

25. Januar 1985
Nummer: 49

15 GÜNLÜK GAZETE
Adres: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97

Türkiye Postası

FEDERAL ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.-FF
BELÇİKA: 50.-BF
HOLLANDA: 3.-G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.-KRN
İSVEÇ: 8.-KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebstück Gebühr bezahlt A1319D

Duisburg'da bir Türk ailesini yakarak öldüren neo-nazilerle işbirliği yapan Türk Federasyonu neden yasaklanmıyor?

Faşist bozkurtlar yine saldırıya geçti... Bugün Zeki Sonracı... yarın kim ?

Federal Almanya'nın Hannover kentinde VW fabrikasında çalışan **Zeki Sonracı**, 7 Ocak gecesi vardığı çıkışında Türk Federasyonu üyesi 8 faşist tarafından öldürmek kastıyla bıçaklanarak ağır yaralandı. FİDEF Hannover örgütünün kurucusu, aktif bir sendikacı ve işyeri başı girişimi üyesi Sonracı'nın uğradığı saldırın, bütün Federal Almanya'da yerli ve yabancı demokratik kamununun şiddetli protestolarına yol açtı. Sonracı'nın üyesi olduğu IG-Metall sendikası, öteki ilerici Alman örgütleri ve Türkiye'de örgütler terör örgütü faşist Türk Federasyonu'nun derhal kapatılmasını ve militanların sınırışı edilmesi istedikler.

Buna karşılık polis ve soruşturmayı yürüten savcının olayı "basit bir yaralama" olarak göstermeye çalışması ve kaçmaya çalıştıkları minibüsün içerisinde suçluları yakalanan iki sanıktan birini serbest bırakması tepkiyle karşılandı. Olay duyulur duyulmaz Birlik Yolu, DİBAF, FİDEF, Gerçek ADK, KKDK ve KOMKAR ortak bir basın açıklaması yayınlayarak Türk Federasyonu'nun derhal kapatılmasını istedikler. 12 Ocak günü de Hannover'de 700 kişilik bir protesto gösterisi yapıldı. 15 Ocak günü ise IG-Metall sendikası, sendikanın yabancı işçiler sorumlusu Yılmaz Karahasan'ın da katıldığı 200 kişilik bir kapalı salon toplantısı düzenledi. Olay konusunda görüşlerini açıklayan bütün partiler, örgüt ve kişiler, Alman neo-nazileriyle amaç ve işbirliği yapan Türk Federasyonu'nun eylemlerine Alman hükümeti tarafından göz yumulduğu sürece, bu türden acı olayların gelecekte de yaşanmaması için kaçınılmaz olduğunu belirttiler.

Ücretli eğitim izni NRW Eyaleti'nde de yasalaştı

Federal Almanya'nın bazı eyaletlerinde yürürlükte olan "Eğitim İzni Yasası" Kuzey Ren Westfalya eyaletinde de yürürlüğe girdi. Sendikalar, yerli ve yabancı bütün ücretliler için büyük bir kazanım olan bu yasanın tanınmış haklardan yararlanma

Ölümlerinin
64. yılında
Mustafa Suphi
ve 14 Komünist
Türkiye'de ve
Batı Avrupa'da
anılıyorlar

Yeni bir
idam dalgası:
30 Kürt için
idam istemi

Kuzey Ren Westfalya eyaletinde de yürürlüğe girdi. Sıkıyönetim, yerli ve yabancı bütün okullar için büyük bir sansam olan bu yasamın (arandığı haklardan yararlanma-tın öneme işaret ediyorlar.

● Yazısı sayfa 5'de

İçte de yasamın (arandığı haklardan yararlanma-tın öneme işaret ediyorlar.

● Yazısı sayfa 6'da

YERLİ VE YABANCI ANTI-FAŞİSTLERİN HANNOVER'DEKİ PROTESTO, YÜRÜYÜŞÜNDEN...

Kendi toplumlarını temsil etmeyen Denktaş ve Kıprıyanu görüşmelerin geleceğini çıkmaza soktuklar

Kıbrıs doruğu 'sonuçsuz' sonuçlandı

Kıbrıs'ta federal bir devlet kurul-ması yönünde Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin sunduğu ön-anlaşmayı imzalamak için 17 Ocak'ta New York'da bir araya ge-len Denktaş ve Kıprıyanu arasın-da görüşmeler şimdilik başarıs-zlıkla sonuçlandı. Anlaşmanın

imzalanmamasına, her iki liderin de masaya "anlaşmak için değil, anlaşmamak için" oturmaları ne-den oldu. Denktaş, daha önceden tartışılması öngörülmesi olan ko-nulara hiçbir tartışmaya yanaş-mazken, Kıprıyanu da daha önce-den üzerinde konuşulmuş ve bağ-

lanmış olan konuları tekrar tartış-maya açmaya çalışarak ön-anlaş-mamın imzalanmasını engelledi. Oysa gerek adanın Rum kesinin-deki ve gerekse Türk kesimindeki ilerici, demokrat ve barışsever güç-ler, adanın bugünkü bölünmüşlü-ğünün son verme yolunu hiç de-

ğışle açacak bu doruk toplantısına büyük önem bağlamışlardı. Görüş-melerin geleceğinin böylece tehli-keye girmesi, adanın Kuzey'inde kurulum bulunan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kalcılaş-ması ve adadaki bölünmüşlüğün geri döndürülemez bir biçimde ke-

sinleşmesi tehlikesini de doğurmuş oluyor. Ama çerçeve anlaşma-sının ileriki bir tarihte tekrar imza masasına gelme sansının tümüyle kalktığı söylemek için de zaman henüz erken.

● Yazısı sayfa 3'de

30 idam istemi,
3 idam kararı
ve Meclis'te
onay bekleyen
56 idam kararı

Sıkıyönetim mahkemelerinin idam kararlarında son günlerde belirgin ve ani bir artış gözlemlendi. Özellikle Kürt yurtseverlerinin yargılandığı Diyarbakır Sıkıyönetim Mahkemesi'nde verilen 30 idam kararı ve Askeri Yargıtay'da gene Diyarbakır Sıkıyönetim Mahkemesi'nce verilmiş 7 idam cezasından 6'sının onaylanması kana doymayan faşist rejimde ye-bir "idam dalgası"nın kabardığı biçiminde değerlendiriliyor. Bu arada Millet Meclisi gündemine ulaşan idam kararlarının sayısı da 56'ya yükseldi. Diyarbakır'daki "sanık" Kürt yurtseverlerin sa-vunmasını üstlenebilecek tüm avukatlar sıkıyönetimce ağır tehdit altında tutuluyor.

● Yazısı Sayfa 4'de

Kohl ve Thatcher yeniden düşünecekler mi ?

Belçika, Cruise füzelerinin yerleştirilmesini erteledi

Belçika Başbakanı Hristiyan Demokrat Wilfried Martens, ABD'nin ağır baskılarına rağmen, yeni başlayacak silahsızlanma görüşmelerini önümüze ötekilemek amacıyla Belçika'ya 48 Cruise füzesi yerleştirilmesi kararını erteledi. Martens'in Reagan'a Washington'daki görüş-melerinde bildirdiği karara göre Belçika hükümeti füzeleeri yerleş-tirip yerleştirmeme konusunda Mart ayı sonunda karar verecek. Eski karara göre, Belçika'nın Mart ayı sonunda füzeleeri yerleştirmeye başlaması gerekiyordu.

Böylelikle ufak bir NATO üyesi ülkenin başbakanı dünya politikası konusunda Federal Almanya, ya da İngiltere başbakanlarından da-ha fazla sorumluluk taşıdığına da kanıtlanmış oldu. Ancak bu karar değişikliğinde esas rolü, Belçika-hınn yüzde 75'inin füzeleerin yerleş-tirilmesine karşı olmaları oynadı.

Cenevre görüşmeleri silahsızlanma yönünde yeni olanaklar açıyor ama...

Gromiko ile Shultz'ın Cenevre'de yaptıkları görüşmeler umulandan daha verimli geç-ti. Ancak bu tam bir çözüm an-lamına gelmiyor. Olumlu bir gelişme ABD'nin tutumuna bağlı. Ancak gözlemler son 30 yıl içinde imzalanan birvazce anlaşıyor ABD'nin pervasızca çağırdığı gence dikkati çekiyor-lar. Bu yüzden "şimdilik" aşırı iyimserlik mümkün değil.

● Yazısı sayfa 9'da

Özal şimdi de Keban Barajı'nı pazarladı

Keban Barajı ortaklarını sadece "kazık" bekliyor

"İşbirirci" ANAP hükümeti, Boğaz Köprüsü'nden sonra şimdi de Keban Barajı'nı pazarla sürdü. Üstelik bu kez hisse senetleri yurt dışın-da da pazarlandı. Daha önce DÇM hesaplarından, permi hesaplan-dan, tasarruf bonolarından ve Kastelli'den hatırı sayılır kazaklar yiyen göçmen emekçiler şimdi de Keban Kazığı'nın içine sürüklendiler.

● Yazısı Sayfa 3'de

Özdağlar olayı 'çürüme'nin bir kanıtı

Yeni yıla birlikte Türkiye'de patlak veren "Özdağlar Olayı" rejimin pürümülüğünün somut bir kanıtı oldu. UM Denizlik teke-li ile Cerrahoğlu tekelinin petrol taşımacılığındaki büyük vurgunu paylaşımamalarından doğan Özdağlar Olayı bir başka yönüyle de ANAP içindeki it dalışının bir göstergesini oluşturuyor. Seçimler öncesinde MDP'yi destekleyen ve üst yönetimini emekli amirallerin oluşturduğu UM Denizlik tekeline kana, seçimlerde ANAP'ı 700 milyon liracık destekleyen Cerrahoğlu tekelini destekleyen ANAP'ın MHP'lileri, MSP'yi ve diğer Özdağlar'ın kişiliğinde MSP'li kanadı yaralamak için özel ve ek çabalar harcıyorlar. Konuyla ilgili olarak bir Meclis Soruşturma Komisyonu kuruldu. Bu yüzden önümüzdeki günlerde ilginç ve ibretle dolu gelişmeler izleneceğine kuşku yok. Ama artık milyarlarla ölçülen vurgunlara, Milyonlarla ölçülen rüşvetlerin öndendiği Türkiye'de rejimin çürümüşlüğünden de ve Özal'ın işbirirci ekibinin ülkeyi tam bir çöküntüye götürdüğünden de kuşku yok.

● Yazısı sayfa 4'de

Provokasyona gelmeden...

Türk Federasyonu'nun Federal Almanya'nın hemen her yerinde peşpeşe düzenlenen toplantıya katıldığı kısmı ve sözde "Kültür geceleri"... 24 Aralık'ta Stuttgart ken-tinde meydana gelen olaylar... Hemen ardından 7 Ocak'ta Hannover'de Zeki Sonraç'ı'ya, hedef gösterilmek ve öldürme kas-tıyla düzenlenen saldırı... Bu olaydan hemen altı gün sonra, 13 Ocak'ta Münih'teki saldırı ve çatışma... Yeni yıla birlikte başlayan bu olaylar dizisi, MHP'nin kapatılması ve Türkiye'nin tutuklanmasyla bir süre içi ilerine çekilen "Bozkurtlar"ın şimdiki tavrı saldırganı pekiştiriyor.

MHP'nin yurt dışı örgütü Türk Federasyonu'nu kıran iniden çıkartan iki neden var. Bunlardan bir Türkiye'deki gelişmelerdir. Evet, Türkiye hala tutuklu ve MHP de hala kapalıdır. Ama Türkiye dışında MHP'nin hemen bütün elebaşları serbest bir-kakıldılar. MHP'nin çeşitli düzeylerdeki liderleri devletin belli başlı kurumlarının önemli yerlerine getirildiler. Özal hükümetinin bakan koltuklarının bir kısmında bunlar oturuyor. İktidardaki ANAP'ın her düzeydeki yönetim kademeleri de bunlarla dolu. Bu durum Türkiye'de olduğu kadar yurt dışında da Türkiye'nin faşist militanlarına hem cesaret hem güç veriyor.

"Bozkurtlar"ı tekrar ilerlerinde çıkartan ikinci neden, Federal Almanya'daki gelişmelerdir. Türk Federasyonu iki yıl önce bir süre için iktidarda olan bugünkü Federal Hükümet'in aşırı des-teğine sahiptir. İlerici Türk ve Kürt örgütlerini bir yana bırakın, ilerici Alman örgütleri ve partileri bile resmi binlarda toplantı yapma olanağı bulamazlarken, CDU ve CSU partilerinin yönetimi ellerin-

Türkiye Postası

Devamı 2. sayfa

Provokasyona gelmeden...

¹ Baştarafı Sayfa 1'de

de tutukları eyaletlerde Türk Federasyonu'na faşist propaganda için düzenledikleri sözde "kültür geceleri" için resmi salonlar ayrılmaktadır. Üstelik bu toplantılar, tıpkı neo-nazilerin toplantıları gibi Alman polisinin özel koruması altında yapılıyor.

Yabancı düşmanı bir siyaset politikası olduğundan hiç kuşku duymayacak Kohl hükümeti, yabancı bir örgüt olan Türk Federasyonu'nu ne desteklesin! Bunda bir çelişki, bir mantıksızlık var mı? Hayır, çünkü, Türk Federasyonu'nun terör eylemleri hükümetin yabancı düşmanı politikası ile tam bir uyum içinde. Bozkuurtları girişimleri saldırılar, yabancı düşmanı cerevalere, "sağ ve sol yabancı grupların çatışarak Federal Almanya'nın huzurunu bozdukları" sözümüne kanıtıma fırsatı verecek. Unutmayalım ki, sendikal faaliyetlere katılan, bazı eylemlerinde yer alan yabancılar sınırısı etmeyi ve iletici yabancı örgütlerini kapatmayı amaçlayan yeni "Yabancılar yasası tasarı" hala İçişleri Bakanı Zimmermann'ın çatısında, uyum ortamını bulamaz Federal Parlamento'na önüne geçmeyi bekliyor. Bu "uyum ortamı" yaratılması için MHP-İ Türk Federasyonu'nun Türk ve Kürt emekçilere karşı gireceği saldırıların daha elverişli araç olabilir mi?

Yurtdışında Türk ve Kürt emekçilerin ve onların sözcük-

Yurt dışındaki Türk ve Kürt emekçilerin, işgünü zaman örgütlerini önlerinde duran bir tuzağa özellikle dikkat çekmek istiyoruz. Bir zamandır inlerine çekilmiş olmalı "Boskurtlar" şimdi yeniden büyük bir tehlike haline geliyorlar. Bu doğru. Ama en az bunun kadar büyük bir başka tehlike de, Türk Federasyonu'nu saldıran ve cinayetleri karşısında duyulan haklı öfkenin eyleme dönüşmesi faşistlerin kullandığı "yöntemleri" benimsemesi ve anti-faşist çıkışları basit bir "intikam alma" biçimine dönüştürmesi olasılığıdır. Federal Alman gerici/ili ile neo-nazilerin ve Türkiye'deki diktatörlüğün ellerini oğustura oğustura bekledikleri de budur.

Stuttgart'taki ve Münih'teki "kültür gecesi" provokasyonları sırasında meydana gelen olaylar bu konuda ne kadar uyanık olunması gerektiğini yeterince gösteriyor. Fasistlere karşı bireysel terör yöntemlerine başvurmayı ve Türk Federasyonu'nun sahtekarca sahip çıkar görüldüğü ulusal ve dinsel değerlere saldırıya ilericilik sanan bir avuç kendini bilmez sorumlulukları mutlakiye önlenmelidir. Suratına "devrimcilik" maskesi geçirilmiş polis ajanlarının provokasyonları konusunda uyanıklık elden bırakılmamalıdır.

Yapılacak iş, özellikle Federal Almanya'daki göçmen işleri örgütlerinin elele vererek Türk Federasyonu'nun gerek yüzünü ortaya koyacak yoğun bir kampanyayı derhal başlatmasıdır. Bu kampanya Alman kamuoyuna sözkonuşu olanlar "sağ-sol çatışması" değil, Federal Alman Anayasası'na göre derhal kapatılması gereken bir faşist örgütün terör eylemleri olduğuna bütün kanıtlarıyla gösterebilmelidir. Türküyle emekçi yığınlar da, "Türklük, bayrak, din" demagogilerine sarılan bu MHP'li örgütün, kendilerini kan kusturan Alman neo-nazilerine karşı ve eylem birliği içinde olduğuna görebilmelidir.

Bozkurtları çıktıkları deliğe tekrar sokabilmenin başka yolu yok.

OKUYUCU POSTASI

Bundan sonra fenik yok !

Sayın Türkiye Postası yöneticileri, lütfen başımıza gelenleri yazın. Biz duyduk ki, sizler vatandaşların dertlerini dinleyen iyi bir gazete imisiniz. Yazın da bizleri rezil edenler rezil olsunlar.

Bizler Federal Almanya'da oturan iki aileyiz. Federal Almanya'da oturuyor ve çalışıyoruz. Pasaportlarımız tamam ve süresiz oturma iznimize var. Trafik suçumuz bile yok.

Yılbazı tatilinden faydalanılmı Fransa'ya yakınlarımız geldim dedik. Voi hazırlıklarımızı yaptık. Çocuklarımızı yakınlarımızı biraktık. Gece yansı güle, eğlene yola çıktık. 300 km. sonra Fransa'nın sınır kentli Strasbourg'a vardık. Tüm milletlerden insanları rahatsızca geçip gittiler. Bizi durdurup gümrük binasına aldılar. Pasaportlarımızı kontrol ettiler. Vizenizi yok dediler. Biz de verin de geçelim dedik. Gldin konsolosluktan alın dediler. Bu gece ya-

nası bizi yüzlerce kilometre başka yere göndermişim dedik ve Fransız konsolosluğunun 20 Aralık'tan 1 Ocak'a kadar kapalı olduğunu söyledik. Latince dilemedik, Anıya'yı gösterim insaf edin dedik yok. Siz Türkiye'ye giderken vize alıyormusunuz dedik, onu gördük kendiliğinden kâğıtların altından. Siz nereden başın başın kaldık. Ceyhan'da döndü aye dostu rezil olmaktadır, en yakın yerden Basile'den lavıya'ya geçelim dedik. Yüzlerce kilometre sonrakı

Basel'e vardık. Aynı şeyi orada da yaptılar. Başgırdık, çağırдық nefile. Ama kabahatli yalnız bunlar değil. Bizim hükümetler de bundan suçlu. Biz de Evren Paşa'yı mert, kabadağı zannedirdik. Meğerse onun kabadağılığı bizzatmış. Kardeşim bizim memleketin yöneticileri ne yaparlar. Bu konoelolar, elçilikler ne yerler anlamadık. Bundan sonra fenik göndermeyeceğiz. Bundan sonra Evren Paşa'yı övenin boynu devrilsin. Özal'a iyi diyenin ağzı tutulsun.

**Bizi buralarda yalnız bırakanla-
n biz ne edelim?**

M. B.-N.B.-A.T.-B.T./Ultr

Özgür batı!

DDR'den Batı Almanya'ya sığınan bir firmasında çalışan bir vatandaş, sakat olan çocuğunu gideceği yer götürmeli nedeniyle işe geç gelip çocuğunu erken alması gerekiyordu. O nedenle birkaç kez işine geç gelip, erken gitmiş. İşveren son görüşmesinde, işveren "ya işine kulralları olarak ulaşak gelrains, ya da başka iş ararsın" demiş. Bu konu bir işçi tarafından dile getirildi. Batya sığınan vatandaş ise "Doğuda benim bu haklarım mevcut. Ben Batı'ya özgür yaşamak için gelmiştim" diye belirtmiş.

**Mainz tank firmasından
bir içi/Mainz**

**"Bir anarşik
olayda
vuruldu!"**

Ordu Yıyabı'da oturan bir kadın, ilçeye yüz kilometre uzaklıktaki Küküpkaya Köyü'nde kanyasına iki çocuğunu bırakıp eşyle doktora gidiyor. Eşleri alışverişlerini çocuklarını alması ya gelen anne bir daha geriye dönüyor. Ertesi gün kadının cesedi postahane yakınındaki jandarma karakolu çarvında derin yatığında bulunuyor. Öldürülen kadının tecavüzü suçlamasıyla tutuklanan bir kadın savcılık duruşması açıyor ve ceset ölümlüğü. O günlerde tarih olan ileri bir askerini yaptığı yazılı haber üzerine savcılık açtırma yapmaktan durdu. Kalvoro ve yapılan otopside kadının kaçıp kışın tecavüz ettiği sanıyordu. Saldırganın karakolunda görevli askerler öldüğü ve bunları kimlikleri bildirildi takdirde geçirilirdi. Daha sonraları olanı yı bildirilen asker **"bir anarşist olayda"** vurulduğu haberi günün gazetelerinde okuduk.

Adının açıklanmasını istemeyen bir okur/F. Almanya

Yabancı düşmanlığı değil de ne?

Mainz'de işçi arkadaşlardan birkaçı bir araya gelmiş konuşuyor-
duk. H. K. isimli bir genç, yaşadığı bir olayı anlatıyordu. Bu ar-
kadaşın başından geçenleri, Türkiye Postası'na aktarmakta yarar
gördüm.

...Sebah kayelerine vardığımızı şef yanına gelerek, 'kiş' adrestekî bütün kalıpları numaralarını al' diyerek bir kâğıt parçası verdi. Verilen adreste vardığımız ilk isim binanın sormuşuunu (Haus Meister) bulmak oldu. Sormulu adında birilirdi. Bir odanın dışında bütün numaraları aldık. Bu odanın numarasını da ailemiz dedikğimiz zaman, 'orda ders yapıyorlar. Biraz bekleyin derse ara verdikleri zaman alırsın' dedi ve gitti. 30 dakika kadar bekledim. Derse biraz geç ara verceklerdi düşünerek kâğıdı çalıp içeri girdim. O sırada diyelerek kalıfların numarasını alımlam gerektikini bildirdim. Derse veren kadın, 'rahatlaş etme, çık dışarı' diye bağırdı. Çareless dışarı çıkarak tekrarı sormulu adında gittim. Zamanımı olmadığını bu numarası da alıp gitmek gerektikini bildirdim. Sormuluyla birliktelik tekrarı alımı geldi. Kadın beni tekrarı karşısına doğrudan yeniden 'rahatlaş, meylin çık dışarı' dedi. Sormulu adında durumu açıkladıkdan sonra, kadın bana: 'aiz Türk müslümanı? diye sordu, 'hayır' dedim. 'İtalyan mısınız, İspanyol musunuz, Yugoslav mısınız?' diye de yanıt verdim. Benim cevabım ise her defasında 'hayır' oldu. Kadın sinirlendiği belli oluyorlardı. Bu defa, 'sen Alman mısın?' diye sordu. Benim cevabım yine 'hayır' oldu. 'Sen naciisin' dedi.

Bir sonbaharın düşündürdükleri

lar. Boynu dahil, kırılmadık kemikliği hemen hemen kalmıyor. Ay-larca hastahanelerde yatıyor. Yargıcılar Bülent'i 21 sene 4 ay ağır hapis cezasına çarptırıyor-lar.

Türkiye "demokrasiye geçiyor!" Demokrasiye geçişini Hıdır Aslan'ı asmakla Doğu'da Kürt ulusunu hunharca, acımasızca ezmekle, Bülentleri düşüncelelerinden dolayı 20 yılı aşkın cezalara çarptırarak en iyi şekilde dünya kamuoyuna ve Türkiye halklarına kanıtıyor.

Etrafında binlerce barışsever
"Atom roketleri okülün!" diye
haykırıyor. Düğünçelerim akla-
dınan kurtarıyorum kendini.
İçinde bir eziklik bir burultuk.
Yığınla şeyler oluyor, bu olu-
şumlar çerçevesinde ben de gö-
revlerimi düşünüyorum. Yarı-
nın geç günlerini kurnazın yolu
hereden geçer ve benim göre-
vi nedir? Daha daha fazla ya-
şayabilmek, diğer yaşamların di-
kine katkısını sağlıyorum. Her
şey hayatın geçerek onun zorlu
yollarından geçen oluyorum.
Bize düğün göre, bu oluğun di-
ğine düğümek, bu oluğun içi-
nde değişimin yasalarını kavra-
mak ve yanında, içinde olmak,
bütün gücümüzü hızlandırmak-
tır.

Usulden Stuttgart istan gününin altında Stuttgart kentini dolduran binlerce başseverin "Füzeler hayır", "Atom başlıklar okültün" belgilerini Türkiye'deki baş sevarçılarını, demokratları, politik tutukluları, Bülentle, Kürt halkının insanca yaşama arzusuyla bütünleştirerek ben de güre ve insana mutluluk veren bir kararlilikla başıyryorum "Füzeler hayır" Sıcak bir sonbaharın beraberinde getirdiği yeni görevleri görüyor, kavrıyor ve bu görevlere doğru yürüyorum...

Meut Elvermez/Stuttgart

OKUYUCU SIIRLERINDEN SECMELER

Acılı ve Umutlu Şiirler (*)

Kızarmış susam kokulu
ekmek gibi

Va onu Rize çayı
Ayvalık zeytiniyle yemek gibi

Şimdi hasret

Daha ışıklı gök altlarına
götürecektim

Ama dünya dönüyor sevgilim

Kanserli bir ur gibi

**Gerçek
terörist
devletin
kendisiymiş”**

Kendi toplumlarını temsil etmeyen Denktaş ve Kipriyanu görüşmelerin geleceğini çıkmaza soktular

Kıbrıs doruğu çıkmaza girdi görüşmelerin geleceği tehlikede

Kıbrıs sorununun çözümü yolunda ilk adımı atmak üzere 17 Ocak Newyork'ta bir araya gelen Kıbrıs Türk kesimi lideri Denktaş ile Rum kesimi lideri Kipriyanu, uzlaşmaz tavırlarıyla doruğu çıkmaza, görüşmelerin geleceğini de tehlikeye soktular. Hatırlanacağı gibi, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Perez de Cuellar'ın aracılığıyla Kıbrıs'da "federal bir devlet" kurulmasının önkoşullarını belirleyen bir anlaşma taslağı hazırlanmıştı ve 17 Ocak günü yapılacak olan doruk toplantısında her iki liderin de bu anlaşma taslağını imzalamaları bekleniyordu. Ancak Denktaş, üzerinde hiçbir tartışma yapılmaksızın anlaşmanın imzalanması konusunda ısrar etti. Kipriyanu ise doruk öncesi üstünde anlaşmaya varılması konularını yeniden gündeme getirip bunu bir koşul olarak dayattı. Kendi toplumlarını gerçek temsiliyet olma niteliklerini taşımayan her iki liderin bu uzlaşmaz tutumları sonucu Kıbrıs doruğu çıkmaza girdi. Nitekim Denktaş ve Kipriyanu'nun doruk buluşmasına ilişkin planlama-

● New York'daki görüşmelerde Denktaş, anlaşmanın hiç tartışılmadan imzalanmasında diretirken, Yunan gericiliğinin etkisindeki Kipriyanu da üzerinde daha önce anlaşılmış olan konuları tekrar tartışma masasına getirmeye kalkıştı. Her iki tarafın bu tutumları yüzünden doruk şimdilik başarısızlıkla sonuçlandı. Taraflar masaya "uzlaşmamak için değil, uzlaşmak için" otursalar, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin sunduğu çerçevede anlaşma imzalanacak ve diğer ayrıntıları görüşecek çalışma gruplarının kurulması mümkün olacaktı.

nın sadece, her iki liderin Newyork'ta bir araya gelmelerine ilişkin olan bölümü gerçekleştirilirdi. Ondan sonrası bir şağılar diyalogo biçiminde gelişti ve usul tartışmalarının sorunun özünün konuşulmasına geçilemedi ve dolayısıyla anlaşma da imzalanamadı. Gazetemizin baskıya gireceği 21 Ocak günü her iki lider de henüz Kıbrıs'a dönmemişlerdi. Ancak bu aşamada anlaşma imzalanmasının mümkün olmadığı kesinlik kazanmıştı. Görüşmelerin tümüyle mi kesileceği, yoksa bir süre sonra yeniden mi başlayacağı ise henüz açıklik kazanmış değil.

Dünya kamuoyunu ve Kıbrıs halkının büyük umutla imzalanmasını beklediği anlaşmanın ve başlayacağı umulan komisyon çalışmalarının tehlikeye girmesi, şimdiki dikkatlerin "görüşmelerin çıkmaza girmesinden kim sorumlu" sorusuna toplanmasına yol açtı. Görüşmelerin nasıl çıkmaza girdiği konusu henüz bütün ayrıntılarıyla bir açıklığa kavuşmuş değil. Ancak gelen ilk haberlere göre görüşmelerin geleceğinin tehlikeye düşmesinden hem Kipriyanu'nun hem de Denktaş'ın ortaklaşa sorumlu olduklarını gösteriyor.

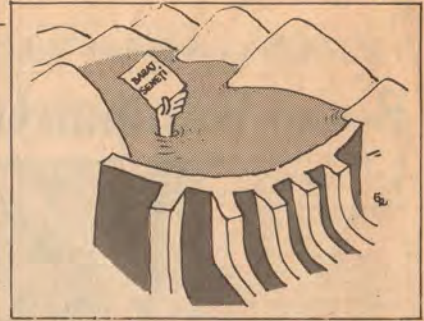
İki lider 17 Ocak'ta Newyork'ta bir araya gelmeden önce, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin aracılığıyla hazırlanmış olan anlaşma taslağında, özellikle adadaki yabancı askerler konusunu da içeren "garantörler" ve Türk ordusu-nun adanın kuzeyini işgal etmesiyle ilgili ortaya çıkmış olan "göçmenler sorunu" gibi konularda, Denktaş'ın ve Kipriyanu'nun karşılıklı görüşmelerde bulunmaları kapısı açık bırakılmıştı.

Durum böyle olmakla birlikte, Kıbrıs Türk toplumunun çıkarlarını değil, Türkiye'deki gerici çev-

relerin ve diktatörlük rejiminin çıkarlarını ön planda tutan Denktaş Newyork'ta hiçbir konuyu tartışmaya yanaşmaksızın hemen anlaşmanın imzalanması için ısrar etti. Aksi takdirde anlaşma öncesinde vermeyi kabul ettiklerini açıkladığı "İtrak ödünü"nü geri çekecekleri tehdidi ile de "emrivakiller" yaratmaya çalıştı.

Buna karşılık Kipriyanu'nun da doruğu çıkmaza sokmaktaki Denktaş'ın hiç geri kalmadığı gözlemlendi. O de Kıbrıs Rum kesiminin değil Yunan gericiliği ve sovinizminin etkisi altında davrandı ve daha önce üzerinde konuşulup anlaşmaya varıldığı kamuoyuna açıklanmış olan "İtrak sorunu" gibi konuları yeniden tartışma masasına getirmeye kalkıştı.

Her iki "lider" in "uzlaşmak için değil uzlaşmamak için" bir tutum izlemeleri yüzünden de bir anlaşma imzalanmadı. Oysa anlaşma imzalanması mümkün olsaydı, Federe devlet kurulumuna ilişkin ayrıntılar üzerinde duracak çalışma grupları oluşturulacaktı.

Keban Barajı ortaklarını sadece "kazık" bekliyor

Boğaz Köprüsü'nden sonra Keban Barajı gelir ortaklığı senetleri de satışa çıkarıldı. Üstelik bu kez senetler yurt dışındaki Türkiye göçmen işçiler arasında da pazarlandı. Ancak ilk gözlemler göçmen emekçilerin, senetlere gösterilecek istendikleri kadar rağbet etmediği ve boyalı baskın iddialarının tersine senetlerin yurt dışında "kapı kapı girmedikleri"ni gösteriyor. Ama gene de yurt dışında özellikle 10 bin liralık kupürlerin belli bir "alıcı" bulduğu da gerçek. Buna karşılık Keban senetlerinin Türkiye'de iyi pazarlandığı anlaşıyor. Bunda Özal hükümetinin ve boyalı basın, gerici ortaklığı senetlerinin yüksek gelir getireceği biçimindeki propagandaları oldukça etkili oldu.

Oysa, Keban Barajı gelir ortaklığı senetleri gerçek olarak bir gelir getirmeyeceği gibi, aynen "tasarruf bonusu", "işçi şirketleri", "Döviz

Cevrilabilir Mevduat" ve "bankerler olayı" örneklerinde olanlar bir daha yaşanabilir ve büyük bir para sıkıntısı içinde olan Özal hükümeti, Keban'ın geliri bir yana ana paraları bile geri ödemeyip Türkiye'li göçmen işçilerin paralarını çar çur olabilir.

Neden gelir getirmez ?

Keban Barajı gelir ortaklığı senetlerini satın alanlara, gelir payları her yıl aksatmadan ödensem olsa bile, bunları satın alanlar kâr değil zarar edeceklər. Çünkü Özal hükümetinin yaptığı açıklama göre, Keban senetlerine sahip olanlara yılda yüzde 38 ile yüzde 40 arasında gelir payı ödenecek. Oysa Devlet İstatistik Enstitüsü'nün (DİE) birkaç gün önce yaptığı açıklama göre, Türkiye'de enflasyon oranı yüzde 54'tür. Keban Barajı gelir ortaklığı senetlerinin yıllık gelir oranının enflasyondan daha düşük olması, bu nedenle satın alanların gerçek gelir olarak zarar etmelerine sonuçlanacak.

Uluslararası Stockholm Konferansı 16 Şubat'ta başlıyor

Filiz KARDAM

Türkiye'deki 12 Eylül rejiminin insan haklarını kabaca çiğnemesine karşı tepkiler sürüyor. Önemüdeki 16 ve 17 Şubat günlerinde İsveç'in başkenti Stockholm'de, İsveç Parlamento'su binasında "Türkiye'de insan hak ve özgürlükleri" konulu uluslararası bar konferansı yapılacak. 12 Eylül darbesinden bu yana düzenlenen benzeri toplantıları en önemlilerinden biri olan bu konferans, geçtiğimiz yılın ilkbaharında, İsveç Parlamento'su'nda yer alan beş partinin temsilcileri tarafından, kurulmuş olan

devlet yapısına kavuşması görüşünü destekliyor.

Adanın iki ayrı cumhuriyete bölünmesi ve birbirine düşman edilmis Türk ve Rum kesimlerinin, her ikisi de NATO üyesi olan Türkiye ile Yunanistan'a bağlanmasını savunan ise her zaman Türk ve Yunan gericiliği olmuştur. Önce İngiliz sonra da Amerikan emperyalizmi adanın şu ya da bu biçimde bölünmesini ve böylelikle adanın tümünün üzerindeki kontrolünün korunmasını istemişlerdir.

Bu tabloyu gözden kâğıt çıkarmazsak New York'daki doruğu şu aşamada başarısız sonuçlanmasının kimin işi olduğunu söylemek de mümkün olur.

Kafalarda soru yaratan nokta, ABD'nin teknedeki İtrak. Buna yedi yıl önce

çatışmasının sona ermesinden yanadır.

Ama bütün bu tehlikelere rağmen Kıbrıs'ın her iki kesimindeki terörlük ve demokratlar, Cuellar'ın sunduğu çerçevede anlaşmanın bütün yetkileriyle rağmen destekliyorlar. Yani, "İlk önce İstifleri durumu ele alınmalı, yabancı askerlerin hepsi Kıbrıs'tan terketmeli" gibi önerilerin şu aşamada bir önkoşul olarak getirilmesi savunuluyor. Şu aşamada önemli olan, anlaşmaların bir an önce imzalanması ve federe devlet yönünde ilk adımların atılması başlanmalıdır.

New York'daki doruk toplantısının, şimdiki anlaşmanın imzalanmamasıyla sonuçlanıp olmasının sorumlusu, kendi pot-

Kıbrıs'ta çözüm için son şans da kaçırıldı mı ?

İki kazanım: TKP İstanbul Davası'nda tek tutuklu kalmadı
TYS yöneticileri ise beraat etti

Türkiye Komünist Partisi üyesi oldukları iddiası ile tutuklanan, ağır işkencelerden geçirildikten sonra TCK'nın 141. maddesi uyarınca cezalandırılmaları istemeyi askeri mahkeme önüne çıkarılan yüzlerce sanıkta İstanbul Silah Sanayisi Mahkemesi'nde varlığı-

Bize kalırsa, bu kez de kehanetleri bu kez de kehanetleri bu kez de kehanetleri

Fransız demokratların 6 Kasım'da bu yana her Çarşamba günü Türkiye'nin Paris Büyükelçiliği önünde sürdürdüğü "Türkiye'de İnsan Hakkı İçin Demokratik Nübet" eylemi, 9 Ocak günü özel bir nitelik kazandı. Anlatıldığı sanatoriler, belvede başkalarının, sanatçıların ve diğerlerinin bulunduğu 21 Fransız kadın demokratın çağrısıyla, o günkü eylem bir saat uzatılarak "Türkiye Kadınlar İçin Demokratik Nübet" başlığıyla Türkiye'de kadınlara yapılan baskıların, tutuklamaların, hapis cezalarının, işkencelerin protesto edildiği çağrı bildirisi, "Gençlerin elleri elleri tarafından insanlık dışı uygulamaları karşı karışık birakılan tutuklu kadınlardan çoğunun yaşamaları tehlike. Suçları Zulmü ve sefalet, her gün çocukları [31] gün çocuk yaşta ölmesini kabullenememek, Türkiye'deki baskılar karşısında dikilen suskunluk duvarı kırmak için harekete geçelim. Artık bir skandal durumuna gelmiş olan bu bilgiye baskıların durumuna son verelim. Türkiye kadınları için bulundukları insanlık dışı durumun öğretilmesini sağlayalım" deniyordu. Türkiye genç kadınlarını bir buluşmanın duruşunda yargıların gösteren bir fotoğrafı yer aldığı pankartların taşıdığı "demokratik nübet" eylemi günü ve meşeklelerin çok sayıda Fransız kadının yargı Türkiye kadınları da katıldılar. Çağrısı imzalanırların, Fransız Komünist Partisi Politik Büro üyesi ve partinin Kadın Seksiyonu sorumlu Gisele Moreau ise gösterinin sonunda yaptığı konuşmada, Fransız kadınlarını Türkiye'deki kadın politik tutuklulara dayanışmaya çağırarak "Akrabası cezaevi verileri kadınların sayısını giderek artıyor, kadınların işkenceleri, yekün baskılar altında tutulduğu koşullara seyril kalıyor, y. kalmamalıyız" dedi. "Türkiye Kadınları İçin Demokratik Nübet" eylemine çağrı yapan kadın Fransız demokrat kişiler sunlar: Marie Arradon (Heykelci) - Monique Bro-Brisode (Avukat) - Ariette Capentier (Doktor) - Marie Jose Chombard de Lauze (Arastırması) - Marie Debatiste (Avukat) - Jacqueline Farache (Gazeteci) - Helene Granati Alphonse (Paris Yüksek İhtisam Kurumu Seret Başkanı) - Marie Jacquaint (Millevelet) - Jacqueline Leonard (Sendikacı) - Helene Luce (Sanatçı) - Gisele Moreau (FKP PB üyesi) - Monique Pizard-Woll (Avukat) - Candida Perla (Mimar) - Therese Poupon (Sendikacı) - Catherine Ribeyro (Ses sanatçısı) - Gilbert Rodrigue (Sanat yöneticisi) - Genevieve Rose (Sendikacı) - Jacqueline Scipion (Sendikacı) - Francesca Soleirol (Ses sanatçısı) - Mire Mossino (Okul idaresi) - Mire Gauthier (Yüksek Okul Seret Başkanı)

Bedele karşı savaşım "1985 Gençlik Yılı"nda özel bir anlam ve içerik kazanıyor

Bedel Kampanyasında yaratıcı etkinlikler

Yurt dışındaki Türkiye'li gençler askerlik bedeline karşı geçtiğimiz yıl yürüttükleri mücadeleyi 1985 yılında da sürdürmeye kararlı görünüyorlar. Geçtiğimiz 17 Aralık günü, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 1985 yılını "Gençlik Yılı" olarak ilan etmiş olması, gençlerin bu mücadelesine ayrı bir önem ve anlam kazandırıyor. Gençlerin tümüyle kendi eserleri olan bu mücadele, hem silahlınamaya hem de Türkiye'deki diktatörlük rejiminin soygununa karşı bir hareket olması bakımından, Birleşmiş Milletler'in "Kata-lım, Gelişme ve Barış" belgisi altında ilan ettiği "Gençlik Yılı"na her bakımdan uygun düşüyor.

1984 yılında Federal Almanya'daki Türkiye'li gençler, kurdukları FEBAG aracılığıyla yürüttükleri kampanya sonucunda bedel miktarını 20 bin Mark'tan 15 bin Mark'a indirmeyi başarmışlardı. Bu yıl kampanyayı yeniden yükselten gençler, 15 bin Mark'ın ödenmesi mümkün olmayan bir miktar olduğunu söyleyerek bedelin 5 bin Mark'a indirilmesini hedefliyorlar. Yeniden yükseltilecek kampanyaya bağlı olarak Federal Almanya'nın çeşitli kentlerinde yeniden toplantılar ve gös-

"Bedelzedeler Geceleri"nde gençler hem eğlenirler hem örgütlenmelerini pekiştirdiler. Bochum'daki meşaleli yürüyüşte ise istemlerini dile getirdiler

teriler düzenlenmeye başlandı.

FEBAG'a bağlı Duisburg Bedelli Askerlik Girişimi'nin 12 Ocak Cumartesi günü Rheinhausen Krupp gymnasium'da düzenlediği "Bedelzedeler Gecesi"ne kötü hava koşullarına rağmen 400 dolayında genç ve yakınları katıldı. Gecede, askerlik bedeline karşı yürütülen kampanyayı destekleyen Arbeiterwohlfahrt Duisburg Yabancılar Sorumlusu Peter Poetter'in konuşması, gençlerin bu haklı davalarının Alman kamuoyunun da desteğine sahip olduk-

larını gösteriyordu. FEBAG Merkez Yürütme Kurulu temsilcisi-nin, "Bedel kampanyası daha da hareketlendi. Bedelli 20 binden 15 bine indirtmeyi başaran biz gençler, onu 5 bine de indirecek güc-lü vardır" biçimindeki sözleri da-kikalara ayakta alkışlandı. HDF Duisburg örgütü ve FIDEF'e bağ-lı Duisburg Türkiye İşçi Derneği de geceye birer mesaj göndermiş-lerdi.

Duisburg'daki toplantının en ilginç yönü, bütün programın gençlerin bizzat kendileri tarafın-

dan hazırlanmış olmasıydı. Gençlerin kendi yazdıkları ve sahneye koyup oynadıkları piyes geçen-nin en ilgi çeken olayıydı.

Duisburg'daki geceden başka Ocak ayı, Federal Almanya'nın öteki kentlerinde gençlerin düzenledikleri çeşitli toplantılara geçti. Mainz kentindeki gençler 18 Ocak günü DGB sendikasına ait binada bir "Kültür Şenliği" düzen-lerken, Bremen Gençler Birliği de 22 Ocak günü Schildstr'de bir eğlence gecesi düzenledi. Nürn-

berg'de ise gençler 26 Ocak Cu-martesi günü saat 16'da bir meşaleli yürüyüşle başlatılacak olan eylem, FEBAG çatısı altında o güne kadar yapılmış oldukları çalışmalar konusunda bilgi veren bir semine-riyle bitirecekler. Geçtiğimiz ay Bochum'daki gençler de böyle meşaleli bir yürüyüş düzenlemiş-ler ve yerel çalışma grubu başkanı Sedat Apak Belediye Binası önün-de yaptığı konuşmada, yabancı düşmanlığı ve işsizlik gibi sorun-ların "bedel" sorununun ayrı ele alınamayacağını söylemişti.

Sığınmacı kampında açlık grevi

Bavyera eyaletindeki Neuburg sığınmacı kampında, 30 Türk, Kürt ve İranlı sığınmacı 10 Ocak gününden beri açlık grevine. Sığınmacılar, açlık grevine 19 metrekerelik odalarda üçer kişilerin barın-ması, bayat besin ve değeri dü-şük yiyeceklerle beslenmek zorunda bırakılmak gibi kamptaki insanlık dışı koşulların protesto amacıyla başla-dılar. Uluslararası Af Örgütü (AI)'nin, Protestan ve Katolik Kiliseleri'nin Neuburg kam-pından sorumlu temsilcisi Alfons Butz, yaptığı basın top-lantısında açlık grevindeki si-ğınmacıların 13 maddede top-ladıkları istemlerini kamuoyuna duyurdu ve ilgililer ge-rekli önlemleri almadığı takdirde kiliselerin mahkemeye başvuracaklarını açıkladı. Siğınmacıların istemleri arasın-da yiyecek alıverisi için gün-de 8'er marklık fişler verime-si, duş ve çamaşır makineleri-nin kullanımları getirilen za-man sınırlamalarının ve kamptan 5 kilometreden fazla uzaklaşma yasasının kaldırıl-ması bulunuyor.

Yeni bir idam dalgası: 30 Kürt için idam istemi, 3 idam kararı ve Meclis'te onay bekleyen 56 idam kararı

Sıkıyönetim mahkemelerinde verilen idam kararları-na, askeri savcılığa istenen ölüm cezalarında, Askeri Yar-gıyca onaylanan idam hükümlerinde ani ve belirgin bir kabarmaya gözleniyor. Nitekim Diyarbakır'da 30 Kürt yurte-si verili idam isteniyor. Aske-ri Yargıtay PKK Birecik Gru-bu davasında 7 idam cezasın-da 6'sını onayladı. Gene Di-yarbakır'da 3 idam kararı ve-ridi ve son gelen bir dosyaya birlikte Millet Meclisi gündem-indeki idam kararları 56'ya yükseldi. Barış Derneği Da-vası'nda ise tutuklu sanıkların verdiği istemleri bir kez daha reddedildi. Sıkıyönetim mah-kemelerindeki son gelişmeler özetle şöyle:

30 idam istemi

Eruh ve Şemdinli'de 15 Ağustos 1984 günü başlatı-lan "Güney Doğu Operasyo-nu" adı altındaki Kürt hal-kına yönelik saldırı, yakala-nan 84 sanıktan 30'u hakkın-da idam istemi davasının açıl-ması ile sonuçlandı.

Bu dava, 12 Eylül'den bu yana benzer örneklere göre-rülmemiş bir süratle açıldı. Kuşkusuz savaş hal hüküm-lerinde uygulanacağı, böyle hassas ve çok idamı bu da-vanın süratli bir gelişme izle-mesi bize Evren'in doğu ge-zisine açıkladığı "bunları asmayacak da besleyecek mi-ye?" görüşünün somutlan-dığını kanıtlıyor.

Diyarbakır Askeri Mahke-mesinde 21 Ocak 1985 tar-hinde bağlayacak olan davi-da idamı savcı sanıklardan 23'üne 10'er, 21'sine de 3

Deniz ticareti tekellerinin savaş, ANAP'ta it dalaşı ve çürümenin diyalektiği: Özdağlar olayı

Özdağlar olayı "çürüme"nin tam bir kanıtı

Aydın ENGİN

Türkiye Postası'nın son sayışı başkısı girenler, Devlet Bakanı İsmail Özdağlar'ın rüşvet aldığı iddiasıyla istifaya zorlanması olayı patlak verdi. Olayı son anda kısa bir haber olarak aktardık. "Hük-mette it dalaşı sürmekte" dedik.

Olaylar çorap söküğü gibi geli-yo. Günderir boyalı-boyasız Türk başınının neredeyse tek konusu "Özdağlar Olayı" oldu. Toz du-mandan ortaklık görünmüyor. Her gazete, her gün yeni bir iddia atı-yor.

sunmaya çalıştığımız "Özdağlar Olayı"na henüz nokta konmuş değil. Toz duman da alabildiğine sürmekte. Ama gene de "işin so-nunu" beklemeden olup bitenleri özetleyebilmek ve bazı değerlen-dirmeler üretebilmek mümkün.

"Özdağlar Olayı", 5 Ocak Cu-martesi günü, bakanın istifasının açıklanmasıyla "resmen" başladı. Açıklama radyonun 13'deki haber bültenlerinde yapıldı. On saat sonra da gece 23 haberlerinde, ba-kan hakkında rüşvet ve yolsuzluk iddiasıyla soruşturma açılacağı

psında kâh pijama-sıyla, kâh robodö-gam-bi ile gazetecilere ayaküstü basın top-lantıları düzenledi. Abuk sabuk, işe sapa gelmez, önu arkasını tutmaz cümlelerle, kâh ağlayarak, kâh tiyareyle, yerli film senaryolarına benzer sahneler yaşayarak "Bu bir komplodur. Cenab-ı Allah herşey-i biliyor" dedi. Mec-

ğıştırdı. Teybi bizzat kendisinin taşıdığı, konuşmaları kendisi-nin banda aldığı söyledi. 11 Ocak'ta "Paray Ankar Oteli'nde verdim" dedi. 14 Ocak'ta ise bir kez daha lafı çevirdi ve bu kez "Hayır otelde değil, arabada ver-dim" dedi. Aynı gün İsmail Öz-dağlar'ın intihara teşebbüs ettiği haberi geldi. Ama ertesi günü Öz-dağlar bunu yalanladı. Özdağ-lar'ın karısı ANAP Genel Başkan Yardımcısı Keleşçeller'in evine git-ti. Bir kaç saat kaldı. Orada ken-disine Özal'ın talimatının verildi-

bank'tan milyarlık krediler sağ-landı. Ardından OM Denizcilik Anonim Şirketi'nin yönetim ku-rulu üyeliğine tutulmuş eski de-niz subayları, amiral emeklileri getirildi. Şirketin kapıcısı bile bir emekli deniz subasıydı. Ardin-dan döndü denizcilik tekellerinin dergisi L'Öya'nın bile başşahına dü-şüren bir alıverişle, bir ay önce 10 milyon dolara bir Kıbrıs firma-sının satılan Hilde Knudsen adlı tanker, 1 milyon dolara fazla ver-lererek 11 milyon dolara satın alındı. "Mili" bir ad bulundu ve Tür-

mandan ortaklığı görünümüyle kan hakkındaki rüşvet ve yolsuzluk iddiasıyla soruşturma açılacağı bir hükümet açıklaması ortaya çıkmıştı. Bir gün sonra bir teyaz bantından söz edilmeye başlandı. İddiaya göre içinde "25 milyon", "Yarısı ede. Öteki yarısı. Yani biraz sıkışık da. Yok canım, siz ye yaparsınız", "50 milyonu" gibisinden anlamlı-anlamsız kimi konuşmaların yer aldığı bantın metni bastı, kamuoyuna sızdırdı. Bant olayını Başbakanlık Başdanışmanı Adnan Kahveci'nin örgütlediği de belli oldu. Ardından 40 ANAP'lı milletvekilinin imzasını taşıyan bir soruşturma önergesi verildi. Bakan Özdağlar evinin ka-

can hakkındaki rüşvet ve yolsuzluk iddiasıyla soruşturma açılacağı bir hükümet açıklaması ortaya çıkmıştı. Bir gün sonra bir teyaz bantından söz edilmeye başlandı. İddiaya göre içinde "25 milyon", "Yarısı ede. Öteki yarısı. Yani biraz sıkışık da. Yok canım, siz ye yaparsınız", "50 milyonu" gibisinden anlamlı-anlamsız kimi konuşmaların yer aldığı bantın metni bastı, kamuoyuna sızdırdı. Bant olayını Başbakanlık Başdanışmanı Adnan Kahveci'nin örgütlediği de belli oldu. Ardından 40 ANAP'lı milletvekilinin imzasını taşıyan bir soruşturma önergesi verildi. Bakan Özdağlar evinin ka-

niz taşıma tekelinin patronu Uğur Mengencioğlu ilk günler gazetecilere "Firmamız rüşvet vermemişti, ihbar da bulunmamıştı, Başka bazı firmaların kayırlarına nakarşı sıkıntılarını ifade etmişir" derken bir kaç gün sonra ağır de-

ti. Bir kaç saat kaldı. Orada kendisine Uğur Mengencioğlu'nun talimatının verildiği haberleri yayıldı. Özal yalanladı. Özdağlar yalanladı. Bir görevi de tekelilerin önündeki bütün engelleri yıkmak, devleti olanaklarını bir avuç en büyük tekele alabildiğince peşine çekmek olan 12 Eylül rejiminin ilk hükümetini kuran amiral eskimiş Bülent Ulaş'ın başbakanlığı döneminde, "Deniz ticaret ve taşımacılığın daha da teşvik edilmesi" kararı alındı. Uğur armatör ailesi Sohtorikler'in bir kotunu oluşturan Uğur Mengencioğlu tekelinin patronu, ise sondan terk Uğur Mengencioğlu bu tezgahtan en kârlı çıkan firma oldu. Önce Eti-

lerek 11 milyon dolar satın aldı. Bir gün sonra da bulunduk ve Türkiye'nin en büyük tankeri olarak "Büyük Selçuklu" petrol taşımacılığı için Basra Körfezi'ne gidip gelmeye başladı. Uğur Mengencioğlu, kasa dışında Türkiye'nin en büyük öke sektör kuruluşu haline gelmesini sağlayan 12 Eylül faşizmi-ne borcunu ödemekten geri kalmadı. O günlerde cuntanın resmi partisi olarak kurulan MDP'ye milyonluk bağışlarda bulundu. Rakip firma Cerrahoğlu ise ANAP'ı seçti. Patron İrfan Cerrahoğlu ANAP'a 700 milyon lira bağış yaptı.

Gün geçip, devran yürüyüp ANAP iktidar olunca, Uğur Mengencioğlu üvey alet, Cerrahoğlu firması ise "has evlat" durumunda geçtiler. Cerrahoğlu firmasına önce o zamanki taşıma kapasitesinin birkaç katı kadar petrol taşıma olanağı sağlandı. Sonra bu olanağa dayanarak Etibank kredileri iletilti ve M/Vutan adlı süper tankerlerle Cerrahoğlu firması, petrol taşımacılığında Uğur Mengencioğlu'na ikinci büyük olarak, yağmadan pay almaya başladı. Özdağlar'ın da içinde bulunduğu ANAP'ın MSP'li kanadı Cerrahoğlu'na yakınlık gösteriyordu. Uğur Mengencioğlu büyük vurgunlara azalacağı görüncce bir iki yakındı ve sonunda ANAP içindeki it dalaşında taraf olan MHP'lerin desteği ile "Özdağlar'a rüşvet" komplotunun içine girdi. Nitekim olay patlak verdiği sırada Mehmet Keçeciler, Vehbi Dincerler, Zeki Yavuztürk, Yıldırım Aktürk gibi ANAP'ın MSP'ileri Özdağlar'ı arayıp sorarak vefa gösterdilerken, ANAP'ın MHP'ilerinden Halli Şıvgın'ın meclis soruşturması istemiyeli verilecek ANAP önergesini canla başla örgütlediği, 40 milletvekilinden hemen imza topladığı gözlemdi.

Özal'ın, emekli general ve Genel Başkan Yardımcısı Vezhî Akın kanalıyla MDP'nin zekîca fukara genel başkanı Turgut Sunalp'e bu yolsuzluğun ulaştığını farkedip, baskın çıkmak için çevirdiği manevrayı yüzüne gözüne bulaştırdığı, sıyrılmak derken pistiğin içine girtildiğine kadar gömüldüğü görüldü. Artık iş çığırından çıkmıştı ve ötek manevra çevirmek için kopardığı süratının önünde bile doğru savunılmaktadı. Eh bu da çürümenin diyalektikliği olssa gerek...

Uğur Mengencioğlu

UM Denizcilik Anonim Şirketi şu anda 1,5 milyon tonluk taşıma kapasitesi ile Türkiye'nin en büyük deniz ticareti tekelidir. Ama aynı zamanda en genç tekele. 1981 yılında kuruldu. İki yıl biraz aşırı süre içinde ülkenin en büyük öke sektör kuruluşu oldu. Şirketin patronu: Uğur Mengencioğlu. Lise sondan terk, yalıcıkça, genç ve "işbilir" bir işadamı. Damat girdiği ünlü armatör ailesi Sohtorikler'in Rom-Öl şirketinin genel müdürlüğünü yaparken, 1981'de armatörlüğe başladı. 12 Eylül faşizminin tekelare sağladığı olanaklardan alabildiğine yararlandı. Milyarlık krediler aldı ve 1982 ve 1983 yıllarında İran'dan petrol taşıma işini kaynamış yivecek bir anda dev bir tekele döndü. Uğur Mengencioğlu'nun yönetimi kurulduğunda Genel Müdür: Emekli amiral Nejat Enin. Bir başka yönetici ise Necati Tümer. Tümer emekli deniz albayı. İzmir sükuyetimin konuşlanırdan emekli Oranin Nejat Tümer'in de kardeşi. Uğur şirketinde, iş çevrelerinin deyişi ile "tam bir askeri disiplin" egmen. Özde faşizme pek uygun bir şirket bu. O kadar ki en tepeden, kapıcaya kadar personelin neredeyse tümü asker kökenlilerinden seçilmiş. Kapıcı bile emekli bir deniz asubayı. Böylece asker-sivil kadroların faşizm kullanıldıkları işbirliğinin somutlandığı bir şirket. Uğur Denizcilik, 7 tanker var. Herbirine "milyetler" biter ad takılmış: Büyük Selçuklu, Gökürük, Avar, Büyük Tınır, Büyük Hun, Murat/M ve Burak/M. Şirket 1981 yılında 1 milyon lira sermayeye kurulmuştu. 1984 ortasında sermayesi 1 milyar liraya yükseltildi. 12 Eylül partileri kurulurken Uğur patronu Mengencioğlu, varlığını borçlu olduğu rejimin has partisini, MDP'yi destekledi. MDP'le bağlarını, simdi bu partinin Genel Başkan Yardımcısı olan emekli Orgeneral Vechî Akın'la yürüttü. MDP destindinden dolayı ANAP ile arası açık.

Adnan Kahveci

"Özal'ın prensleri" olarak adlandırılan kadronun en genç ve en kanallık üyesi. Öteki "Sıkago oğlanları" gibi sadece de ekonomiyi ilgilendiriyor. ABD'de geçirdiği uzun yıllarda da salt ekonomi öğrenme-i. Kendisi şöyle anlatıyor: "Uşanım elektronik mühendisi. Bilgisayar konusunda master yaptım. Tip mühendisliği dalında doktora yaptım. Hepsi de Amerika'da bunlar..." Ancak Kahveci sadece doktora, masteri, lisansı, diplomalı bir "harika çocuk" değil. Yoksul bir memur çocuğu. O kadar ki çocukluğunda pazarcılık, kahveci çalıştı. Teksas, Tom Miks satıcılığı yapıp yapmış. Ortaokul ve lisede her "en iyi" öğrenci. Üniversite sınavlarını birinci olarak kazanmış. Ama nedense Amerika'da okumayı seçmiş. Hangi olanaklara Amerika'ya gittiğini açıklıyor. 1978'de yurda dönmüş. Doğrudan İşçileri Bankası'nı başlatmış Ertan Emiyet Genel Müdürlüğü'nü Elektronik Ünlüme ve Harberleşme Bölümü'nü örgütlemekte görevlendirilmiş. 2. MC döneminde İşçileri Bankası Kurulmuş Özal'ın özel danışmanlığı da yapmış. Danışmanlık konuları: "Grevlere karşı saldırıca önlemler" ve "Terörle mücadele". Ama Emiyet Genel Müdürlüğü'nde iki düzeyde danışmanlık görevini hiç bırakmamış. Turgut Uğur'la ilişkisi 1979'lara uzanıyor. Halel Özal'ın başdanışmanı. Bu görevi getirildiği sırada Başbakanlık Müsteşarı Hasan Celal Güzel'e aralarında "MITT" le kimin görüşüleceği konusunda anlaşmazlık çıktı. Ama cabuk çözümlendi. Başbakan adına MITT'de denetlemek de şimdi Adnan Kahveci'nin görevleri arasında. Ancak kısa hayat hikayesinin de gösterdiği gibi İşçileri Bankası'nın de ötesinde CIA'ya kadar uzanıyor. Bu yüzden de kirdiği bütün partide rağmen konumu sarımsızıyor. Yani Sıkago oğlanlarının gizli servislerle ilgililen oğlanı: Adnan Kahveci.

İsmail Özdağlar

Manisa'nın Demirci ilçesinde orta halli bir ailenin çocuğu. Türkiye Cumhuriyeti'nin en genç genel müdürü olma ününü taşıyor. 26 yaşında bir kamu kuruluşu olan TAKSAN'ın başına getirilmişti. Ayrıca Cumhuriyet tarihinin en genç bankası da İsmail Özdağlar. Bakan olduğunda 33 yaşındaydı. Resmen MSP'li olmadı. Ama resmen Nakşibendi tarikatı üsodu biliniyor. ÖDTÜ'yu bitirdi. Ardından ne tesadüf Amerika'ya gitti. Orada komünikasyon (haberleşme-iletişim) öğrenimini gördü. Ayrıca işletmecilik eğitiminden de geçti. 1976 yılında Ankara'ya döndü. 1. MC hükümeti iktidardaydı. MSP'ye yakınlığı yüzünden Erbakan tarafından TAKSAN Genel Müdürlüğü'ne getirildi. 12 Eylül'den beş ay sonrasında kadar bu görevde kaldı. MSP'ye yakınlığı ve bazı "ufak tefek" yolsuzluk iddialarından yüzünden dönerken Sanayi ve Teknoloji Bakanı Şahap Kocatopcu tarafından görevinden alındı. ANAP'ın Mehmet Keçeciler, Vehbi Dincerler, Zeki Yavuztürk, İzmir Belediye Başkanı Burhan Özfatura'nın basın çektiği MSP'li grubun sandık bir iyisi oldu. Ancak politik etkinliği çok fazla değildi. Kendine bağlı KTT'den, MHP'ilerin kadro verilmelerine fazla prim vermediği için ANAP'ın MHP'li elebaşlarına sevilmeyordu. ANAP'ın demokrasiden, insan haklarından habersiz, ciddi hiçbir kültürü olmayan, kendi ağızyla "tek öğlence Ankara'da kebap yemekir" diyecek kadar papız, cama namazlarını kaçırmayan, sosyal ilişkileri yoku denecek kadar zavallı, Gökova termik santrali konusunda Özal'a ters düşecek kadar politikada acemi, bir yabancısı diplomata "Ne demokrasisi eksiklen, bu laftı şif istiyorsunuz diye şif yolluyorum. Aslında yukarıda askerler, asgıda biz, bu işi böyle idare ediyoruz" diyecek kadar futursuz bir bakan. Nitekim bu acemi paykalcılığı yüzünden "rüşvet olayı"nın kahramanı haline geldi.

İsmail Özdağlar

Manisalı. 11 milyon dolar satın aldı. Bir gün sonra da bulunduk ve Türkiye'nin en büyük tankeri olarak "Büyük Selçuklu" petrol taşımacılığı için Basra Körfezi'ne gidip gelmeye başladı. Uğur Mengencioğlu, kasa dışında Türkiye'nin en büyük öke sektör kuruluşu haline gelmesini sağlayan 12 Eylül faşizmi-ne borcunu ödemekten geri kalmadı. O günlerde cuntanın resmi partisi olarak kurulan MDP'ye milyonluk bağışlarda bulundu. Rakip firma Cerrahoğlu ise ANAP'ı seçti. Patron İrfan Cerrahoğlu ANAP'a 700 milyon lira bağış yaptı. Gün geçip, devran yürüyüp ANAP iktidar olunca, Uğur Mengencioğlu üvey alet, Cerrahoğlu firması ise "has evlat" durumunda geçtiler. Cerrahoğlu firmasına önce o zamanki taşıma kapasitesinin birkaç katı kadar petrol taşıma olanağı sağlandı. Sonra bu olanağa dayanarak Etibank kredileri iletilti ve M/Vutan adlı süper tankerlerle Cerrahoğlu firması, petrol taşımacılığında Uğur Mengencioğlu'na ikinci büyük olarak, yağmadan pay almaya başladı. Özdağlar'ın da içinde bulunduğu ANAP'ın MSP'li kanadı Cerrahoğlu'na yakınlık gösteriyordu. Uğur Mengencioğlu büyük vurgunlara azalacağı görüncce bir iki yakındı ve sonunda ANAP içindeki it dalaşında taraf olan MHP'lerin desteği ile "Özdağlar'a rüşvet" komplotunun içine girdi. Nitekim olay patlak verdiği sırada Mehmet Keçeciler, Vehbi Dincerler, Zeki Yavuztürk, Yıldırım Aktürk gibi ANAP'ın MSP'ileri Özdağlar'ı arayıp sorarak vefa gösterdilerken, ANAP'ın MHP'ilerinden Halli Şıvgın'ın meclis soruşturması istemiyeli verilecek ANAP önergesini canla başla örgütlediği, 40 milletvekilinden hemen imza topladığı gözlemdi.

Özal'ın, emekli general ve Genel Başkan Yardımcısı Vezhî Akın kanalıyla MDP'nin zekîca fukara genel başkanı Turgut Sunalp'e bu yolsuzluğun ulaştığını farkedip, baskın çıkmak için çevirdiği manevrayı yüzüne gözüne bulaştırdığı, sıyrılmak derken pistiğin içine girtildiğine kadar gömüldüğü görüldü. Artık iş çığırından çıkmıştı ve ötek manevra çevirmek için kopardığı süratının önünde bile doğru savunılmaktadı. Eh bu da çürümenin diyalektikliği olssa gerek...

3 idam kararı daha
10 Ocak 1985 günü, Diyarbakır Askeri Mahkemesinde, bölücülikle yaptıkları gerekçesi ile 3 kişiye idam, 1 kişiye müebbet, 18 kişiye de 3 ayla 24 aylar arasında değişen hapis cezaları verildi.

56 idam hükmü Meclis'te

Muhlis Bozkurt adlı sanık hakkındaki ölüm cezasının yerine getirilmesini ilişkin Başbakanlık tekerkesi TBMM'sine sunuldu. Bugüne kadar TBMM'sine gelen idam dosyalarının sayısı 56'ya ulaştı.

Yasa, tüm işkollarında çalışanlar için yılda 5 gün eğitim görme olanağı tanıyor

Ücretli Eğitim İzni Yasası NRW eyaletinde de yürürlüğe girdi

Bugüne kadar Federal Almanya'da Hamburg, Bremen ve Saksonya eyaletlerinde, Batı Berlin ve Hessen'de ise sınırlı olarak uygulanan "Eğitim İzni Yasası" (Bildungsurlaubsgesetz) 1 Ocak 1985'ten itibaren Kuzey Ren Vestfalya eyaletinde de yürürlüğe girdi. Bu yasa, hangi işkolunda çalışsa çalışsın herkese yılda 5 gün eğitim görme olanağı tanıyor ve eğitim gören kişinin ücretinin patron tarafından ödenmesini öngörüyor.

Eğitim izni yasasının Kuzey Ren Vestfalya eyaletinde çalışan bütün işçi ve hizmetleri yararlanabilecekler. Yasa, evlerine iş alanları da (Heimarbeit) işi saymaktaki ve onlara da yasadın yararlarına hakkı tanımaktadır.

Eğitim izni her takvim yılı için 5 gündür. İşverene anlaşma sağlandığı takdirde iki yılın eğitim izninin birleştirilmesi de mümkündür.

Çalıştığı yerde 6 ayını dolduran eğitim izni hakkında yararlanabilecekler. Eğitim izni kullanmak istediği halde, işverinin acil ihtiyaçları bakımından bu işte işverenin reddedilmesini için bu hakkı kullanmayacak, bir sonraki yılı devredilecektir. Eğitim izni sırasında hastalanırlarsa, hastalıkla ilgili doktor raporuyla belgelenen takdirde hasta oldukları süre eğitim izni kullanılduktan sonra takvim yılı bitmeden ikinci kez eğitim izninden yararlanamayacaklar.

Eğitim izninden yararlanacak işteyenler, bu isteklerini ve izni ne zaman kullanacaklarını, eğitim iz-

ninin başlangıç tarihinden en geç 4 hafta önce işverene yazılı olarak bildirmek zorunda olacaklar. Eğer işveren, işyerinin acil ihtiyaçlarını öne sürerek bu işte reddederse, bu kararı işçiye nedenini göstereceği bir yazıyla, iznin başlangıç tarihinden en az 3 hafta önce bildirmesi gerekiyor. İşverenin bu karar konusunda işçi ve personel

temsilcilerinin de görüş bildirmeye ve bu karara katılma hakları vardır. Eğitim izni hakkını kullananlar hiçbir biçimde ücret kaybına uğramayacaklardır. İzin süresince ücretler işveren tarafından ödenmeye devam edecek ve bu hakkı kullananlardan bundan ötürü hiçbir zarar gelmeyecektir.

Yasanın öngördüğü eğitim çalışmalarını düzenleyecek olan kurumlar şunlardır: Halk Yüksek Okulları (Volkschule) ya da benzeri kurumlar, Federal veya eyalet düzeyindeki kamu hukuksal kişi ve kuruluşları, öteki ülkeler, kişi ve kuruluşları uygun düşen kuruluşlar ve yetkili bakanlığın onayladığı diğer kuruluşlar.

Hakkımızdır, öyleyse sahip çıkalım

Ümit KÖSEÖĞÜ

Eğitim İzni Yasası, Kuzey Ren Vestfalya Eyaleti'ndeki milyonlarca işçiye geniş eğitim olanakları sağlamaktadır. Şimdi sorun bu hakkın nasıl ve kaç kişinin yararlanacağı sorunudur.

Yasadın yararlanamamanın uygun şekli bu iznin sendikal seminerlerle kullanılmasıdır. Her ne sebepten olursa olsun, bu zamana kadar sendikal seminerlere katılmayan ya da katılmayan sendika üyeleri, bundan böyle en azından kazanımları her hakkı patrona hediye etmemek için bu olanağı sendikal seminerlere katılarak kullanmalıdırlar.

Bu arada, sendika üyesi olmayanlara da zorluk çıkabilir. Yasanın, sendika üyesi olun veya olmasın her çalışan için geçerli olmasına rağmen, sendika üyesi olmayanların bu hakkı hangi yollarla kullanacağı önemli bir sorundur. Beş günlük izin süresini kapsayan seminerler genellikle sendikalarca yalnız kendi üyeleri için düzenlendiğinden, sendika üyesi olmayan arkadaşlara tavsiye ederiz, çalıştıkları işkolundaki sendikaya üye olmalarını.

Bir konuya daha dikkatinizi çekmek isteriz: IG-Metall Sendikası hariç, diğer sendikaların yabancı işçileri kendi dillerinde seminer yapmamasından

doğan boşluk, bu zamana kadar DGB'ye bağlı çeşitli sendikaların Batı Berlin'de üyelerine verdiği seminerlerle doldurulmaya çalışılıyordu. Bu hak, her sendika üyesi için bugün de geçerlidir.

Bizim deklâmımız istediğimiz, Eğitim İzni Yasasının NRW'de yürürlüğe girmesinden sonra, işveren birliklerinin, CDU'ya yakın çevrelerin ve benzeri kuruluşların hareketi geçerek eğitim izninin kendi çıkarları ve politik görüşleri doğrultusunda kullanılmasını konusunda Alman işçileri arasında olduğu kadar, yabancılar arasında da çalışmalarını arttıracaklardır.

IG-Metall dışındaki sendikaların üyeleri, yasanın yürürlüğe girmesiyle yeni bir olanağa daha sahip olmaktadır: Bundan böyle yeterli kadar (20-25 kişi) ısratı bulundukları takdirde yerel seminerler düzenlemek de mümkün olacaktır.

Kuzey Ren Vestfalya'da bir hak kazanıldı, hem de önemli bir hak. Meselenin daha yakını ve önemli yanı ise, bu haktan herkesin yararlanmasının sağlanmasıdır. Özellikle Aşağı Saksonya ve eğitim izninin geçerli olduğu diğer eyaletlerde, bu haktan yararlanma oranına bakıldığında (çalışanların yüzde 5'ini geçmiyor) karamsar olmak elde değil. Bu karamsarlığımızın yersiz olduğunu görmek en büyük dileğimiz.

Dostluk haftasını düzenleyen Dortmund İşçi-Öğrenci Derneği'nin camılarında neo-naziler "Türken Raus" yazdılar

Yabancı Düşmanlığına Karşı Dostluk Haftası

FİDEF'in 1980 yılından bu yana her yıl düzenlediği "Yabancı Düşmanlığına Karşı Dostluk Haftası"nda bu yıl da 14-20 Ocak tarihleri arasında Federal Almanya'da çeşitli etkinlikler yapıldı. Çeşitli kentlerdeki FİDEF örgütlerinin Alman demokratik örgütleriyle birlikte Alman ve yabancılar arasındaki dayanışmayı güçlendirmek, Almanların yabancılar üzerindeki önyargılar konusunda bilgilendirme, işsizlik ve bunalımların gerekçelerini göstermek, karışıklı ilişkileri geliştirmek ve dostluğu güçlendirmek amacıyla düzenlenen faaliyetlere çok sayıda Alman ve Türküyle katıldı.

Bu haftaya ilişkin en büyük etkinlik Dortmund'da düzenlendi. Dortmund Türküyle İşçi ve Öğrenci Derneği 14-18 Ocak tarihleri ara-

sında, "Yabancı Düşmanlığına Karşı Dostluk Haftası" dolayısıyla çeşitli faaliyetler düzenledi. Dortmund'da yapılan faaliyetlerde Genç Sosyalistler Örgütü (Jusos), Natürrfreundjugend Dortmund-Nord, Anti-faşistler Birliği (VFN), Alman Sosyalist İşçi Gençliği (SDAJ), MSB (Spartakus) Dortmund, ASTA, Rotschiffbunale, Anti-faşist Vatandaşlar Girişimi-Asseln gibi demokratik kültür ve meslek örgütleri yer aldılar. Hafta boyunca yapılan faaliyetlere 900 civarında Alman ve Türküyle katıldı.

Federal Almanya'daki yabancıların konu alan çalışmalarına haftaya katılan Celal Atalay'ın resim sergisini çok sayıda Alman ve Türküyle izledi. Celal Atalay'ın sergisi Ocak ayı sonuna kadar, derneğin

Kesselstrasse'deki lokalinde sürecektir.

Yabancı düşmanlığını konu alan tartışmalı bir toplantının da yapıldığı SDAJ'un düzenlediği gecede, anti-faşist bir film gösterildi. SDAJ lokalinde düzenlenen bu geceye katılan Türküyleler ve Almanlar, bugün Federal Almanya'da yaygınlaşan yabancı düşmanlığı ve yabancıların özgün sorunları üzerine tartıştılar.

Natürrfreundjugend Dortmund-Nord, kendi özgün çalışmalarından oluşan, kentte yaşayan yabancı çocukları konu alan fotoğraflar/dernek lokalinde sergiledi. Fotoğraf sergisi Ocak ayı sonuna kadar sürecektir.

RAA'nın Dortmund Türküyle İşçi ve Öğrenci Derneği lokalinde düzenlediği okuma akşamında, Fakir Baykurt, "Gece Vardıysa" kitabından iki hikayesini ve "Yıtanların Öeli"nden bir bölümü okudu. Okunan hikaye ve roman bölümleri Almancaya çevrildi. Fakir Baykurt'un Türküyle ve Alman edebiyatlarıyla yaptığı söyleşi ilgiyle izlendi.

Anti-faşistler Birliği (VFN) de haftaya aktif olarak katıldı. Dernek lokalinde yapılan toplantıda, VFN'i emektaş antifaşistler, bu-

"Lenin, Liebknecht ve Lüksemburg Toplantısı" için belediye salonu vermeye yanaşmadı

Velbert'te DKP toplantısına bir dizi engel, neo-nazi NPD Kongresi'ne açık bir destek

Geçtiğimiz hafta sonu Kuzey Ren Vestfalya salonlarını verdi. Ancak NPD kongresine nun yapıldığı Velbert-Langenberghaus

Geçmişimiz hafta sonu Kuzey Ren Westfalja'nın Velbert kasabası ve Kuzey Hessen'deki Dillenburg kentini, neo-nazi NPD'nin yabancılara ve demokratlara karşı savaş ilan ettiği eylet kongrelerine sahne oldu. Federal ve eylet hükümetlerinin neo-nazilerin ve Kuzey Federasyonu'nun terör eylemlerini gözardı etmesinden ve belediyelerin ikircimli tutumlarından cesaret alan NPD, makamelerin de desteğiyle kongrelerini yaptı.

Velbert kasabasının SPD yönetimli belediyesi DKP'yi yasadığı, aşırı bir örgüt olarak gösterip, 19 Ocak Cumartesi günü yapılan genelcekte **"Lenin, Liebknecht, Luxemburg toplanması"**ni engellemeye çalıştı. Belediye diğer taraftan da NPD'ye 20 Ocak günü yapacağı Eylet Kongresi için Langenberg Bürgerhaus

salonlarını verdi. Ancak NPD kongresine gelen gençler tepkiler sonucu her iki salonu da iptal ettirildi açıkladı. Sendikalar ve demokratik örgüt belediyenin komünistlerle faşistleri aynı kefeye koymasını şiddetle kınadılar. Yapılan açıklamalarda **"salonlarımızla mağdurlarına bir tutulmaya çalışıyor"** belirtildi.

Gördüğü genç destek üzerine DKP yasal hakkını elde etti ve Forum Niederberg'de toplantısını gerçekleştirdi. Ancak demokrasi güçlerinin bu başarısını hazmedemeyen belediye ve idari mahkeme tüm protestolara rağmen NPD'ye toplantı yapma izni verdi.

NPD'nin 20 Ocak Pazar günü yapılan Eylet Kongresi Kuzey Ren Westfalja'nın tüm şehirlerinde toplanan polis ekipleri ve 4 bölük toplu polisi tarafından korundu. Toplantı-

salonuna Velbert-Langenberg Bürgerhaus salonu önünde toplanan 3 binin üzerindeki demokrat NPD'nin ve tüm neo-faşist örgütlerin kapatılması istemini haykırdı. Mitingde DGB eylet örgütü Başkan Vekili Walter Haas ve Anti-faşist Birliği VVN'nin Eylet Yönetim Kurulu üyesi Willi Raththey de birer konuşma yaparak neo-faşist tehlikeyi küçük göstermek çabalarını eleştirtiler. Anti-faşist gösterim aşam geç saatlere kadar orada kalarak **"Naziler kaçın"** şeklinde protesto ettiler.

NPD'nin Hessen Eylet Kongresi ise Kuzey Hessen'deki Dillenburg kentinde yine geniş polis koruması altında yapıldı. DGB senateleri ve demokratik örgütler burada da protesto eylemleri örgütlediler.

FAKİR BAYKURT
Baykurt bir okuma akşamına katıldı. Karaca da müzisyeli katkı yaptı

hallafta aktif olarak katkı. Demek lokainde yapılan toplantıda, VVN'i emektar antifaşistler, bugüne sık tuan kendilerini emektar anlatılar. Almanya'da faşizmin tarihi ve bugünkü uzantılar üzerine toplantıya katılanlara söyleşi yapıldı.

Haftanın sonunda yapılan kültür gecesine Cem Karaca, Dortmund Çelik İşçileri Korosu, folklor grupları katıldılar. Karaca gecesinde kent yabancılar dairesi başkan, ÖTV temsilcisi, Hışec işyeri temsilcisi ve bir Türküyalı arkadaşın katıldığı açılı oturum yapıldı. Açılış oturumunda yine yabancılar yasası ve genel olarak yabancılara sorunlar tartışıldı.

Babalık, utanacak halimiz yok, alacak hakkımız var!

Babalık, Hidayet'i düşünüyorum. Köyde tarla ve bahçesiyi uğradır. Karın pek domuzdık, fakat işsizlik, gurbetlik ve yabancılık dümanlığından kurtulamaz. Yanı aç yan toprak eşin dostun içinde geçirirdi günlerini.

Bir gün şehir dışındaki kansı Medine'ye Almanya'dan söz açtı. **"Almanya işçi istiyomuş, ben de iş ve işçi Bulma Kurumu'na gidip araya girdim"** dedi. Medine buna hem sevindi hem de üzüldü. Ama başka çare yoktu. Muharrem yüksek okula başlayacak. Şehire göçmek zorundaydı. Hidayet'inse peşinde hammalkatın başka yapabileceği bir iş yoktu. Hammalık da pek kazanç elde edilemezdi.

Aradan hayli bir zaman geçti. Bir gün Kara Hasan'ın Anş'a koşarak Medine'ye geldi ve müjdesini soluk solukla verdi. **"Gözün aydın cahil, Hidayet'in kaadî çihmisi, yalın Yazgat'a gemesi gerelmis."**

Neyse söz fazla uzatmayalım. Hidayet Yazgat'ı gördü, imtihana ve muayeneye girdi, borla harçla Almanya'ya yolları tuttu. O gün bu gün, tam on sekiz yıldır Almanya'da. Sanki tarlasında çalışır gibi çalıştı fabrikalarında. Arkadaşları ismini **"Dozer"** koydular.

Geçenlerde yolum düşüp yarıma uğradım. İşten gencim, yorgun gözüküyordu. Nasılsın babalık, işler ne alemde dedim. Hiç keyfi yerinde değildi. **"Sorma hiç de iyi değilim"** dedi. **"Niçin babalık sen her zaman iyi ve sağlamsın"** dedim. Bana gülerken karıktı verdi. **"O bir zamanlar..."** Yabancı dümanlığından hasta olupuna kadar birçok derdini anlattı. Şair ruhu değil mi, neredeyse o konuşurken yanında

ağlayıvercektim. Çünkü babalık öyle boşalmaya başlamıştı ki, sanki on sekiz yıldır hiç konuşmamış sanırdım. **"Almanlar, biz kendilerini soyuyomuş da, bize o gözde bahlıyolar"** diyordu.

Hidayet'te, Medine'ler, Hasanlar, Anşalar, yüzbinlerce göçmen işçi, çevresinde yaratılan baskı ortamı yüzünden kendisini, Almanya'da yaşamak kârı suçlu gibi hissediyor. Onlara dış çevreden yansıtılan bu baskının, bu türden bir suçluluk duygusunun gereksizliğini, Alman toplumuna hakim kırımaya çalışan kimi önyargı ve ıtıralları yansıtmış, temelsizliğini, istatistiklerin de yardımıyla açıklayacak çalışacağız. Bu yazımızda birinci ve en temel önyargıdan başlayalım.

"Yabancılar bizim sosyal ödentilerimizi soyuyorlar"

Bu belirlemiden sonra, yukarıdaki önyargının gerekçe bir ilişkisi var mı, genel birlikte bunu araştıralım.

Öncelikle bilmemiz gereken şudur: Biz, Federal Almanya'da yaşayan ve işsiz Türkiye'ye emekçiler, artık burada **"yabancı"** lara değiliz. Almanya toplumu- nun her yünden bir parçası durumunda olan göçmen işçilerimiz.

Almanya, ilk göçmen işçi alımına 1955 yılında başladı. Aynı yıl içinde Almanya'da bir milyona yakın işsiz vardı. Subat 1956'da işsiz sayısı 1 milyon 980 bindir. Demek ki ilk göçmen işçi Almanya'ya ayak bastığında ilk milyon işsiz olan bir ülkeye gelmiş. Alman ekonomisi bu hızla geliyordu. Bu geli-

şime paralel olarak işçilerin çoğu iyi koşullar altında çalışmak, temiz iş ve dolgun ücret istiyorlardı. Bu Alman kapitalistlerinin hiç işine gelmiyordu. Alman işçi de **"kökü"** işle çalışmaktansa işsiz kalmayı yeğliyordu.

Bu ciddi ölemek işi, Alman kapitalistleri hükümetlerini hemen harekete geçirdiler. Misafir işçi **"Gastarbeiter"**lerin getirilmesini kanunlar çıkarttılar. Birçok yeni kanun yürürlüğe girdi. Kapitalistler ve hükümet yetkilileri en ucuz iş gücü satın alacak ülkeleri masaya oturdular.

İlk göçmen işçileri gelmeye başladı. Gelen işçiler, zafere kazanmış Alman askerleri gibi törenlerle karşılandılar. Elbette boşuna değildi bunca **"misafir-pervelik"**. Göçmen işçiler **"hafen, kömür maderleri, flossband"** lar ve oto sanayi gibi en ağır işlerin olduğu, en ucuz ücretin ödenmediği nereleri varsa oraya dolduruldular. Alman işçilerin çalıştığı yerlere yerleştirildi bun **"Gastarbeiter"** ler, yalnız **"misafir"** diler. Yani bir kaç yıl çalıştıracaktılar, bu şekilde onların sırtından daha çok kâr edilmisi olacaktı. **"Rotasyon"** prensibine uygun olarak elde kalacak. Alman işçileri için yapılan kimi harcamalardan tasarruf edilmisi olacaktı. Örneğin altıyı gıderileri denem harcamaları **"bir alle için gerekli"** ev, çocuk yuvası, hastaek ve yapıldık ödentileri gibi yabancı işçilerin için yapılmayacaktı. Fakat her şey planlandığı gibi olmadı. Misafir işçilerin çoğu geri döndü de, birçok Almanya'da kaldı.

Ekonomistlerin yaptığı hesaba göre, Federal Almanya'da nitelikli bir işçinin eğitim ve yetleme gıderileri ortalama 75 bin marka 300 bin marka arasında değişiyor. Federal Almanya'da, çeşitli

ülkelere gelmiş en az 2 milyon göçmen işçinin bulunduğuna hesaba katarsak, daha işin başlangıcında, Alman sermayesi, eğitilmiş, yetiştirilmiş bu sermayeli yapılmadık yabancılık işçilerin sırtından yaklaşık 150 ile 300 milyar mark arası bir kâr sağlamaktadır. Aslında, bu kâr işçi yollarıyan her biraktırmış ülkenin sırtından sağlanmıştır.

1955'ten 1973'e kadar Federal Almanya'da 8 milyon göçmen işçi çalıştı. Bunlardan 5.4 milyonu ülkesine geri dönmüş. 1973'de Almanya'da 2.6 milyon göçmen işçi kalmış. 1973 ekonomik bunalmıyla birlikte bu kalandan bir milyona yakını daha geri dönmüştür. Bir yandan eğitim ve yetiştirme hiç masraf yapmadığı, öte yandan Alman işçileri için yapılmaması gereken hiçbir alt yapı giderini karşılamadığı bunca göçmen işçi ve geri dönüşüncü, Federal Almanya milyarder kazanmıştır.

Göçmen işçileri, yıllarca Alman kasalarına ödeme yapmışlardır. Hesaplara göre, geçmişte her yıl yaklaşık olarak 8.5 ile 9.5 milyar mark emeklilik sigortası primi ödenmiştir. Bu ödeneklerden, 1974'de 1.5 milyar, 1979'da ise 1.78 milyar mark geri alınmıştır. Yani emeklilik kasası yolda en az 6 milyar tasarruf etmiştir. 1980 yılında göçmen işçilerin ödedikleri yaklaşık 11 milyar markın yalnız 2.2 milyar geri çekilmiş, demek ki aynı yıl içinde emeklilik kasasına göçmen işçilerden 8.8 milyar mark kâr sağlamıştır. Şimdi bu verilerin içinde bir kez daha soralım: **"Yabancılar bizim sosyal ödentilerimizi soyuyorlar"** önyargısının gerekçe bir ilişkisi var mı? Göçmen işçi mi Alman devletini soyuyor, yoksa Alman devleti mi göçmen işçiyi? Hidayet, babalık! Utanacak halimiz yok, alacak hakkımız var!

Şafak ALTUN

kısa... kısa... kısa... kısa... kısa... kısa... kısa... kısa...

İsviçre Türküyalı İşçiler Birliği kuruldu

İsviçre'de, merkezi Basel kentinde olmak üzere İsviçre Türküyalı İşçiler Birliği (TİB-İsviçre) kurulduğu açıklandı. Yeni kurulan dernek 26 Ocak günü yapılacak açılış toplantısına katılmaya başlayacak. Riehenster. 29 adresinde kurulan dernek yayınlağı bildirir, amaçını Türküyalı göçmen işçilerin haklarını gözlemiş ve politik göçmenlerin sorunlarının çözümüne katkıda bulunmak olduğunu belirtir.

Vlaardingen Türküyalı Gençler Birliği

Hollanda'nın Vlaardingen kentinde faaliyet gösteren Türküyalı Gençler Birliği, 26 Ocak Cumartesi akşamı Buurtnis de Haven salonunda bir gece düzenledi. Saat 24'e kadar süren ve **"kendikültürünü tanıma ve tanıtma yanında diğer ulusların da kültürlörünü tanıma"** amacıyla düzenlenen toplantıya

çok sayıda Hollandalı'nın yanı sıra Hintli ve diğer uluslardan yabancılar katıldı. Gecede bir konuşma yapan Birlik Başkanı, 1985'in Birleşmiş Milletler tarafından gençlik yılı olarak ilan edildiğini hatırlatarak ortak çalışmalarının ürünü olan bu toplantının kendilerine güç katıldığını belirtti.

K'lautern'de Pir Sultan Abdal Gecesi

Federal Almanya'nın Kaiserslautern kentinde faaliyet gösteren İşçi Birliği 16 Şubat Cumartesi günü saat 18.30'da Alte Eintracht-Kaiserslautern am Rittersberg adresinde **"Pir Sultan Abdal Gecesi"** düzenleyecek. Geceye Heval, Ruza Aslandoğan, Hüseyin Kiraz, İskender Doğan ve Hüseyin Demirci katılıyorlar.

Drunen Türküyalı Gençler Derneği

1983 yılında Hollanda'nın Drunen köyünde kurulmuş bulunan **"Türküyalı Gençler Derneği"** 1985 yılının gençlik yılı olarak ilan edilmesiyle birlikte çalışmalarını yoğunlaştırıyor. Hollanda'daki Türküyalı gençlerin evlenmelerini engelleyen 1445 günden uygulamaya karşı yürütülen kampanyaya aktif katılan dernek, şor faaliyetleri yanında çeşitli konferanslar düzenleme çalışmalarını sürdürüyor.

DISK'ın kuruluş yıldönümü kutuluyor

DISK'ın kuruluş yıldönümü bu yıl, Avusturya'da ilk kez kutuluyor. Avusturya'da yaşayan DISK'e bağlı Maden-İş, Genel-İş, Dev Maden-Sen sendikalarının yöneticilerinden bir kişi gelecek oluşturdukları DISK'e Dayanışma Komitesi'nin girişimiyle, Avusturya Sendikalar Birliği (ÖGB)'nin ortaklaşa düzenlediği toplantı 8 Şubat günü yapıyor.

Türk Federasyonu'nu
yasaklamamak
cinayete ortak olmakır

sayfa 6

Hannover'de FİDEF yöneticisi ve VW işçisi Zeki Sonracı'yı göğsünden bıçakladılar

Faşist bozkurtlar yine saldırıya geçti Bugün Zeki Sonracı... yarın kim ?

Geçtiğimiz 23 Aralık günü Federal Almanya'nın Stuttgart kentinde düzenledikleri, sözde "Milli Kültür Gecesi"nin hemen ardından, Hannover'de Zeki Sonracı'ya karşı öldürme kastıyla düzenlenen saldırı, Faşist MHP'nin yurt dışı örgütü Türk Federasyonu'nun, Federal Almanya çapında, ilerici Türk ve Kürtlere karşı yeniden saldırıya geçmeye hazırladığını ortaya koydu. Zeki Sonracı'nın yatığı hastanede ölüme boğuşurken Türk Federasyonu militanların 13 Ocak günü bu kez de Münih'de düzenledikleri sözde "kültür gecesi"ne karşı bildiri dağıtan Türkiye yüzlerce saldırmaları, "genel saldırı" planının varlığı konusunda artuk kuşku bırakmadı. Düzenlenen "kültür geceleri" için bahanesiydi. Asıl amaç bu "geceler" aracılığıyla militanların hareketlendirip tahrik etmek ve bunları MHP militanı faşistlere toplanma izni verilmesini haklı olarak isteyen Türkiye anti-faşistlerin üzerine sürmekti.

Zeki Sonracı nasıl bıçaklandı ?

Aktif bir sendikacı, 5 yıldan fazla çalıştığı Volkswagen Fabrikası'nda İşyeri Banç Girişimi üyesi ve FİDEF'in Hannover örgütünün kurucusu, 13 yıldır Federal Almanya'da yaşayan 43 yaşındaki 4 çocuk babası Zeki Sonracı'nın 7 Ocak Pazartesi gecesi uğradığı saldırı, Türk Federasyonu'nun, saldırılarını gelsinüzüzel değil, "bedef göstererek" seçtiğini gösterdi.

Stuttgart'ta düzenledikleri gecede çıkan olayları bahane eden MHP'nin yurt dışı örgütü ve terör yuvası Türk Federasyonu, Federal Almanya'nın değişik kentlerinde militanlara bildiri dağıtımına girişmişti. Türkiye'de demokrat ve ilerici işçileri ve örgütlerini "yatanadan, milletten, dinden" ayırmak, milletten, dinden

ZEKİ SONRACI

dan çıkan işçileri gözliyorlardı. O gece bir olay çıkmadı. Ama faşistlerin fabrika önünden uzaklaşırken kendi aralarında "Aradığımız bulamadık" biçiminde konuşukları duyuldu.

7 Ocak Pazartesi gecesi yine aynı saatte fabrika kapısına geldiler. İşçiler fabrikadan toplu bir biçim-

de değil küçük gruplar halinde çıkıyorlardı. Zeki Sonracı da iki arkadaşla ile birlikte yürüyordu. Zeki'yi tanyan faşistlerden 8'li bir anda saldırdılar. Hazırlıklı gelmişlerdi. Ellerinde bıçak ve copları kullanıyorlardı. Göğsünden iki bıçak yarısı alan Zeki Sonracı yere yuvarlandı. Bu defa da

yere tekmelemeye başladılar. "Durun ne yapıyorsunuz!" diyen arkadaşlarından birini dövdüler, diğerini ise "etkisiz" hale getirdiler. Hersey birkaç dakikanın içinde olmuştuk Zeki Sonracı'yı öldü sanarak, bir Mercedes minibüsü atlayıp olay yerinden kaçtılar.

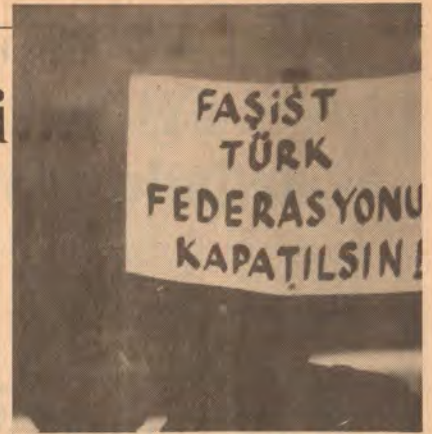
Türkiye ve Alman iş arkadaşları Zeki Sonracı'yı 100 metre ilerideki tramvay durağına kadar taşıdılar ve tramvayın telsizliye çağrılarına ve polise haber vermesini sağladılar. Derhal hastaneye kaldırılan Zeki Sonracı'nın durumu son derece kritikti. Bıçak darbeleri kalbinin hemen yanına rastgemiş, akciğeri parçalanmıştı. Karın boşluğuna kan dolduğu için nefes almakta zorluk çekiyordu. Ayrıca verdiği tekmelerden şakak kemiği kırılmış, kolu omuzundan çıkması ve vücudu çürük içinde kalmıştı.

Zeki Sonracı ağır yaralı olarak hastaneye kaldırılırken, arkadaşları da teşbit ettikleri minibüsün plakasını polise verdiler. Aradan çok geçmeden faşistleri taşıyan minibüs, Latzen civarında durduruldu ve arabadaki dört kişi gözaltına alındı. Bunlardan Resul Kızıllar'ın ellerinde ve üzerinde Ze-

kn olayla ilişkisi yok" şeklinde bir değerlendirmeye yaptı ve gözaltına aldığı iki kişiyi "dell yetersizliğinden" salıma kalkıştı. Nitekim polis müdürü Kroche, 9 Ocak günü NDR radyosuna verdiği demeçte "Şu aşamada kimseyi bırakmayı düşünmüyoruz" dediği halde ertesi günü saldırganlardan Ali Osman Tuner salıverdi. Ancak avukatın ve demokratik kamunun baskısı ile öteki saldırgan Resul Çitak'ın da serbest bırakılması engellenemedi. Polis daha sonra adları açıklanmayan iki kişiyi daha yakaladı ve bir kişiyi de aramaya başladı. Yakalanılanların ve aranan kişilerin de Türk Federasyonu üyesi olduğu saptandı.

Zeki Sonracı'nın üyesi olduğu IG-Metall üzerine harekete geçti. Önce Volkswagen Fabrikası Sendikası Temsilcisi'ni ve İşyeri Temsilcisi'ni ortak bir açıklamaya yaparak IG-Metall'in ve DGB'nin olayın üzerine gitmesini istedi. Daha sonra toplanan IG-Metall Sendikası Şube Yürütme bir salon toplantısı düzenleme kararı aldı.

Zeki Sonracı'ya yapılan saldırı duyulur duyulmaz, Birlik Yolu, DİB-AP, FİDEF, Gerepek ADK, KDKK ve KOMKAR ortak bir açıklama yayımlayarak saldırıyı pro-

Hannover'de yükselen pankartlar demokratların değlini yansıtır

Türk Federasyonu'na karşı demokrasi güçlerinin tepkisi

Hannover'de Türk Federasyonu'na bağlı faşist militanların, dağıttıkları bildiriyi almak istemeyen FİDEF üyesi ve Volkswagen işçisi Zeki Sonracı'yı bıçakla öldürmekle yaralamaları ve Federal Almanya'da Türk faşistlerinin yeniden hareketlenmelerine karşı ülkedeki demokratik kuruluşlardan büyük bir kesimi sert tepki gösterdi. Gazetemiz baskıya hazırlanmaya kadar ulaşan tepkiler özetle şöyle:

İG-Metall de bir toplantı düzenledi

12 Ocak günü düzenlenen yürüyüşün hemen ardından, IG-Metall Sendikası da, 15 Ocak Salı günü Freizeitheim Linden Salonu'nda 200'den çok işçinin ve sendikacının katıldığı bir protesto toplantısı düzenledi. Toplantıya özellikle kadın emekçilerin kalabalık olarak katılımı olmasa dikkati çekiyordu. Toplantıda IG-Metall Şubesi 2. Başkanı Hans Berkenhlin, Zeki Sonracı'nın çalıştığı VW fabrikası sendikası temsilcisi başkanı ve IG-Metall Sendikası Yabancılar Dairesi Merkez Sekreteri Yılmaz Kahanahan birer konuşma yaptı.

Alman Komünist Partisi

Bu saldırı faşistlerin ilk saldırısı değil. Daha önce MHP'li faşistler Neşet Damsı'yı Hamburg'da, Celalettin Kesim'i Batı Berlin'de ve Nezihi Şeker'i Peine'de katlettiler, birçok demokrati yaradılar. Bunların faileri ya hiç cezalandırılmadılar, ya da hafif cezalarla pahalıya kurtarıldılar. Bu ölkinin tarihinde faşist terörün küçümsemesinin ne denli vahim sonuçlar yarattığı apaçık ortadadır. Biz, cellatları kurbanları aynı kefeye koyma girişimlerine kararlılık karşı çıkıyoruz.

IG-Metall

Federal hükümetten faşist saldırganlara karşı ciddi önlemler alınması, demokratik kamunun, işçi ve kuruluşların faşist saldırıya protesto etmelerini bekliyor. Daha büyük eylemlerin yaşanması istemiyoruz faşist Türk Federasyonu'nun kapatılması, faşist militan-

Faşist saldırı protesto amacıyla Hannover'de düzenlenen yürüyüş

Kefeni yırttım. Yine birlikte olacağız

12 Ocak Cumartesi günü Hannover'de Zeki Sonracı'ya yapılan saldırıyı

FRITZ SALM
SORULARIMIZI
YANITLADI

Alman anti-faşist hareketinde anıtlamış bir savaşçı

"1932'de ülkeyi yoksulluk sarmıştı. Bir suçlu arandı ve bulundu: Yahudiler... Bugün de yoksulluk tırmanıyor ve gene bir suçlu bulundu: Yabancı emekçiler!.."

"Yabancı düşmanlığını körükleyenlerle neo-nazilerin destekçileri aynı güçlerdir"

Resul KALFA

Fritz Salm kimdir?

● Türkiye Postası: Neo-nazi grupların güldüğü Federal Almanya'daki güçleri, etniklik alanları nasıldır? Gerici-faşist akımlar İsyerinde yerli ve yabancı işçilerin işbirliği açısından bir tehlike oluşturmuyorlar mı?

F. Salm: Eski İşçileri Bakanı FDP'li Baum, bakan olarak verdiği son raporunda şöyle diyor: "Milliyetçiler ve ırkçılar, ekonomik kerkuları veyabancılar karşı var olan yarırgıları kendi amaçları yönünde kütüye kullanırlar." Aradan 2 yıl geçmiştir. Bugün üzülerek saptamak durumundayız ki, Neo-Nazi yanlısı, yabancı düşmanı propaganda ve yer yer katliama kadar varan saldırılar azalmamış, tersine artmıştır.

Neo-Nazilerin de kader ileri gelebilirliklerinde burada bir örnek vermek istiyorum: Geçtiğimiz günlerde Neo-Nazi başlangıçları Michael Kühnen Frankfurt'ta mahkeme önüne çıkarıldı. Salonu dolduran yandaşları onu "Führer" ve "Heil Hitler" sloganları ile selamladılar ve o da alkışlar arasında mahkeme salonunda yaptığı konuşmada açıkça faşist propaganda yaptı. Tüm bunlar savcılar ve hakimlerin gözleri önünde oldu. Kühnen konuşmasında yandaşlarına şu mesajı veriyordu: "Yabancılar konusu bize yitirilmiş destekli kazandırarak konudur."

Nasıl bir yığın desteği? Tabii ki faşist bir yığın desteği. İşte eski ve yeni Nazilerin hedefi budur. Yaşadığımız günlerin ve geleceğin en büyük sorunudur bu. Anti-faşistler, demokratlar olarak hep birlikte bu tehlikeye karşı çıkmak zorundayız.

● Türkiye Postası: Yabancı düşmanlığı Almanya tarihinde geleneksel bir olgu

Hitler faşizmine karşı direnişin anıtlamış adlarından Fritz Salm 1913 yılında doğdu. 1928'den itibaren de sendikal ve politik çalışmaların göbeğinde yer aldı. 1933-1945 arasındaki o ürkütücü ama bir o kadar da şanlı direniş günlerinde Georg Lechtleider direniş hücresinin bu korkusuz savaşçısı daha sonra deneyimlerini (Im Schatten des Henkers" (Cellatının Gölgesinde) adlı kitabında anlatıyor. Salm halen 72 yaşında ve VVN-Anti-Faşistler Birliği'nin yöneticilerinden biri. Aynı zamanda DKP Baden-Württemberg Yönetim Kurulu üyesi. Salm ile gene nazist düşmanların estirildiği bu günlerde Türkiye emekçilerinin evlerini yakmaya, adam öldürmeye kadar uzanan neo-nazilerin arkasındaki güçlerin kim olduğu ve neden destek verdikleri sorusuna yanıt aradık. Salm zengin deneyimleriyle Türkiye Postası okuyucularına seslendi.

taki Daimler-Benz firmasına yürütülerek ve dövüle dövüle getirilirdi. Geceleri ise toplama kampı haline getirilen okula en vahşice işkenceler yapıldı. Yitilene sürdü bu durum. Bunlardan en aziki genç insan okulun bahçesinde asılarak katledildi. Bugün Mannheim

mezarlığında, sözde bir "şeref anıtı" vardır. 162 mezar taşı vardır o anıtta. Büyük kapitalistlere tutsak edilen bu 162 insan resmi verilere göre "bilinmeyen nedenlerden ölmüşlerdir."

Alman işçilerle yabancı (tutsak) işçiler arasındaki ilişkiler nasıldır

sorusuna gelince: Almanların büyük çoğunluğu ırkçı-milliyetçi propaganda yönü etniksi aittir. Bir

bölüm ise tutsaklarla işçi kurmak korkuyorlardı. Fakat çok sayıda İtalyan, işçi, özellikle de direniş grupları onlara elinden geleni düşünce yardım etmekten geri durmadılar. Faşist yasalar açıklanan ölen bu insanlara bir dilim ekme vermek bile yasaklanmış. Birçok arkadaşımız bu yüzden toplama kamplarına götürüldü, bunlardan bazıları da bir daha geri dönmediler.

● Türkiye Postası: O dönemin deneyimlerinden bugün için çıkarılması gereken sonuç nedir? Neo-Nazilere karşı, yabancı düşmanlığına karşı savaşımın başarıya ulaşması için ne yapmak gerekir?

F. Salm: İşçi sınıfının (Alman ol-

sun Türkiye'li olsun tüm çalışanları kastetiyorum) düşmanı ortaklar. Bu düşman kapitalist sömürücülerdir. Politik ve sendikal alandaki çalışmalarımızda, grevlerde, toplu sözleşme dönemlerinde bu ortak düşmanı iyi görmek ve göstermek önemli bir görevdir. Bu konuda belli bir yol almamız, fakat yapılacak daha çok iş var.

İkinci: Örgütlü işçi sınıfı hareketinin temel dayanaklarından birisi uluslararası dayanışmadır. Bu konuya yeterince önem verilmediği yerlerde ve dönemlerde işçi sınıfının düşmanlarının bölme-parçlama stratejisi çok daha kolay gerçekleşir. Hem sendikal, hem de politik savaşım için geçerlidir bu. Örneğin günümüzde Nikaragua ile dayanışma olsun, atom silahlarına karşı savaşım olsun, uluslararası düzeyde arıcıl bir şekilde sürdürülüyor. Bu sorunlar artık uluslararası işçi sınıfının ortak sorunu olmuştur.

Üçüncüsü: Faşizm her ülkede kendisini, o ülkenin ulusal hareketi olarak göstermeye çalışıyor oysa faşizm uluslararası bir karaktere sahiptir. Bu nedenle de tüm ülkelerdeki faşistlerin hedefi ortak: Demokrasi düşmanlığı, sosyalizm düşmanlığı ve barış düşmanlığı; anti-komünizm ve Sovyetler Birliği'ne karşı savaş kıskırtıcılığı. Biz de, anti-faşistler olarak buna uluslararası dayanışma içinde birlikte karşı çıkmak zorundayız. 8 Mayıs 1985 faşizmin ve savaşın kurtuluşu 40. yıldönümüdür. Tüm Federal Almanya'da bu nedenle gösteriler, yürüyüşler düzenlenecektir. 8 Mayıs'ın sadece Alman halkı açısından değil, tüm dünya halkları açısından önemi büyüktür. Bu

Federal Almanya'da polis can güvenliği için bir tehlikeye mi dönüşüyor?

Soner GÜRLER

Federal Almanya'da Cevat Karacaylı adlı bir emekçi, postacı ile arasında çıkan bir ödemeye anlaşılmazlığı yüzünden iki polis tarafından karakola götürülmek istendi. Karacaylı bu isteğe karşı çıkınca polisler onu "zorla" götürmek üzere üstüne çıktılar. "Edisizleşen operasyon" sırasında astımlı olan Karacaylı boğazı sıkılarak öldürüldü. Zorba polislere Karacaylı'nın karısının "kocam ölüyor, bırakın onu" bindekindi tüm uyarıları sonuçsuz kaldı. Öley

CEVAT KARACAYLI

Genide babası kalan 6 çocuk

Alman polisinin zorbalığı çıktığı bir çalışma yöntemi haline getirilmiş yeniden güncelleştirildi. Olayda yabancı düşmanlığının ağırlaştırıcı etkisi olduğu açık. Ancak sorunun ağırlık noktasını Alman polisinin çıktığı de ülkede yaşayan insanların can güvenliği için bir tehlikeye dönüştüğünü oluşturmuyor. Son 10 yıl içinde polis bu tür tutum ve davranışları yüzünden 100'ü aşkın kişi polisin elinde can verdi. Bu sayıya karakollarda, sorgu odalarında intihar edenler dahil değil. Yerli ve yabancı demokratlar Karacaylı'nın öldürülmesine karşı protesto bir kampanyaya döndürüldüler. Kampanya halen sürüyor.

İki demokrat Alman'ın gözüyle Villingen Olayı

"Olayda yabancı düşmanlığı değil polisin yasalara aykırı alışkanlıkları önem taşıyor..."

Türkiye Postası: Bize ölümle sonuçlanan Cevat Karacaylı olayı ile ilgili görüşlerinizi anlatır mısınız?

şöyle bir yüzüne bakmak ihtiyacı daha hissetmeden Kızıl bayrağı gördükleri eğitimde dirençleri etkisizleştirmek için bu yöntemi öğrendiklerini için Rainer Strohm: Öncelikle belirtmek isterim ki, bugüne kadar polisin sorunsuzca davranışını sonucu ortaya çıkaran olaylardan bu ne ilkindir de ne sonucunu. Eğer böyle devam edecek olursa, polisler

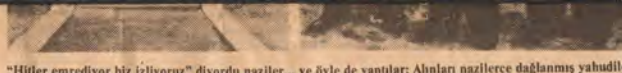
düşmanlığı Almanya tarafında gelecekte bir olgu mudur? Hattımızda kaldığı kadar ile siz bir konuşmada söyle demiyiz! Bir dönemde Yahudiler her türlü költüklenden sorumlu tutuldu, bugün ise Türkiye'li. Gündüz Federal Almanya'sındaki yabancı düşmanlığın o dönemden kalan önyargılar üzerinde fiilenlendiği söylenebilir mi?

F. Salm: Tüm ülkelerde olduğu gibi, Almanya tarihinde de işi düşüncesi, iki dünya görüşü olagelmıştır. Bunlardan birisi demokratikler, diğeri de tutucu-sömürücü dünya görüşü. Tutucu-sömürücü dünya görüşü tarihte zaman zaman, Nazi döneminde olduğu gibi, ırkçılık ahal almaz ölçülerde yirmiştir. Gerici dünya görüşü, tarihin her döneminde büyük sermayenin çıkarları yer almıştır. 1932 yılında Almanya'da 7 milyon işsiz vardı. Ülkeyi açlık ve yoksulluk sarımsı. Bu durumun sorumlu olan sınıf "sıcak" aradı ve buldu. "Yahudiler başımızın belası" parolası, büyük sermayenin finans ettiği Naziler tarafından tüm ülkede haykırıldı.

İşte "önyargılar" demiyiz, önyargılar kendiliğinden oluşmaz, hedefli propagandalar ile oluşturulur. Bu, günümüzde de böyledir.

● **Türkiye Postası:** İkinci dünya savaşı sırasında Almanya'da milyonlarca yabancı çalıştı işçi vardı. Bunların durumu ve Alman işçileri ilişkileri nasıldı?

F. Salm: Bu soruya genel anlamda bir yanıt vermek güç. Ben o dönemde Mannheim'daki büyük bir işletmede çalışırken olayları da gördüm. Mannheim'daki belli başlı büyük işletmelerde (özellikle silah sanayinde) çeşitli ülkelere getirilmiş ve zorla çalıştırılan yabancı işçilerin sayısı 10 binden fazlaydı. Tabii ki işçilere hiçbir ücret verilmeyordu. Sandhofen yöresindeki Gustav Wiedehorff okulu kapatıp esir kampı yapılmıştı. Burada tutuk edilene 1060 insan Daimler-Benz (Mercedes) firmasındaki zorla çalıştırılanlardı. Firma yönetiminin buyruşuna üzerine nazi elebaşları tarafından Nazteller toplama kampından getirilen bu insanlar silah ve sopalı SS askerleri tarafından her gün 5 km. uzak-

"Hitler emrediyor biz izliyoruz" diyordu naziler... ve böyle de yaptılar: Ahnları nazilerce dağıtılmış yahudiler.

İsviçre Kimya ve Kağıt İşçileri Sendikası (GCTP) Sekreteri Mathias Bonert sorularımızı yanıtladı

"İsviçre her zaman bir göçmen ülkesi oldu ama..."

Türkiye Postası: Okurlarımızla önce İsviçre'deki sendikalar konusunda bilgi verir misiniz?

M. Bonert: İsviçre'deki sendikalar politik-dinsel yöneldir. En azından böyle olarak pıkmışlardır. En önemli ve en güçlü parti ögütü İsviçre Sendikalar Birliği'dir. Sosyal demokrat partiyedir. Buna bağlı sendikalar 456 bin üyesi vardır. Hristiyan-Ülusal Sendikalar Birlik vardır ve ona bağlı sendikaların üye sayısı 109 bindir. Bir de 23 bin üyesi olan İsviçre Hür İşçi Birliği bulunuyor. Ayrıca bunların hiçbirine bağlı olmayan sendikalar da var.

Türkiye Postası: Sendikalar hareketindeki bu bölünmüşlüğü ne dener?

M. Bonert: Bu durumun en temel nedenlerinden birisi, soğuk savaş yıllarında birçok sendikada bölücü kararlar alınmasıdır. Örneğin, partilerin, yani İsviçre Emek Partisi'ni terk etmeyen komünistler sendikalarından atıldı. Bu bölücü tutum bizden sendikamız içinde ve işletmelerde de ortaya çıktı. Ancak daha o zamanlarda bile sendikamız GCTP savaşın bir sendikaydı ve "kızıl sendika" diye anılıyordu. Bu bölünmüşlük patronların işiye yarar. Çünkü patronlar, sendikalar hareketin parçalanmasından yararlanarak her zaman toplu işgözümlerine daha baştan vana talim bir biçimde oturuyorlar. Kısaca söylesek, işçi ve sendikalar hareketimizin ölümlüğü temel görev bu bölünmüşlüğü üstesinden gelmek, birliği sağlamaktır.

Türkiye Postası: Sendikamız örgütlü olduğu işkollarında küllensenecek biçimde yabancı işçi, onların arasında da Türkiye'li çalışıyor. Bu nedenle sendikamız bize tanıtmamız istedik.

M. Bonert: Sendikamız çok büyük bir sendika olmasına karşın, önemli bir sendikadır. Çünkü bankalarla birlikte büyük kimya sanayi, İsviçre'deki en önemli işkollarını oluşturuyor. Daha somut söylesek, söz konusu olan çok uluslu kimya tekelidir: Ciba-Geigy, Hoffman-La Roche ve Sandoz. Üyelerimizin büyük bölümü bu tekelilerde çalışıyor ve buralarda sendikamızla oranın farklı düzeylerde. Ciba-Geigy'de 60, Hoffman-La Roche'da 25, Sandoz'da 25 sendikadır. Bu duruma iyi denilebilir, fakat yetersizdir.

Türkiye Postası: Genel olarak yabancı işçilerin sendikamızla oranı nedir?

M. Bonert: İsviçre Sendikalar Birliği'ne bağlı olan sendikaların üyelerinin yüzde

MATHIAS BONERT
Demokratik ve İleri İsviçre sendikası

35'ini yabancı işçiler oluşturuyor.

Türkiye Postası: Yabancı işçiler, yani göçmenler üzerinde durmak istiyoruz. Göçmenler İsviçre için ne ifade ediyor?

M. Bonert: Göçmenler, sürgündekiler sorunu, bir hayli karmaşık bir sorun, fakat şöyle bir anlatmaya çalışayım. Bugünün İsviçre'si her zaman bir göçmen ülkesi olmuştur. Ancak, zamanla göçmen işçilerin ya da göçmenlerin yapısı değişiyor. Örneğin, daha önceleri, el sanatkarlarından bilim adamlarına kadar yüksek düzeyde kalifiye insanlar geldi. Bunlar göçmenlerin temel yığını oluşturduklar. Onların yardımıyla İsviçre'de görülmemiş bir yükseliş gerçekleşti. Fakat bu ekonomik yükseliş 1974-76 yıllarında durdu. Göçmen işçilerin sömürsüyle büyük karlar elde etmiş olan birçok işletme kapandı, sermayeleri başka yerlere aktı ve 300 bin işyeri ortadan kalktı. Yani 300 bin işçi işsiz duruma gelecekti, ama işin ilginç tarafı bu 300 bin işsiz istatistiğe geçmedi, çünkü bunlar geri gönderildi. Bir anlamda, İsviçre böylece işsizliği ihraç etti.

Türkiye Postası: Sendikaların bu konuda tavrı ne oldu?

M. Bonert: Sendikalar hareketi, göçmenler konusunda çok zorlandı. Toplu olarak kapitalizmin devresel gelişmesinin bittiği, bunun

yaşandığını değil, tüm dünya halkları arasında önemli büyüktür. Bu nedenle 8 Mayıs uluslararası dayanışmanın sembolü olarak kutlanmalıdır.

yerine sürekli bir gelişimin gündemde olduğu bunun ilk kez bir refah devletinin sürekli inşasına kanak tanıdığı gibi düşünceler egemen oldu. Bu nedenle, sendikalar hareketi sınır dışı göçmen politikasına karşı çok ender olarak eleştiriler yöneltti veya gerekçe bekledi. Yerli işçiler ise bu politikaya, kısmen başka türlü yaşıyorlar. Örneğin, yabancı işçilerin en kötü koşullarda ve tatil günlerinde bile çalışmaya hazırlar. Çünkü onları buna iten birçok baskı vardır. Bir an önce memleketlerine dönmek orada bir yaşam kurabilmek, kısa zamanda para biriktirmek gibi. Sanayim, işte bu noktada sendikaların eğitici ve örgütleyici görevi önemli. Oysa, işyerinde ortaya çıkan bu sorun, sendikalar ya da hemen hemen hiç dikkat gelmedi. Yabancı arkadaşlarımızın örgütlenmesi geri birmişti. Bugün özellikle yabancıların çalıştığı ücretli ve kötü çalışma koşulları olan işkollar, fiilen sendikalar hareketi terk edilmiş durumdadır.

Politik sonuçlar da kötüdür. İşçi kesimi politik yaşama katılıyor. Halkın bir kesimi aşırı sağın kucağına itildi ve düşüncemize göre, henüz küçük, ama politik olarak gittikçe önem kazanan bir yabancı düşmanlığı potansiyeli oluşuyor. Bu potansiyel ilerici güçlere karşı sürülebilir. Bununla, halkın diğer kesimleri de bugün patronların istekleri doğrultusunda yontulmuş, ülke dışından gelen insanlara hiçbir politik hak tanımayan bir yabancılar yasası için kullanılabılır.

Türkiye Postası: Biz yabancıların her geçen gün daha sık karşılaşıyoruz ve yabancı düşmanlığının arkasında sızma ne var?

M. Bonert: Sorulmuş, insanlar işgücü olarak alan ve ne onların sorunları ve duygularıyla ve ne de yerli halkın sorunları ve duygularıyla ilgilenen burjuvazidir. Yabancı düşmanlığının manevi temeli, onur kırıklığı duygusu ve lütfen yanlış anlaşılmasın, kendi yurtdışında yabancı, yurtsuzluk duyguları oluyor. Çocuklar okullarda, işçiler fabrikalarda azınlık durumunda. Yabancıların oranının yüzde 20 olduğu koşullarda birlikte yaşamın sorunları çözümlenmiyor. Yabancılar karşı antipadinden ırkçılığa geçişle kendim çok sık karşılaşıyorum, fakat yabancı düşmanlığının ve ırkçılığın oluşma içinde belirlenlerinin çokaldığı gerek. Bu örneğin, Bilek adlı gazete gibi gerici çevrelerin çıkışmalarının sonucudur. Ebbette ilerici bir insan ve sendikacı olarak yabancıları karşı kime yabancı düşmanlığına karşı yabancı arkadaşlarımızla birlikteyiz.

ne ne sorucunuz. Eğer böyle devam edecek olursa, polis yetkililerini aşarak meydan verdiğimiz bu tür olayların sayısında yükselme olacağından korkmam.

Türkiye Postası: Olaya bakışınız ilginç. Polisin sorunsuzca davranışından söz ederken, bazı basın yayın organlarında gösterilmeye çalışıldığı gibi olayda bir yabancı düşmanlığı olmadığını mı söylemek istediniz?

Rainer Strohm: Bu konu çok hassas. Onun için soru derede dikkatli yaklaşmak gerekir. Hiç şüphesiz Cevat Karacayıl'nın yabancı olması da olayda büyük etkiyi etkendirdi. Polisler eğer karışmalarını bir Alman vatandaşını bulsa, herhalde bu kadar sert davranmıyacaklardı. Fakat bana göre polislerin çok genç olmaları ve bu tür olaylar üzerinde eğitilmemiş olmaları yüzünden öncelikle polis merkezine, bu tür olay yerlerine gönderilmemeleri gerekirdi. Asıl sorumluluk onların yeterli olmadıkları bu tür görevlere gönderilerdirdi. Ayrıca yabancı düşmanlığı konusunda girildiği için özellikle belirtmek ihtiyacı duyuyorum: Hiç şüphesiz bizim bölgemizde de yabancı düşmanlığı vardır. Fakat yabancı düşmanlığı büyük yığınların sarmış filan da değildir. Örneğin bu olayda, Villingen bölgesinde biraz salim kalıyorsa düşüncesinde, ölenin hangi ulustan olduğunu fazla önem vermedin, olayı kınamışlardır.

Rita Strohm: Anlatılanlara göre, polis memurları Cevat'ın eşi tarafından uyarılmış, Cevat'ın ölümü üzere olduğu belirtilmiş, fakat polisler yine de Cevat'ın

etkileyecek?

Rainer Strohm: Yabancı hem şehirlerimizde aramız içinde. Enkasasyon problemleri her ne kadar diğer bölgelerde olduğu gibi bizde de üstesinden gelinebiliyorsa da, ölümünde yabancılarımız var. Bu sebeple olaya baktığımızda belirtilen ölüm olayını bir yabancıların ölümü olarak değerlendirmedim. Cevat bidden biriydi. Bizimle birlikte yaşıyordu, Ruzgiri ve dini ne olursa olsun, bölgemizin bir insanıydı. Toplum içerisinde olaya benim bu bakış açımdan yaklaşımların sayısız olduğu kabak. Hatta bakış bir bakış açıyla bakıldığında çok daha fazla diyebilirim.

me gösteriyorsa çok pıkmış, Cevat'ın sadece ölmüş olduğu, Ruzgiri ne tespit etmiş kalmıştır. Harırlayacaksınız, daha önceleri de buna benzer müdahaleler

RITA STROHM
SPD Villingen Schwenningen
Bölge Bürosu'nda görevli

sonucu polis eliyle öldürülen kimseler oldu. "Polis her zaman haklıdır" gibilerden görüşlerle, ölümüne yollan polisler yargı organları önüne dahi, doğru dürüst çıkamıyadılar. Çıkıyarlara da ceza görmediler. Herşeyden önezi, bu tür olaylardan ders dahi çıkamıyadı. Gerekli önlemler alınmadı. Duyduğumuz kadanyla bu iki polisin memuru da henüz görevleri başlandı. Yalnız geri hizmet almışlar. Bir bölgedeki tüm Alman ve diğer uluslara mensup ve olayı protesto eden büyük çoğunluk olarak ırakla ışıyorduz. Bu iki polisin mahkemeye karşılmışlardır. Bunlardan hesap sorulmalıdır.

Türkiye Postası: Bölgedeki yabancı-Alman ilişkileri nasıl? Bu olay bu ilişkileri hangi yönde etkileyecek?

Rainer Strohm: Yabancı hem şehirlerimizde aramız içinde. Enkasasyon problemleri her ne kadar diğer bölgelerde olduğu gibi bizde de üstesinden gelinebiliyorsa da, ölümünde yabancılarımız var. Bu sebeple olaya baktığımızda belirtilen ölüm olayını bir yabancıların ölümü olarak değerlendirmedim. Cevat bidden biriydi. Bizimle birlikte yaşıyordu, Ruzgiri ve dini ne olursa olsun, bölgemizin bir insanıydı. Toplum içerisinde olaya benim bu bakış açımdan yaklaşımların sayısız olduğu kabak. Hatta bakış bir bakış açıyla bakıldığında çok daha fazla diyebilirim.

RAINER STROHM
Matbaa işçisi ve Villingen
SPD Yönetim Kurulu üyesi

Akkuyu-1 Nükleer Santrali'nin maliyeti bir hidroelektrik santralden 24 kat pahalı

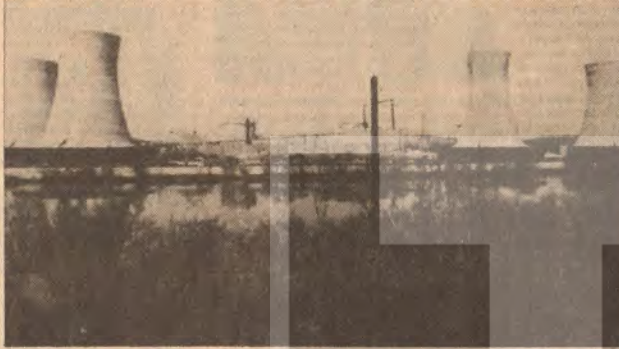
Generaller ve Özal ekibi için yeni bir vurgun alanı: Nükleer santral!

Akkuyu-1 Nükleer Santrali'nin yapımı, Federal Almanya'nın KWU firmasına mı, yoksa Kanada'nın AECL firmasına mı verilecek? Basın ve yayın organlarında yaklaşık bir yıldır defalarca yer alan bu sorunun yanıtı, ancak geçtiğimiz günlerde verilebildi. Özal hükümeti bir açıklama yaparak, her iki firmanın ortak yapımı yapmadıkları durumda, Akkuyu-1 Nükleer Santrali'nin yapımını AECL firmasına, Akkuyu-2 Nükleer Santrali'nin yapımını ise KWU firmasına verileceğini bildirdi.

Hatırlanacağı gibi, geçtiğimiz yılın başında, hükümet birisi Siноп'la ve ikisi Mersin'in Akkuyu yöresinde (Akkuyu-1 ve Akkuyu-2) olmak üzere Türkiye'de üç nükleer santral kurulasına karar vermiş ve bunların yapımını, Akkuyu-1'den başlanması öngörülmüştü. Özal hükümeti, Akkuyu-1'in yapımı için ihale yoluna gitmemiş, 1984'nin Ocak ayı içinde Federal Almanya'nın KWU firması ile ABD sermayesine bağlı Kanada'da faaliyet gösteren AECL firmasının teklif alınıp ve santralin yapımının hangi firmaya verileceğinin 1984'nin Nisan ayı içinde açıklanacağı belirtilmişti.

Karar verilebilmek için neden bir yıl beklenmişti? Gecikme, rejimin kontrolündeki basın ve yayın organları tarafından, iki firmanın büyük bir rekabet içine girdiği, başka firmaların devreye girmeyle rekabetin kızıştığı, bu nedenle de Özal hükümetinin fiyat düşürmek amacıyla zaman kazandırmış biçimde ortaya konuyor ve perde arkasında oynanan kamuoyundan gizleniyordu.

Olayın perde arkası

Türkiye'de yapılacak olan Akkuyu-1 ve Akkuyu-2 santrallerinin halkın yaşamı için büyük bir tehlike oluşturmasından endişe ediyor. KWU firmasının Federal Almanya'da santral kurması bu yüzden yasaklanmıştır

Çıkar çatışmasının içteki görünümü, çok daha ilginç olmuştur ve çekilmiş, hükümet ve cuntanın içine kadar uzanmıştır. ABD menseli Kanada'da faaliyet gösteren AECL firması kendisine yerli ortak olarak Enka Holding'i seçiyor ve Enka'yla ortaklık ilişkileri içinde olan Özal ve çevresi, tercihlerini AECL'den yana kullanmak istiyorlardı. Ancak, Federal Almanya'nın KWU firmasının yerli ortağı OYAK-KUTLUAS oluncu işler çatallaşmış ve OYAK'ın patronları olan generaller, KWU firmasından yana tavır alıyorlardı. Bir yıllık çekilme ve çatışmanın sonunda, taraflar uzlaşarak orta bir yol bulunuyor ve böylece, "ne şeye ne de kebab" yanyorodu.

Elektirik üretimi için, Türkiye'de su ve linyit gibi duyulan en ucuz birincil enerji kaynaklarının henüz yüzde 10'u bile kullanılmamışken, "neden maliyeti bunlardan 20 kat pahalı olan nükleer santral kurma yoluna gidildi?" sorusu-

kilovat saat elektrik üretelecektir. Oysa, Akkuyu-1 Nükleer Santrali'nin kuruluş maliyeti 1,3 milyar dolarıdır ve bu rakam, Türk parası olarak yaklaşık 600 milyar lira etmektedir. Akkuyu-1 Nükleer Santrali'nin yılda üreteceği elektrik miktarı ise, 2 milyar kilovat saatıdır. Bu durum, Akkuyu-1 Nükleer Santrali'nin kuruluş maliyetinin, Atatürk Barajı'na göre 24 kere daha pahalı olduğunu göstermektedir. Çünkü, Akkuyu-1 Nükleer Santrali'ne ödenecek 600 milyar lira ile 6 tane Atatürk Barajı kurulabilir ve bu 6 barajdan yılda 48,6 milyar kilovat saatlık elektrik enerjisi üretilir ve böylece, aynı parayla Akkuyu-1'in 24 kat elektrik gücüne sahip olunabilir.

Neden nükleer santral?

Türkiye'de kurulması kararlaştırılan nükleer santrallerin, ulusal ekonomi açısından olumsuzluk-

ha da bağımlı hale gelecektir.

Ayrıca, Türkiye'de kurulması kararlaştırılan nükleer santraller, eskim ve çok pahalı teknolojiler olmaları nedeniyle, "1940'ların teknolojisi" olarak anılmakta ve bu santrallerin kullanımı, gelişmiş ülkelerin hemen tümünde ya hızla terk edilmekte, ya da yasaklanmaktadır. Örneğin, yalnızca ABD'de 1978'den bu yana bu santrallerden iptal edilenlerin sayısı 100'den fazla, Brezilya, Federal Almanya, Avusturya, İsveç ve benzeri gelişmiş kapitalist ülkelerde Türkiye'nin kurmak istediği nükleer santraller ya yasaklanıyor ya da, yapımı tamamlanmış olanlar dahi, iptal edildi.

Bu durum, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki bu teknolojiye sahip nükleer santral üreten teknolojiler büyük bir krize soktu ve bunlar, şimdiki durumdan kurtulmak için kalınmış bağımlı ülkelere bu teknolojiyi satmaları yolunu aramaya ve bunu

ABD'nin nükleer endüstrileri bizinkinden farkı bir çıkmazda... Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler, bu oyunları çok iyi bilmediler" dedi.

Asıl büyük tehlike

Türkiye'de gerek KWU ve gerekse AECL firması tarafından üretilen nükleer santral tipininin, Türkiye halkının yaşamı için büyük bir tehlike teşkil edeceği, hem bilimsel olarak ispatlanmış ve hem de pratik olarak görülmüştür. Bu nedenle, kamuoyunun baskısıyla bu santrallerin yapımı ve yapılışı olanların da çalıştırılması, pek çok ülkede yasaklanmış bulunmaktadır.

Örneğin, İngiltere'nin Windscale ve ABD'nin Utah eyaletlerinde bu santrallerin "nükleer artıklar" çok genç yaşlarda kansere, göçük ve solunum hastalıklarına çocuk yaşta ölümlere yol açtı ve bu nedenle de, çok sayıda ülkenin hükümeti bu santrallerin yapımını ve çalışmasını yasaklamak zorunda kaldı.

Ama, olayın asıl ilginç ve düşündürücü olan yanı, Türkiye'de nükleer santral kurmak isteyen Siemens'e bağlı KWU firmasının, bu santralleri Federal Almanya'da kurmasının yasak olması. Yasaklamaya neden olarak, bu santrallerin insan sağlığı için çok büyük bir tehlike yaratması gösterildi ve bu tehlike su ana noktalarla toplandı: Birincil olarak, şiddetli bir deprem durumunda, bu santral infilak edebilir ve binlerce kişinin ölümüne ya da sakat kalmasına neden olabilir. İkincisi, bu santrallerde emniyet kaplarını saran beton duvarların kalınlığının çok az olması, nükleer sızıntılarına sebep oluyor ve bu da, insan sağlığı için büyük bir tehlike oluşturuyor. Üçüncüsü, bu santraller elektrik kesintisi veya voltajın

25 milyonun lafı mı olur?

Özlem ÖZGÜR

DEVLET eski bakanı İsmail Özdağlar, 25 milyon lira rüşvet aldığı gerekçesiyle "Yüce Divan'a" gönderilmek isteniyor. Olayın ilginç olan yanı, Özdağlar'ın en yakını gözükken Turgut Özal ele veriyor. Neden? Başbakan Özal, en yakını bile olsa rüşvet alana, yolsuzluk yapana, yasalardan çıkmayana olayış göstermeyiz diyor. Gerçekten öyle mi? Ve Özal bu olayın ANAP'ı ve hükümeti güçlendirdiğini öne sürüyor. İnanılır mı?

25 milyonla değil, milyarlarla ölçülen yolsuzlukların bazıları hatırlayalım. Deniz taşımacılığında faaliyet gösteren iki firma, Nuri Cerrahoğlu ve UM Nakliyat A.Ş.'i, 1984 yılı içinde 400'er bin tonluk birer tanker satın alırlar. Bunlar satın alınmadan önce, her iki şirkete de, İran'dan iki sefer petrol taşıma garantisi verilir. Öylesine yüksek taşıma ücreti ödenir ki, iki sefer petrol taşımanın sonucunda, gemilerin satın alma bedelleri karşılandığı gibi, tankerlerin herbiri şirketlere 1 milyar 400 milyon lira kâr bırakır. Ve bütün bunlar, Turgut Özal'ın bilgisi ve izni dahilinde olur.

1984 yılında, "hayali dışsatım" yoluyla, 15-20 büyük holdinge devlet kasasından aktarılan paranın miktarı, 100 milyar liranın üstündedir. Bu sahtekarik, bu büyük yolsuzluk da, Özal ve ekibinin bilgisi ve izni dahilinde gerçekleşir. Geçtiğimiz yılın Nisan ayında, birileri konuyu depolar ve olay ortaya çıkar. Ve aradan tam on ay geç, Özal hükümeti hiçbir işlem yapmaz, yapamaz.

SÜRDÜRELİM. Türkiye Otomotiv Endüstrisi (TOE), generallerin kontrolünde olan OYAK'a bağlı bir kuruluş. Ekonomik bunalım bu kuruluşu da etkiler ve TOE'nin kapenkliri indirilecek 1983 yılı başında üretim durduruldu. Geçtiğimiz yıl ortalarında, TOE'yi 20 milyar lira ödeyerek Ziraat Bankası satın alır. Pek, satın alır, işletme ücretini mi bağlar? Hayır. O halde neden satın alınır? Generali "kurtarmak" için elbet.

TÜPKO, siyah beyaz televizyon tüpü üreten Türkiye'nin en büyük kuruluşudur. Ve bu firma, Sabancı, Koç ve Profilo Holding'in kontrolindedir. Türkiye'de renkli televizyona geçiren ve üretici firmalara, renkli televizyon tüpleri ithal izni verilir. Bu durum TÜPKO'nun işlerini bozar ve üretim durur. Geçtiğimiz yılın Kasım ayında, Sabancı ve Koç Özal'a koşarlar. Arından, ilginç bir operasyon düzenlenir ve TÜPKO "kurtulur". Nasıl mı? Televizyon üreticisi firmaların renkli televizyon tüpü ithal etmeleri yasaklanır ve bu hak, TÜPKO'nun tekeline bırakılır. Hem de, gümrük vergisi "sıfır"lanarak ve böylece, devletli milyarlarlar Koç ve Sabancılarca aktarılır.

BİR DE, cunta döneminde "kurtarma" adı altında, devlet kasasından holding patronlarına aktarılan yüz milyarlık sorunlarından birkaçını anımsayalım. Bankerler olayının, devlete çıkardığı fatura 75 milyar liradır ve bu parayla, holding bankaları "kurtarılır". Koç Holding'in Asil Çelik'in "kurtarmak" için 25 milyar, Güney Sanayi için 34 milyar, Kazan-çu-Cavuşoğlu için 124 milyar ve Transtrut Holding için de 29 milyar lira gerekmektedir. Ve bunları, çoğunun altında Turgut Özal'ın imzaları vardır.

Olayın perde arkası

Oysa, nükleer santralin yapımını gerçekleştirecek firmanın seçimindeki bir yıllık gecikmeye, iç ve dış sermaye çevrelerinin çıkarışmaları neden oluyordu. Örneğin, Reagan konuyla ilgili olarak Başbakan Turgut Özal'a bir mektup gönderiyor ve nükleer santral yapımını AECI firmasına verilmesini içi baskı yapıyordu. Federal Almanya hükümeti de boş durmuyor ve santral yapımını KWU'ya verilmesini istiyordu.

Yine resmi verilere göre, Türkiye'de yapımı kararlaştırılan Akkuyu-1 Nükleer Santrali'nin kuruluş maliyetinin, suya dayalı hidroelektrik santrallerinin maliyetinin 24 kat daha pahalı olduğu görülmektedir. Örneğin, Atatürk Barajı'nın bugünkü fiyatları maliyeti 103 milyar liradır ve bu hidroelektrik santralin yapımı tamamlanmış durumda, yılda 8,1 milyar

eskimiş ve pahalı teknolojiyi satmanın yolunu aramaya ve bunu gerçekleştirebilmek için de, gerekli ülkelerdeki işbirliklerini ve hükümetleri kullanmaya başladılar. Nitekim, Federal Almanya'nın KWU firmasının Türkiye'de nükleer santral kurmasıyla ilgili olarak, konunun uzmanı Dr. Wolfgang Daniels, geçtiğimiz yılın Ağustos ayında bir açıklamaya yaparak "Türkiye'ye pazarlanmak istenen nükleer santrali, çıkmazda olan Batı Alman endüstrisini kurtarmak için bir oyun olduğu sanıyoruz. Batı Alman nükleer endüstrisi işsiz. Kanada ve

Ne acıdır ki, bilimadamlarının bu saptamaları ve Alman kamuoyunun tepkisiyle, Federal Almanya'da yasaklanan bu nükleer santralin Türkiye'de yapımına Kohl hükümeti izin veriyor ve Federal Almanya İçişleri Bakanlığı, KWU'nun Türkiye'de yapması istediği santralin güvenliğini garanti ettiğini "uzmanlar" grubuna tam 900 bin Mark ödeyerek, "güvenlik" raporu alabiliyordu.

29 milyar lira gerekmiştir. Ve bunları, çoğunun atında Turgut Özal'ın imzaları vardır.

Bu milyarlık yolsuzluklar ortada dururken, neden 25 milyonluk için Özdağlar? Türkiye'de rüşvet, yolsuzluk ve sahtekarlık ayıyuka çıkmış, çıkar çevrelerinin arasındaki çelişki ve çatışmalar, ihbar mekanizmalarının işlemeye başlamasına neden olmuştur. Bunların ucu cutayna, Özal ve ekibine kadar uzandığını, diktatörlüğün yönetim kademelerinde tedbirlikler başlamıştır. Bu tedbirlikler, Özal ve ekibini bir kompo düzenlemeye yönelmiş, diktatörler bir başka yöne çekilecek Özal zaman kazanmak istemiş ve kurban olarak da Özdağları seçmiştir. Ama, bu kompo ile Özal'ın umduğunu bulduğunu söylemek kolay değildir. Bir kere, ihbar mekanizmaları işlemeye başladı mı, bunun sonucu yoktur ve bu komponun, dönüp hazırlayıcılarını vurma sırası da az değildir.

ÖZETLE

Türkiye pahalılıkta Avrupa birincisi

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü'nün (OECD) geçtiğimiz günlerde yayınlanan 1984 yılı raporuna göre, hayat pahalılığı açısından Türkiye Avrupa ülkeleri arasında birinci ve dünyada da, onuncu sırada yer alıyor. OECD'nin raporunda, 1984 yılında yüzde 54 enflasyon oranıyla Avrupa ülkeleri arasında birinci sırada yer alan Türkiye'yi, yüzde 26 ile Portekiz, yüzde 19'a İtalya ve yüzde 18 ile Yunanistan izledi. Dünyada enflasyon oranının en yüksek olduğu ülkeler ise, yüzde 748 ile Bolivia birinci sırada, yüzde 616 ile Arjantin ikinci sırada, yüzde 450 ile İsrail üçüncü sırada ve yüzde 196 ile de Brezilya dördüncü sırada yer aldı.

İlaçlara gene zam

Yeni yılla birlikte, Türkiye'de ilâğın enflasyonla birlikte yapılan kamu bütçesiyle sınırlı. Son olarak, ilâç sanayinin faaliyet gösteren tedarikçiler arasında en yüksek artış, ilâç fiyatlarının yüzde 14 ile yüzde 46 arasında arttı. Bilindiği gibi, bundan bir süre önce hükümet ilâç fiyatlarını serbest bıraktı ve bu durumla birlikte ilâç fiyatları rekabetin etkisiyle arttı. Bu kararın ilâç üreticileri firmaların rekabetine yol açacağı ve böylece, ilâç fiyatlarının ucuzlayacağı iddiası gösterilmişti.

Türkiye'nin dış borcu

Resmi istatistiklerde, 1984 yılı itibarıyla Türkiye'nin ana para olarak dış borç miktarının 19 milyar 493 milyon dolar olduğu belirtilmiştir. Ancak, Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) Ocak ayında yayınlanan "Türkiye Raporu"nun beşinci sayfasında, "Resmi verilerin mevcut borç tutarının olduğundan küçük gösterdiği anlaşılmaktadır" denildi ve bu konuda daha doğru rakamların elde edilmesi için IMF ve Dünya Bankası'nın çalışmaları yapıldığı belirtilmiştir.

Memurların emeklilik yaşı yükseltildi

Devlet Memurları Yasası'na göre, yaşı ne olursa olsun, Türkiye'de devlet memuru olan kadınlara 20 hizmet yılı, erkekler için 25 hizmet yılı tamamladıklarında emeklilik hakkı elde edebiliyorlardı. Özal hükümeti, ilgili yasada bir değişiklik yaparak, devlet memurlarının yasal hizmet sürelerini tamamlaması için belli yaşı doldurmadan emekli olamayacaklarını kararlaştırdı ve memurların emeklilik yaşı kademe olarak yükseltildi. Yeni uygulamasına göre, kadınlara 20 hizmet yılı doldurmuş olsalar bile, 1985'den 39, 1986'da 40, 1987'de 42, 1988'de 44 ve 1989 yılında da 45 yaşını doldurmadan emekli olamayacaklar. Aynı şekilde, erkek memurlar 25 hizmet yılına doldurmuş olsalar bile, 1985'de 44, 1986'da 45, 1987'de 47, 1988'de 49 ve 1989'da 50 yaşını doldurmadan emeklilik hakkı elde edemeyecekler.

Bu yılki toplu sözleşmelerde, sosyal ödeneklerde hiçbir artış yapılmayacak

Evren-Özal ikilisi işçi düşmanlığında yeminli

Koordinasyon Kurulu, işçi ücretlerini ve sosyal harcamaları kusan yeni ilkeler kararlaştırdı. Kamu kesiminde imzalanacak toplu sözleşmelerdeki ücret artışları bir yıldan fazla 30'u geçmeyecek.

Türk-İş yetkilileri bir açıklamaya yaparak, 1985 yılı içinde 1 milyon 11 bin işçinin toplu sözleşme masasına oturacağını ve bunun 650 bininin kamu kesiminde çalışan işçiler olduğunu belirtti. Bir milyon üzerinde işçi toplu sözleşme görüşmelerine hazırlanırken, Başbakan Turgut Özal'ın emriyle Koordinasyon Kurulu kamu kesimindeki toplu sözleşmelere yeni bir müdahale bulundu ve böylece, Türkiye'de "serbest toplu sözleşme düzeni"ne geçildiği iddiasının yalan olduğu bir kere daha kanıtlanmış oldu.

"Kamu Toplu İş Sözleşmeleri Koordinasyon Kurulu"nun yapıldığı son toplantıda, Kurul Başkanı Devlet Bakanı Ahmet Kırtepe Altınçın Başbakan Turgut Özal'ın toplu sözleşmelerde yapılacak 13 direktifini aktardı ve bunların hepsi ilke karar halinde getirildi. Birer genelleştirme bütün kamu kuruluşlarına gönderilen Koordinasyon Kurulu'nun ilke kararlarına göre, kamu kesiminde imzalanacak toplu sözleşmelerde ücretler Türk artışı bir yıldan fazla 30'u, ikinci yılı da yüzde 25'i

Şevket Yılmaz, yurt gezilerine çıkıp iktidardan işçilere şikayet edecekmiş

kesinlikle geçmeyecek ve bu miktarlardan daha düşük ücret artışları verilmeye çalışılacak. Yeni alınan işçilere asgari ücret ödenek ve bütün kamu kuruluşlarında çalışan işçilere, kesinlikle bir öğünden fazla yemek verilmeyecek.

Ayrıca, bütün kamu kuruluşlarına gönderilen genelleştirme, değişik isimler altında işçilere yapılan sosyal ödemelere hiçbir artış yapılmayacağı emri verildi ve "8011m yardım, bayram harçlığı, yasaklar, çocuk yardımı, tabiat yardımı, istihpat primi, kedi tazminatı, izin süreleri ve kıyafetler

hiçbir artış yapılmayacaktır" denildi.

1985 yılında, kamu kesiminde en fazla sayıda işçiyi ilgilendiren toplu sözleşme görüşmeleri Tekel Genel Müdürlüğü, Çay-Kur, Devlet Demiryolları, Devlet Su İşleri, Karayolları, Türkiye Şeker Fabrikaları, Gübre Fabrikaları ve Türkiye Elektrik Kurumu işçilerinde sürdürüldü. 1985 yılında yapılacak toplu sözleşme görüşmelerinde, Tek-Gen İş Sendikası 120 bin işçi ve Yol-İş Sendikası da 96 bin işçi adına müdele edecek.

Bu yıl yapılacak toplu sözleşme görüşmelerinde, Tes-İş Sendikası 80 bin işçi, Tarm-İş Sendikası 49 bin işçi, Şeker-İş Sendikası 37 bin işçi, DYF-İş Sendikası 39 bin işçi, Belediye-İş Sendikası 36 bin işçi ve Türk Metal Sendikası da 35 bin işçi için masaya oturacak.

Öte yandan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın son işkolu istatistiklerine göre, sendikali işçilerin sayısının 1 milyon 594 bin 5771 olduğu, böylelikle Türkiye'deki sendikalaşma oranının yüzde 61'e ulaştığı açıklandı. Ayrıca 36 yeni sendika işkolu yetkisi kazandı.

1984'deki dışsattımın yüzde 15'i "hayali"

1984 yılında "dışsattım teşvik" adı altında devlet kasasından holdinglere aktarılan paranın 100 milyar liraya aşığı belirlendi. Hayali dışsattım olayının ortaya çıkarmasından bu yana 10 ay geçmiş olmasına rağmen, Özal hükümeti hiçbir işlem yapmadı ve olay "hasarsız" edildi. Bilindiği gibi, geçtiğimiz yılın Nisan ayında Anka ajansı hayali dışsattım olayını ortaya çıkarmış ve Turgut Özal, "fazla teşvik almak için dışsattım olduğundan daha yüksek gösterilerin canını yakacağız" demişti.

Öte yandan, 1984 yılı içinde istatistiklerde gerçekleştirilen dışsattım miktarının 1 milyar dolarlık bölümünün hayali olduğu ve bunun da, Türkiye'nin toplam dışsattımının yüzde 15'ini oluşturduğu belirtildi. Böylece, 1984 yılında 6,8 milyar olarak tahmin edilen dışsattım miktarının, gerçekte 5,8 milyar dolar olduğu ortaya çıktı. Bilindiği gibi, Özal hükümetinin programında 1984 yılında 7,3 milyar dolarlık dışsattım öngörülmüştü.

Yeni görüşmelerde hedef atom silahlarının sınırlandırılması ve uzayda silahlanmanın engellenmesi yönünde etkin anlaşmalara varmak...

Gromiko-Shultz buluşması silahsızlanma yönünde yeni olanaklar açıyor ama...

Bütün dünya kamuoyunun dikkatlerini üzerinde toplayan Gromiko ile Shultz arasındaki görüşme geçtiğimiz 7-8 Ocak günleri Cenevre'de gerçekleşti. Her iki dışişleri bakanının da, "yapıcı, yararlı, ciddi ve amaca uygun" olarak değerlendirdikleri ilk buluşma, ABD ile Sovyetler Birliği'nin silahsızlanma konularında anlaşmaya varabilmeleri için gerekli diyalog yolunda önemli bir adım atılmasını sağladı.

İki gün süren görüşmelerde, silahlanma konularını bütünüyle içine alan yeni ABD-Sovyet görüşmelerinin başlatılması kararlaştırıldı. Tarihi ve yeri önümüzdeki bir ay içinde diplomatik yollarla belirlenecek olan bu görüşmelerde, atom silahlarının sınırlandırılması ve uzayda silahlanmanın durdurulması yönünde etkin anlaşmalara varılması hedeflenecek. Görüşmeler, her iki taraftan da üçer kişilik grupların katıldığı delegasyonlar tarafından yürütülecek.

ABD'nin Batı Avrupa'ya Pershing-2 atom füzesini yerleştirmeye başlamasıyla 1983 sonbaharında kesilmiş olan görüşmeleri yeniden başlatma yolunda atılan bu adım, uzay silahları ve orta ve uzun menzilli füzele de dahil peşitli konuların bir bütün olarak ele alınması yönünde görüş birliğine varılması, bu buluşmanın en önemli sonuçlarından biri oldu.

ABD
Afganistan'da yeni ve büyük operasyonlara hazırlanıyor

İki ülke arasında diyalogu yeniden başlatan Cenevre buluşmasının haklı olarak yarattığı iyimserlik havasına rağmen, bundan sonraki görüşmelerin devamının ve başarıya ulaşmasının çok kolay

olmayacağı da görülüyor. Görüşmelerin düğüm noktasını, ABD'nin, "yıldızlar savaşı" olarak da adlandırılan uzay silahlandırma projeleri konusunda takınacağı tavır oluşturuyor.

7-8 Ocak'taki görüşmelerde uzay silahlarının da görüşmeler kapsamına alınmasına ABD Dışişleri Bakanı Shultz'un "evet" demesi olmasına rağmen, Weinberger ve ekibi "yıldızlar savaşı"

projesinden hiçbir şekilde vazgeçmeyeceğini Cenevre görüşmelerinden hemen ardından tekrarladı.

ABD'nin üzerinde çalıştığı uzay silahlandırılması projeleri,

uzun menzilli atom füzeslerinin hedeflerini önceden saptama, bu füzerlerin özelliklerini öğrenme ve onları imha etme amacını taşıyor. Bu alana milyarlarca dolar yatırması ve silah teknolojisiyle bu konuda büyük kontratlar imzalamış olan Reagan yönetimi, bu aşamada görüşmeleri daha baştan engelleyen taraf olarak gözükmemek için ve Batı Avrupalı müttefiklerinden de gelen baskılarla, uzay silahlarının görüşmelerin gündemine alınmasına karşı çıkmadı. Ama öte yandan da uzay silahları konusunda araştırma ve denemeleri sürdürme niyetinden vazgeçmedi.

Nitekim Cenevre görüşmeleri öncesinde ABD yönetiminin şahinleri, bu görüşmelerden birşey beklemeye gerektiği yolunda propaganda giriştiler. ABD Savunma Bakanı Yardımcısı Richard Perle, görüşmeler öncesi yaptığı bir açıklamada, "Aramızdaki buca farklılıkları rağmen görüş birliğine ve bir anlaşmaya varılacağına ve bu anlaşmaya uyulacağına inanıyorum" dedi. Burjuva basını da bu tür görüşmelerden bir sonuç alamayacağı, yıllarca görüşülse bile bir ilerleme kaydedilemeyeceği yolunda yoğun bir propaganda başlattı.

ABD yönetimi kendi müttefiklerini bile endişelendiren uzay silahlarının geliştirme projesini savunurken, bu silahların savunmaya yönelik olduğunu, bu tür silahlar olduğu sürece Sovyetler Birliği'nin nükleer düğmeye basmayacağı ve böylece dünya barışının garanti altına alınacağını öne sürdü. Oysa uzay silahlarının elinde bulunduran ve bu alanda üstünlüğü elinde tutmak isteyen ABD'nin "düğmeye ilk basan" olmayacağı konusundaki garantileri kim verecek?

Sovyetler Birliği kendi uzay silahlarını geliştirme konusunda şimdilik bir girişimde bulunmuş

Son 15 yılda imzalanan 30 silahsızlanma anlaşmasını kim çiğnedi?

İkinci dünya savaşının bitiminden bu yana ABD yönetimi silahsızlanma yönünde Sovyetler Birliği'nin yükümlülüklerini yerine getirmediğini iddia etti ve kendi yüksek silahlanma harcamalarına gerekçe olarak Sovyetler Birliği'nin askersel alanda üstün olduğunu, batıyı tehdit ettiğini gösterdiler. Oysa belgeler, tam tersini kanıtlamaktadır. Son 15 yıl içinde özellikle Sovyetler Birliği'nin ve diğer sosyalist ülkelerin girişimleriyle silahsızlanma konusunda 30 uluslararası belge imzalandı ve her seferinde bu anlaşmaların yükümlülüklerine uymayan ABD olmuştur. Bu yıllar içinde, ABD'nin uymadığı anlaşmalardan bazıları şunlardır:

Atom silahları

● Atom silahlarının yayılmasını önleme anlaşması: İngiltere, Sovyetler Birliği ve ABD tarafından 1968 yılında imzalanan ve daha sonra 122 ülke tarafından onaylanan anlaşma, 1983 Kasım ayında Batı Avrupa'ya ABD orta menzilli füzesinin yerleştirilmesine başlanılmasıyla çiğnendi.

Füzesavar sistemler

● 1972 yılında ABD ile Sovyetler Birliği arasında füzesavar sistemlerinin sınırlandırılması yönelik anlaşma, ABD'nin hareketli füzesavar sistemler geliştirmeye ve çok başlıklı roketstar füzele üretmeye başlamasıyla çiğnendi.

Balistik füzele

Moskova'da bir basın toplantısı

7-8 Ocak günleri yapılan Cenevre görüşmelerinde Sovyet ve ABD delegasyonları bir arada

Gromiko: Uzayın silahlandırılmasına izin verilemez!

Cenevre'de yapılan ABD-Sovyetler Birliği görüşmesinin ardından 13 Ocak günü Gromiko, Sovyet televizyonunda ABD'nin basın-yayın organlarından bazı gazetecilerin ilettiği sorularına görüşmelerine ilişkin sorularını yanıtladı. Gromiko'ya televizyon röportajında sorulanları ve yanıtların başlıcaları şunlardır:

Soru: Görüşmelerde atom silahları ve uzay silahları konularının bir bütün olarak ve karşılıklı ilişkiler içinde ele alınması yaklaşımına nasıl varıldı?

Cevap: Görüşmenin koşulları üzerinde anlaşmak kolay olmadı. Amerikan yönetimi uzay konusundaki sorunların görüşülmesine izin vermemek ve uzayın silahlandırılmasınununu açık bırakmak için çok büyük baskı yaptı. Ancak sonunda, stratejik ve orta menzilli silahların, uzayın militarizasyonu soru-

lanaksız olduğunu söylüyor. Araştırmaların yalnızca kağıt üzerinde yapıldığını varsayarsak kuşkusuz onları kontrol etmek kolay olmaz. Ancak laboratuvarların yamabasında genellikle bir de deneme alanı vardır. Had-i yayelim ki, bunun da kontrolü zor olsun. Artu insan gene de sormaktan kendini alınlıyor: Atom silahlarının tamamen ve nihai olarak yok edilmesi konusunda anlaşmak varken, adı araştırmada da olsa bu iş neden yapıyor? Bu konuda bilimsel araştırmaların sürdürülmesi politik ve ahlaki açıdan tartışılmalıdır. Bilimsel araştırmaya ile ilgili ilk aşaması arasında yalnızca ufak bir adım vardır.

Soru: ABD'nin geliştirdiği tüm uzay görüşüne alarak varsayalım ki şimdi de uzayda silahsızlanma konusunda varılan anlaşmayı bozuyor. Böyle bir durumun sonuçları ne olacaktır?

Cevap: Eğer bu yolculuğu secerlerse görüşme-

mek istemiyorum. Ben tüm kamuoyunun doğru anlaşılmasına yarar olan bir başka önemli konu üzerinde durmak istiyorum. Bilindiği gibi Amerikan tarafı uzayla ilgili planları savunma planı olarak nitelendiriyor. Bize de Cenevre'deki buluşmanın öncesinde "Bu bir savunma planıdır, nasıl karşı çıkarsınız?" dediler. Yalnızca ABD'yi hedefleyen füzelele engellenen bir sistem yaratmak istediklerini söylüyorlar. Bu oldukça kurnaz ve sinsi bir sunuş. Diyelim ki böyle bir sistem, yani ABD'yi füzelelerden korumaya yarayan bir zırh yaratıldı. Bu zırhın balmıza hizmet etmediğini, çünkü amacının füzelele yok etmek ve hedeflere ne varmasını engellemek olduğunu söylüyorlar. Ve hiç kuşkusuz bu zırhın arkasından karşı tarafa, yani Sovyetler Birliği'ne doğru atılacak füzelele füzelele birliği için ilgilendirmiyor. Bu noktada hiçbir tehlike olmadığını söylüyorlar ve bizi ikna etmeye çalışıyorlar. Yani bize şu- nu söylüyorlar: "ABD'nin Sovyetler Birliği"

Yasaklı silahlar

Afganistan hükümetinin çağrısı üzerine Sovyetler Birliği'nin bu ülkeye yardım elini uzatışının 5. yıldönümünde emperyalist basını "Sovyet işgali" yaygarasını yükselttiği günlerde, ünlü bir ABD gazetesinin verdiği haber, bu yaygaranın örtmek istediği gerçeği açığa vuruyordu.

ABD'de yayınlanan Washington Post gazetesinin ABD'nin gizli servis operasyonlarına yer almış 20 günlük görüşüne dayanan, CIA'nın Afganistan'da yapacağı operasyonlara bu yıl 250 milyon dolar ayırdığını bildirdi. Gazeteye göre, ABD Kongresi bu amaçla ayrılmış ödenen parayı üç katına çıkararak kabul etti. Bu parayla 300 bin Afganistan karşı-devrimci silahlandırılacak ve bunların Pakistan'dan Afganistan'a yapacağı yeni saldırılar hazırlanacak. Yine Washington Post gazetesinin bildirdiğine göre Afganistan, CIA'nın Vietnam'dan bu yana giriştiği en büyük operasyon alanı niteliğini kazandı.

Ote yandan, Afganlı karşı-devrimcilerin, 1979'da Afganistan hükümetinin istediği üzerine ülkeye gelmiş binlerce Sovyet askeri-lerinden esir aldıkları 200 kadına, zorla üyüştürücü madde verdikleri, bunlara işkence yaptıkları ve kafeslere kapattıkları yolunda gelen haberleri ABD hükümeti de doğruladı.

Nikaragua'da parlamento göreve başladı

Nikaragua'da, Kasım'da yapılan seçimlerde oluşturulan demokratik parlamento üyeleri, Devlet Başkanı Daniel Ortega ve yeni bu seçimlerde devlet başkanlığına seçilen Sergio Ramirez Mercado Ocak ayı başında törenle andçiftler ve yeni görevlerini başladılar. Böylece Nikaragua tarihinde ilk defa demokratik yoldan seçilmiş bir parlamento ve devlet başkanı işbaşına gelmiş oluyor. Başkent Managua'da yapılan and içme törenine 50'den fazla ülkeden gelen temsilciler katıldı. Küba delegasyonuna ise Küba Devlet Başkanı Fidel Castro başkanlık etti.

Yeni bir silahlandırma girişimi yapıyor. Ancak sonunda, stratejik ve orta menzilli silahların, uzayın militarizasyonu sorunundan ayrı görülemeyeceği görüşü üstün geldi. Amerikan tarafının bu noktayı onaylaması olumludur.

Soru: Sovyetler Birliği'nin uzayın silahlandırılması konusundaki girişimi sonuç olarak ne anlama geliyor?

Gromiko: Biz uzaydaki cisimlere karşı yerleştirilmesi öngörülen silahların kesinlikle yasaklanması görüşündeyiz. Kesin olarak yasaklanmasını öngördükümüz diğer silahları ise uzaydan dünyaya, yani karada, denizde ve atmosferdeki cisimleri hedefleyen silahlarıdır.

Soru: ABD yönetimi, geniş kapsamlı bir füze savunma programından yalnızca bilimsel araştırmaların anlaşılması gerektiğini, bunun da füze savunma sistemlerini sınırlandırılması anlaşmalarına ters düşmediğini, bu silahların denemeden geçilmesi ve yerleştirilmediğini söylüyor. Bu konuda ne diyorsunuz?

Gromiko: ABD araştırmaların yapılacağına, çünkü zaten bunların kontrol edilmesinin

Gromiko: Eğer bu yolun seçilmesi görüşmeler olmaz. Biz Amerikan temsilcilerine bu yönde bir uyarı bulunduk. Bu konuda seçim hakkı, ya da bir ara yol yoktur. Ya uzayda silahlanmaya izin verilmez ve uzaya silah yerleştirilmez, ya da silahlanma başlar. Yarım ölem burada hiçbir çözüm getirmiyor, çünkü bugün için ölem diyemeyiz, çünkü uygulamaya, yani silahlanmanın artmasına yol açacak demektir.

Bu konuda biz yalnızca ABD'ye değil, tüm dünyaya gerçeği söylemeyi görev biliyoruz. Uzay sorunu konusunda kararlı bir şekilde mücadele edeceğiz. Ve ne kadar etkili sözcükler kullanılsa kullanılsa, bunlar uzayın silahlandırılmasıyla doğacak tehlikeyi ifade etmek için yavil kalacaktır.

Soru: Sovyetler Birliği ABD ile yeni anlaşmalar geliyor. Bu anlaşmanın Washington tarafından askeri üstünlük sağlanmak bir perde olarak kullanılması için garanti var mı?

Gromiko: ABD'nin sürekli olarak dürtüş ve yapıcı olacağını kim garanti edebilir, bilmiyorum. Bu yüzden konusuna gir-

da hiçbir tehlike oluşturulması süyümler ve bizi ikna etmeye çalışıyorlar. Yani bize şöyle söylüyorlar: "ABD'nin Sovyetler Birliği'ne saldırma niyeti yoktur." Niyetten bahsettiklerini vurguluyorlar. Biz de onlara şunu söylüyoruz: "Buna göre Sovyetler Birliği sizin vcdanınızda güvenmek durumunda. Washington'un vcdanına mı güveneceğiz?"

Soru: Planlanan görüşmelerde orta menzilli füze sorununu çözümlü nasıl bir yer alacak ve Amerikalılar Batı Avrupa'ya füzeleeri yerleştirmeye devam ederlerse nasıl bir durum ortaya çıkacak?

Gromiko: Yeni görüşmelerde bu füzeleer ele alınır. NATO üyesi İngiltere ve Fransa'nın da atom silahları da gözönünde bulundurulmalı ve hesaba katılmalıdır.

ABD, füzeleeri yerleştirmeye sürdüürürse, durum çok daha karmaşık hale gelecektir. Bizim, tüm atom silahlarının sayısını dondurmaya önderdiğimiz bilinmektedir. Bunun dışında Cenevre'de de bir ABD'ye ağır füzeleeri yerleştirmeye devam ederlerse -ki böyle bir planları olduğunu ve bunu gerçekleştireceklerini sürekli vurguladılar -önümüzdeki görüşmenin tehlikeye düşeceğini açıkladık. Tekrarlıyorum, ABD'yi bu konuda uyardık, umarız bunu dikkate alırlar.

lahtları konusunda birleşim konusunda siddetli bir girişimde bulunmuş değildi. Ama ABD'nin bu silahlar konusunda ısrar etmesi halinde, Sovyetler Birliği'nin de, dengeyi korumak amacıyla, bu tür füze sistemleri geliştirmek zorunda kalacağı açık. Eğer uzayın silahlandırılması engellenemezse, bu alanda da dönüşü olmayan bir silahlanma yarışına başlayacak ve yeni silah denetimi bütün önceki silah sistemlerini demode hale getiren bir biçimde daha üst bir düzeye kuralacak.

Sovyetler Birliği, atom savaşını çocuk oyuncak haline getirebilecek böyle bir silahlanma yarışının başlamasını engellemek amacıyla elinden geleni yapmaya kararlı olduğunu belirtmiş bulunuyor.

Şimdi de sırt çantasında taşınabilen atom mayınları

Ocak ayı başında bir Amerikan teknoloji şirketi Federal Almanya'da depolanmış binlerce küçük atom mayınları üzerine bir yayın yaptı. Söz konusu mayınların bir sırt çantasına sığacak büyüklükte ve bir kişinin taşıyabileceği ağırlıkta olduğu için bir konvansiyonel savaş sırasında çok kullanışlı olarak kabul ediliyorlar. 10 ton ile 15 bin ton arasında değişen patlayıcılar taşıyabilen mayınların savaş sırasında düşman cephesinin gerilerine taşıma orada patlatılması olanaklı. Ayrıca, bir kişinin çantasında taşıyabileceği bu yeni atom silahının sabotajları için kullanılması da olanaklı.

Konunun ortaya çıkması üzerine Federal Alman hükümeti önce konuya ilgili bilgilere vermekten kaçındı ve olayı yalanladı. Ancak daha sonra hükümet içinde tartışmalarla yu açılması üzerine bazı açıklamalarla bulunuldu. Bunlara göre, bugün Federal Almanya'da yaklaşık 300 kadar atom mayını bulunuyor ve bu mayınları kullanmak üzere özel eğitimden geçirilmiş bir ABD askeri birliği de Bavaria Eyaleti'nde Bad Tölz kentinde üslenmiş durumda. Ayrıca, yine bu mayınları kullanmak üzere bazı Federal Alman uzmanları da eğitilmiş oldukları bildirildi.

Balistik füzeleeri

●1972'de ABD ile Sovyetler Birliği arasında stratejik saldırı silahlarının sınırlanması için imzalanmış anlaşma, ABD'nin kütalararası balistik füzeleeri atış rampalarını yeniden donatmasıyla çöğendi.

Yeraltı denemeleri

●1974 yılında yine ABD ile Sovyetler Birliği arasında yeraltı atom denemelerinin sınırlandırılması için imzalanmış anlaşma, ABD'nin denedeki nükleer gücü 150 kilotonluk sınırı üzerine çıkarmasıyla çöğendi.

Stratejik silahlar

●1979 yılında ABD ile Sovyetler Birliği arasında imzalanmış stratejik silahların sınırlanması anlaşması, ABD yönetiminin MX ve Midgenet gibi hava, deniz ve karada üslenen stratejik füzeleeri yeni bir nesline geliştirmeye başlamasıyla bozuldu.

Kimyasal silahlar

●Kimyasal silahların geliştirilmesi, üretimi ve depolanmasını yasaklanması konusunda 1976'da başlayan görüşmeleri ABD, 1980'de tek yanlı kesti.

Atom denemeleri

●1977'de atom silahları denemelerinin genel olarak ve tümüyle yasaklanması konusunda başlayan görüşmeleri 1980'de ABD yine tek yanlı kesti.

Hint Okyanusu

●Hint Okyanusu'nda askeri eylemlerin sınırlandırılması ve indirim konusunda 1977 yılında başlayan görüşmelere ABD, 1978 yılında tek yanlı ara verdi.

Orta menzilli füzeleeri

●Orta menzilli atom silahlarının sınırlanması için 1980 yılında başlayan görüşmeleri ABD, Batı Avrupa'ya 1983 Kasım'ından itibaren yeni atom füzeleeri yerleştirmek engelledi.

Brezilya'da seçim öncesi gösterilerden: Halk, başkanı doğrudan seçmek istiyordu.

Brezilya'da 20 yıllık bir aradan sonra devlet başkanlığını bir sivil kazandı

Ana muhalefet partisi olan Brezilya Demokratik Hareket Partisi Başkanı Tancred Neves 14 Ocak günü bir seçiciler kurulu tarafından Brezilya Devlet Başkanlığı'na seçildi. Böylece 20 yıldır ilk kez Brezilya'da sivil bir devlet başkanı görevi geliyor. Devlet başkanının doğrudan halk tarafından seçilmesi istemiyi yürütülen kampanya sonuçsuz kalmış ve seçim genelzerleri istediği gibi bir seçiciler kurulu tarafından yapılmıştı. Buna rağmen muhalefetin desteklediği aday seçimleri kazandı. Zengin bir işadımı ve büyük toprak sahibi olan Neves, Demokratik Birliği'nin adayı olarak seçime katılmıştı. Neves, devlet başkanının doğrudan halk tarafından seçilmesini sağlamak amacıyla 1988 yılında bu görevde çekilmek istiyordu.

Pershing-2'ler şimdiden ölüm saçıyor

Federal Almanya'nın Heilbronn kentindeki Waldheide ABD askeri üssünde 11 Ocak'ta bir Pershing-2 füzesi yandı. Kazada üç Amerikan askeri öldü, üçü ağır olmak üzere 16'sı da yaralandı. Düzenlenen basın toplantısında Amerikalı subaylar kazanın, füzenin olay sırasında nükleer başlık taşımadığını söylediler. Ancak uzmanlar, benzer türden kazaların nükleer başlık taşıyan füzeleerde de olabileceğini ve bunun çok büyük tehlikelere yol açacağına dikkat çekiyorlar. Roketlerle ilgili olarak bugüne kadar görülen en büyük kaza olarak nitelenen patlama sonunda, bölgeyi saran üç bin derecelik ısı, yakındaki alüminyum barakaların erimesine yol açtı. Gövde üzerine atom başlığının "henüz" yerleşmemiş olması, Heilbronn halkını mutlak bir faciadın korudu. Ancak tehlikenin sürdüğü de gerçektir.

Türkiye Postası, Türkiye'de illegal yayınlanan İLERİ gazetesiyse röportaj yaptı

Diktatörlük koşullarında Türkiye gençliğinin susturulamayan sesi: İleri !

Yurtdışındaki gençliğin cuntanın yalıtılmasını doğrultusundaki eylemleri ülke içindeki savaşıma büyük güç katıyor. Onların her türlü örgütlenmesini ve savaşımlarını özel bir ilgiyle izliyoruz. Batı Avrupa'da çalışan gençliğin askerlik bedeline karşı yürüttüğü hareketi destekliyoruz. Genç işçi kardeşlerimizin Batı Avrupa ülkelerindeki sınıf savaşımalarında, başı hareketinde aktif yer almasını, bizlerle dayanışma açısından da büyük önem taşıdığı görüşündeyiz. Çünkü düşman ortaktır!

Bu yılın 27 Temmuz-3 Ağustos tarihleri arasında Moskova'da "Ulusallararası Gençlik ve Öğrenci Festivali" yapılacaktır. Aynı zamanda Türkiye'nin de üyesi olduğu Birleşmiş Milletler örgütü de 1985'i "Gençlik Yılı" olarak ilan etti. Şu günlerde bütün ülkelerin gençleri bir yandan Moskova'daki festivale katılmak öte yandan da bütün bir 1985 yılını gerçekten "Gençlik Yılı" yapmak üzere hazırlıklılarına ve çalışmalarına hız vermiş bulunuyorlar. Gençlik yılının en büyük ve en önemli olayı Moskova'daki festival olacaktır. Bu festivalin, faşizmin yitilgisinin 40. yılına rastlaması ve yerinin de faşist Almanya'ya karşı savaşta 20 milyon evladını kurban vererek faşizmi yeniliğe uğratmış olan Sovyetler Birliği olması, bu festivalin önemli daha da arttırıyor. Emperyalist ülkelerin hükümetleri ve propaganda araçları, bu

TÜRKİYE POSTASI: İlk sorumuz şu: 12 Eylül rejimi gençliğe neler getirdi? Diktatörlük koşullarında İLERİ'yi ortaya çıkaran etmenler nelerdir?

İLERİ: 12 Eylül rejimi gençliğe her açıdan yıkım getirdi. Gençliğin örgütü, aktif, militan kesimleri üzerinde eşi görülmemiş bir baskı ve terör uyguladı, uyguluyor. Onbinlerce genç yurtsever düşüncelerinden ötürü tutuklandı, zindanlara dolduruldu. İşkencelerden geçirildi. Onlara genç idam edildi, işkencelerden öldürüldü, zindanlarda diri diri yakıldı.

Ekonomik bunalımın süregelenmesi ve kapitalistleri destekleyen politikalar sonucu korumasız genç işçiler üzerinde-

nin bir parçası olan yurtsever, demokrat öğretim elemanlarına saldırılan bunun somut bir göstergesidir. Sıkıyönetim-YÖK işbirliği ile üniversitelerden atılan bilim adamlarının sayıları eşi bine yaklaşıyor. Bunların yerlerine bilim ve insanlık düşmanı faşistler "hoca" diye dolduruldu. Yüksek öğretimde olduğu gibi orta öğretimde de eğitimin yerini tamamen ırkçı, faşist, Amerikanca, militarist propaganda aldı.

YÖK'ün üniversite kapısına yazılan yüzbinlerce keşil oyalama amaçlı yazılan "Çok kayıt, az diploma" politikasının bir sonucu olarak anfler, kalabalıktan ders dinlenemez hale getirildi. Sınav sistemine getirilen düzenlemelerle yüksek öğrenim salt sınav düzeyine indirildi. Üniversitemin ön ve arka kapıları birlikte açıldı. Binlerce genç daha yazık öğrenim yaşamına başlarken okuldaki ayrımla yüz yüze kaldı.

Öğrenci gençliğin yıllardır kapannayan bir yararı olan barmına sorumu da 12 Eylül sonrası kangrenleşti. Bugün 100 binin üzerinde öğrenci doğrudan sokaklarda. Son iki yıl içinde bu medenile binlerce genç öğrenimlerini yanda bırakmak zorunda kalmıştır. Yurtlarda kalabilen öğrencilerin durumu da apikta kalandanları iyi değildir. Yurtlar açıkca zevce durumunda. Terliğin odada neyze konacağı dahi talmatırlara bağlıdır. Asker eskisi yurt müdürleri kız öğrencileri "fahişe" diye bilhalecek denli saldırganlastılar. Yurtlarda verilen yemeklerden

yor, bu rejimin sorunlarını kat kat artırdığını, sorunlarının bu rejim altında çözülemeyeceğini görüyor ve rejim karşı konumlar alıyorlar. 12 Eylül'den sonra bir bütün olarak ağır baskılar ve saldırılarla karşı karşıya kalan, derin yaralar alan gençlik hareketi bir toparlanma sürecine giriyor. Özellikle birimlerde somut iş ve ortak istem temeline yürütilen çalışmalarla gençliğin bilinci gelişiyor. Bu olumlu gelişmelere karşın, henüz bir bütün olarak gençlik hareketinde yakın geçmişin kimi olumsuzlukları, etkisizliği aşılabilmis değildir. Değişik gençlik gruplarında kimi eski ön yargılar (kırımlı süreçte olsa da) varlığını korumaktadır. En önemli, bugün tüm yakıcılığıyla kendisini hissettiren şey, bir bütün olarak gençlik hareketini koruyabilecek bir yapılanmanın eksikliğidir.

İLERİ, ülkemiz gençliğinin anti-emperyalist, anti-faşist geleneklerine bir bütün olarak sahip çıkıyor, yakın geçmişin deneylerini, derslerini ışığında, tüm anti-emperyalist demokratik gençlik hareketinin birliğini savunuyor. Bize göre gençlik grupları anti-emperyalist, anti-faşist, anti-sosyalist temelde ve gençliğin somut istemleri çevresinde bir araya gelebilir. Geçmişte diğer sosyal kesimlerde de görüldüğü gibi, bir bütün olarak gençlik hareketini birleştirebilir, birleşik koşullarında bunun ne denli zor olduğunu ortadılar. Ama bize aslı görülmesi gereken bu işin zorluğundan ön-

1980'den bu yana en aktif ve yaygın boyutlara ulaştı. İLERİ bu gelişmeleri nasıl değerlendirdi?

İLERİ: Faşist diktatörlüğün yukarıda anlatıldığımız uygulamaları öğrenci gençlik içinde derin bir öfke yaratıyor.

1983 yılı başlarından başlamak üzere bu öfke değişik kıyışlara, somut tepkilere, eylemlere dönüşmeye başladı. Başta İstanbul, Ankara, İzmir olmak üzere öğrenci gençliğin yoğun olarak bulunduğu merkezlerde yemek boykotundan dilekçeye kadar değişen eylemler, eylemler, eylemler...

ki savaşımını vargüle destekledi, destekliyor. Çıkardığı özel sayıların yüksek öğrenim gençliğini ülke çapında eke sınav hahki, paralı öğretimin kaldırılması, vize ve sınav yönetmeliğinin değiştirilmesi, YÖK'e ve faşist diktatörlüğe darbe indirmesi için savaşıma çağırıyor. Yüksek öğrenim gençliğinin bu yığışma direnişinin derinlemesine ve genişlemesine boyutlar kazanması için, YÖK'e karşı tüm gençlik güçlerinin eylem birliğini sağlamanı için yoğun bir çaba harcadı.

TÜRKİYE POSTASI: 1985 yılından ne bekliyorsunuz?

İLERİ: Bildiğiniz gibi, 1985 BM tarafından "Gençlik Yılı" ilan edildi. Faşist diktatörlük, bunun banşel ve demokratik ikerliğini göstermek için gençlerle gençlikten gizleme çabası içindedir. İLERİ buna izin vermemek karardır. 1985 Gençlik Yılı'nda İLERİ faşist diktatörlüğün gençlik düşmanı yüzünün sergilenmesini doğrultusundaki çabalarını aralıksız sürdürmektedir.

Biliyorsunuz 1985 yazında Moskova'da Uluslararası Gençlik ve Öğrenci Festivali yapılacaktır. İLERİ bu festivalde temsil edilecek ülkemiz öğrenci gençliğine duyurulması için gereken her türlü çalışmayı yapacaktır.

Biz 1985 yılında, gençlik hareketinin

ki sömürü ve baskı alanüstü boyutlar aldı. Dev boyutlara varan işçilerin gençliği derinden etkiliyor. Diplomalı, diplomasız işsizler arasında gençler büyük yer tutuyor. Resmi verilere göre, ülkemizde iş arayan her üç kişiden ikisini 12-24 yaş grubundaki gençler oluşturmaktadır. İş bulabilen gençlerin durumu da işsizlerden çok farklı değildir. Bugün milliyetçiler genç her türlü sosyal güvenceden yoksun, çağdışı koşullarda çalışıyor. Türk-İş'in hazırladığı bir rapora göre ülkemizdeki 25 milyon ırak işçiden sadece 1500'ü sigortalıdır. Genç işçilerin mesleki ve teknik eğitilmeden geçirilmelerinin bir sonucu olarak son yıllarda iş kazalarının sayısını yitirenler arasında gençlerin oranında büyük artış görüldü.

Diktatörlük, gençliğe yönelttiği saldırının sıvrı uçlarından birini de bir türlü simdilemediği, susturmayı başaramadığı öğrenci gençliğe yöneltti. Yüksek öğrenim gençliğine YÖK'ü dayattı. Bilime şiddet sapladı. YÖK'le üniversitelerde özerkliği sona getiren de yoketti. Üniversiteleri mali açıdan olduğu gibi yönetsel ve bilim-

sel açıdan da rejime bağımlı duruma düşürdü. Felce uğrattı. Yüksek öğrenimi paralı duruma getirdi. Bu öğrenim yılından başlamak üzere, öğrencilerden her eğitim yılı için 15 binle 50 bin lira arasında değişen harç adı altında haraç alınacak. Böylece yüksek öğrenim giderek yalnızca ayncaclık kesimlerden gelenlerin yararlanılabildiği bir hak durumuna geliyor.

Bu, aynı zamanda eğitimin içeriğinin halk düşmanı bir karakter kazanmasıyla atbaşı gidiyor. Diktatörlüğün üniversite-

Asker eksikliği yitirdi. Öğrencilerle "fahiş" diyetlecek denli sağduyulanlaştı. Yurtlarda yerimelerden zehirlenip hastanelere kaldırılanlar bile oluyor. Tüm bunların yanı sıra, yaşam hızla pahalılaşırken, ders araç ve gereçlerinin yanına yaklaşılmazken, öğrenim paralı duruma getirilenler, zar zor alınabilen öğrenci kredileri yalnızca 4300 TL'sidir.

Kürt gençler, tüm bunlara ek olarak, söven baskı altındadırlar. İLERİ Kürt halkına karşı uygulanan soykırım politikasını şiddetle protesto ediyor ve Türk-Kürt gençlerinin ortak savaşımını savunuyor. Egemen güçler gençlere her yönden saldırıyor. Pornografik yayınlar, uyuşturucu kullanımı ve alkolizmi çeşitli araçlarla izdendirmek içinli yazılmaya, kendü sorunlarına yabancılaştırma, ülkesorunlarından uzaklaştırmaya ve apolitikleştirmeye çalışıyor. Polis-Mafya işbirliği ile özellikle işsizlikle mahkum ettiği gençlik başına uyuşturucu belası sarmaya çalışıyor.

Faşist rejim en başta süngü gücüne dayanıyor. Bunun için askere alınan gençlerimizi kendi kurt amaçlarına el atmek için, onları üzerinde bir fiziksel ve psikolojik baskı sistemi uyuşturuyor. Tüm bunların bir sonucu olarak, gençler için bir geçiş ortası koyuyor: Faşizm-Evren-Özal yönündeki gençliği, ülkemizin geleceğini tahrip ediyor, gücün düğümünü kişiliğimizi bozuyor. Bundaya büyük bir suç olabilir mi? Ama faşizm hedefine ulaşamamıştır. Gençliği umduğu gibi yıldırmıyor, susturmayı, sindirmeyi başaramamıştır. Zor ve çetin koşullara, diktatörlüğün dört koldan açtığı salvo ateşi ne karşın gençlik yılmamış, sağlamamış, savaşımı sürmüştür.

İLERİ, gençlik diktatörlüğe karşı kesintisiz sürdürdüğü savaşımın içinden doğdu. İLERİ, Eylül 1982'de İleri, demokratik gençlik hareketinin, 12 Eylül öncesi ve sonrası deneyimlerine dayanarak savasımı atıldı ve gençlik diktatörlüğüne karşı savaşımının yeni bir nitelik kazanmasının temellerini atmayı hedefledi. İLERİ ve onun savasım çizgisi iki yıl gibi kısa bir zamanda gençlik kesimleri tarafından benimsendi. 2. yılını kutlamak amacıyla İLERİ'ye ulaşan 1500'ü aşkın mektup İLERİ'nin katıldığı yolun bir göstergesidir.

TÜRKİYE POSTASI: İLERİ gençlik hareketini nasıl değerlendirdi? İLERİ ne leri amaçlıyor? Bugüne dek yaptığınız çalışmaların söz eder misiniz?

İLERİ: Ülkemizdeki gençlik emperyalizme, faşizme karşı savasımında büyük bir potansiyel oluşturuyor. Bu potansiyel, bugün düne göre daha da genişlemiştir. Her geçen gün daha geniş kesimleri bu rejimin kendilerine hiçbir şey vermeyeceğini anlıyor; çıkarlarını faşist rejimle taban tabana zıt olduğunu kav-

ğızlık koşullarında bulunı ve kendi zor olduğunu biliyor. Ama birce alışı gelmiş gerekten bu işin zorluğundan önce gereklilikler. Geçmişte de, bugün de birimlerdeki pratik bulun olanağı olduğunu gösteriyor. Kanımızca birimlerde varolan bu durumu daha üst düzeye gerçekleştirmek için koşullar elverişlidir.

İLERİ gençlik hareketini işçi sınıfı ha-

reketiyle, genel demokratik halk hareketiyle kaynaştırmaya, hedefliyor. Gençlik hareketinin toplumun en devrimci sınıfıyla birlikte davranışında ve halde kaynaştığında kalıcı kazanımlar elde edilebilir, ülkeye ve halka bu yolla daha yararlı olabileceğini savunuyor.

İLERİ,anti-emperyalist, anti-faşist savasımını güçlendireceği için gençliğin uluslararası gençlik hareketi ile birliğini ve dayanışmasını savunuyor.

İLERİ daha ilk sayısından itibaren gençliğe böylesi bir platform sundu. İLERİ emperyalist, anti-faşist, anti-sovnetist tüm gençliğin sesi olacağını duyurdu. Sayfalarını "ben emperyalizme, faşizme,sovnetizme karşıyım" diyen her genççe açtı. Değişik gruplardan arkadaşlarımız İLERİ'nin bu yaklaşımlarını desteklediklerini belirlen bize ulaşan ve İLERİ'ye yazınladığımız mektupları Türk-Kürt gençliğin anti-emperyalist, anti-faşist, anti-sovnetist birliğini yaygın bir istem olduğuna kanıtlıyor. Şimdi Sol Birlik'in kurumsallaşma bu yönde daha güçlü adımlar atılabileceğini inanıyoruz.

İLERİ,anti-emperyalist somut sorunların sahipliğini işi somut istemleri ile günlük savasımalarının desteklenmesi ile onun toplumsal ve politik yaşamda artan bir rol oynar duruma gelmesine yardımı olunabileceği görüşündedir.

TÜRKİYE POSTASI: Bugün Türkiye'de gençlikte, özellikle öğrenci gençlikte bir hareketlenme görüldü. Üniversite ve öğrenci yurtlarındaki tepkiler 12 Eylül

gençliğin yoğun olarak bulunduğu merkezlerde de yoğun boyutlarda dileğeyle kadar değişen açk eylemler ortaya çıktı. Bu birikimlerin bir ürünü olarak, yeni eğitim yılının başlamasıyla birlikte gelişen eylemler, YÖK'ün vize ve sınav yönetmeliğinin doğrudan bir sonucu olarak Eylül sınavlarındaki sonuçlara karşı yeni bir sınav isteminde odaklaştı. "Ek sınav hakkı" belgisiyle öğrenciler her olanağı değerlendirerek, çeşitli savasım biçimi ve yöntemlerini kullanarak hareket ettiler. Dekanlıklara, YÖK'e, meclis ve binalarca dilekçe postalandı. Meclis öğrencilerden oluşan heyetler gitti. Öğrencilerin bu yığınsal çıkışlarını diktatörlük yanıtı bujuva basını daha suskunlukla geçiştirmeye. İstanbul'da tüm üniversite ve fakültelerde başlayan çıkışları Ankara, Adana, İzmir, Trabzon ve Bursa'daki üniversite ve fakülteler izledi. Öğrencilerin ek sınav istemi karşısında meclis ve hükümet tutum almak zorunda kaldılar. Ve sonuçta faşist diktatörlüğün, onun meclisinin ve hükümetinin, YÖK'ün gençlik ve öğrenci düşmanı yüzü bir kez daha ortaya çıktı.

Ekim ve Kasım ayları boyunca süren bu yığınsal eylemlerin gelişimine baktığımızda biz şunları görüyoruz: Gençliğin somut istemleri temelinde başlayan bir eylem kısa sürede ülke çapında yayımlaşmaktadır. Böylesi somut istem-

ler temelinde yükselen eylemlerde değişik gençlik gruplarının işi ve eylem birliği sağlanabilmektedir. Eylemler içinde rejimin ve YÖK'ün iç yüzünü görerinin sayısı hızla artmaktadır. Eyleme geçen öğrenciler sorunlarını hem en geniş öğrenci kitlelerine, hem de kamuoyuna anlatabildikleri ölçüde daha ileri ve kalıcı konuların elde edilecekler, düşmanın oyunlarını bozabileceklerdir.

İLERİ yüksek öğrenim gençliğinin haklı ve somut istemleri doğrultusunda-

birliğinin güçlenmesi, gençliğin hak istemleri uğrunda savasımının yükselmesi ve geçmişin anti-emperyalist, anti-faşist, anti-sovnetist deney ve gelenekleri temelinde ABD emperyalizmine ve Evren-Özal diktatörlüğüne karşı yeni bir düzeyde erişmesi için savasacağız. 6. Filo'ya karşı savasın, 1961 Anayasası'nın demokratik özniteli savunan, 1 Mayıs'ta, ekim grevleri ormuz veren, faşistlere karşı kıran kırına savasın gençlik bugün de savasıyor, savasacak!

TÜRKİYE POSTASI: Yurt dışındaki Türkiye'li lere ve Batı Avrupa kamuoyuna neler söylemek istediniz?

İLERİ: Ülkemiz gençliğinin bir bölümü de yurt dışındadır. Yurt dışına bulunan işçi ve öğrenci gençliğe 12 Eylül'den sonra bir zorunluluk olarak politik öğrenim gençlik de eklendi. Savasım her alanda sürüyor. Yurt dışındaki gençliğin cuntanın yalıtılmasını doğrudanüstlenile eylemler öyle içindeki savasıma büyük güç tutuyor. İLERİ olarak biz yurt dışındaki gençliğin her türlü örgütlenmesini ve savasımını özlü bir ilaıyla izliyoruz. Batı Avrupa'da çıkan gençliğin askerlik bedeline karşı yürüttüğü hareket destekliyoruz. Genç işi kardeşlerimizin Batı Avrupa ülkelerindeki sınıf savasımından, baş savasımında aktif yer almasını, bizlerle dayanışma açısından da büyük önem taşıdığı görüşündeyiz. Çünkü düşman ortak! Yurt dışındaki kardeşlerimiz bu savasımında edindikleri deneyim, enternasyonalist bir bilinç, mutlaka Türkiye'deki savasımı da güdölendiren bir rol oynayacaktır.

Faşist diktatörlük koşulları altında savasım veren İLERİ, dünya demokratik gençlik hareketine ve uluslararası dayanışmaya büyük değer biçiyor. Şimdi ülkemiz gençliğinin uluslararası dayanışmaya her zamankinden daha çok gereksinimi vardır. Batı Avrupa'daki her dayanışma eylemi faşist diktatörlüğün suratına inen bir tokat oluyor.

Avrupa'da Türk ve Kürt ressamlar

Ayşe İdil

Kendi yurdundan, ocağından kopmuş, apayrı bir kültür ortamında tutunmaya çalışan 2.5 milyonu aşkın insan arasından sanatçının, ozanın, ressamın, edebiyatçının çıkmaması düşünülemezdi. Nitekim, ilk arayışlardan, kendilerine sağır kalan bir ortamı aşabilmeye yönelik ilk zorlu çabalardan, başarısız ilk deneyimlerden, ilk ürünlerden sonra, Türkiye'den Avrupa'ya göçün üzerinden 20-25 yılın geçtiği şu sıralarda, göçmenlerin Avrupa, özellikle de Federal Almanya sanat ortamına zorlamaya başladıkları görülüyor. Kuşkusuz durumu abartmamak gerek. Türk veya Kürt sanatçıların Avrupa'yı fethetmeleri, Avrupa sanat ortamını dalgalandırmaları, kendi rüzgarlarını estirmeleri değil söz konusu olan. Ama, Türkiye'lerin yoğun yaşadığı Batı Avrupa ülkelerinde, sanatın her kolunda Türk ve Kürt sanatçıları var artık. Onları küçümsemek, onlara eşitlemek, özelliklerini, sorunlarını, güçlüklerini ve kendi sanat alanlarında getirdikleri, ezilen ulusların havasını, Türkiye ve Kürdistan'ın kendine özgü parlak renklerini, renkli anlatımlarını, duyurduğunu ve yapıtlarında evrensel sorunların yerel yansımalarını görmemizle gelmek hiç olmaz.

Kapitalist Avrupa ülkelerinde, Türk ve Kürt göçmen işçilerin üçüncü kuşağından söziedimlere başladığı, bundan 15-20 yıl önce gelenlerin büyük çoğunluğunun "misafir işçi" olmaları çıkıp, bulundukları yerlere yerleşip "göçmen" oldukları bir dönemde, göçmenlerin sanat ortamına girişleri beklenmeyen bir olgu değil. Bunlar arasında ressamlar önemli yer tutuyor. Hatta -istatistiklere dayanarak değil ama gerçekçi bir gözlemlerle- Türk ve Kürt ressamların, grafik sanatlarıyla uğraşanları, diğer sanat dallarında göçmenlerden daha kalıbalık olduğu söylenebilir. Yada bunlar, örneğin bir Kürt tükücüden veya bir Türk ozan veya bir edebiyatçıdan daha fazla seslerini duyurabilmektedirler. Bunun başlıca nedeni, uğraştıkları sanat dalının özelliği, en başta da, resim ve benzeri plastik sanat dallarının "dil" engeli aşılabileceği, sanatçıya izleyicisini, sanatçıya seyrilciyi aracıdır, engel az karşı karşıya bırakmasıdır. Kusaca resmin uluslararası diliyle konuşmaktadır onlar.

Özellikle Fransa ve Almanya'da, Kürt ve Türk ressamları, artık "Doğudan gelmiş folklorik mateme" olmanın kutulup "sanatçı" olarak, "resam" olarak görülmeye başlamışlardır. Kuşkusuz, göçmen Türk ve Kürt ressamlar, plastik sanatçıları arasında sadece "hevesli" olanları ve belli bir ortamının üzerine çıkmayanları sayısı bir hayli fazladır. Ama bunlar yanında, en müşkülpeşen, en güç beğenen eleştirmenlerin övgülerini çekenlerin sayısı da artık iki elin parmaklarını aşmaktadır. Üstelik, pek çoğu henüz genç olan bu sanatçıların önünde, kendilerini ve sanatlarını geliştirecekleri uzun yıllar bulunmaktadır daha.

Günümüzün "göçmen" veya "sürgün" Kürt ve Türk sanatçıların, ressamlarının onları daha önce Avrupa'da yetişmiş ve Avrupa'da çalışmış ressamlarından pek çoğundan ayrıran özellikleri, köklerinin kendi vatan ve kültürlerinde, bunun doğal sonucu olarak da kendi halklarının sorunlarında olmalıdır. "Yeni"lerin çoğu, Avrupa'ya göçmüştü olduğu gibi "sanatın vatanında sanat eğitimi yapmaya" gelmişlerdir, gelmeleri daha çok ekonomik veya siyasal zorunlu koşulların sonucu olmuştur. Bu "göçmen" veya "sürgün" durumu, onların dünyayı gözetimlerini ve doğal olarak başka bakış açıları etkilemiştir.

Bir Kürt ressamı olan Kurda Kurday sanat anlayışını anlatıyor

Sanatçı emperyalizme karşı savaşımalıdır !

TÜRKİYE POSTASI: Resim yapmaya nasıl başladın? Kimlerden etkilendin? Evrimin, resim stiline nasıl bir yol izledin?

KURDAY: Başlangıçta Bala-ban'ın beni çok etkilediğini söyleyebilirim. İlk zamanlar resim sanatı üzerine pek bilgim yoktu, hatta o zamanlar kimi gerici sanatçılarından dahi etkilanmıştim. Bu arada Batı ve Kürdistan'ın resmini de yavaş yavaş öğrenmeye başladım. Eypözlü, Plevneli de beni etkilediler. Ne ki belirli bir zaman sonra kendi yolumu bulmak için uğraşmaya başladım. Şimdi resimle halklara yardımcı olmayı deniyorum. Onun için örneğin Pershing'leri yaptım, onun halklara ne kadar zararlı olduğunu göstermek istiyordum. Bu arada DIOXIN denen zehirli maddenin çevreyi, doğayı nasıl zehirlediğini, yok ettiğini de resimlemek istidim.

Türkiye'deyken kesin bir yönüm yoktu, şuradan buradan etkilenecek yönümü bulmaya çalıştım. Şu son bir iki yıldır kendi yolum üzerindeyim diyebilirim.

TÜRKİYE POSTASI: Yurt dışında, Kürt sanatı, Kürt kültürüyle ilgili oldukça yoğun bir çalışma sürdürülüyor. Örneğin Paris'te Kürdoloji Enstitüsü kuruldu. Kürt ozanları konserler veriyor, ressamları ürünlerini sergiliyorlar, yazarlar, ozanlar, araştırmacılar, vb... Yoğun bir çağa, yoğun uğraşlar... Sen bu çalışmalara katılma nasıl bir katkıda bulunmayı düşünüyorsun?

KURDAY: Evet, bunları izliyorum. Örneğin Paris Kürdoloji Enstitüsü'ne resim göndermek istiyordum, ne ki haberi mi geç aldığım için olmadı. Ben Federal Almanya'da yaşadığım için, sanatımın aracılığıyla Almanian etkilebilirim, birliğindirebilirim. Gerek Türkiye-

1980 yılından bu yana Kurda Kurday adını alan genç ressam, 1952'de Tunceli'de doğdu. İstanbul'da Ortaköy Öğretmen Okulu'nda okudu. Resim yapmaya 15 yaşlarında başladı. 1977'de Federal Almanya'ya geldi. Münih Akademisi'nde resim ve grafik çalışmalarına başladı. 1977'den itibaren çok sayıda sergi açtı ve sergilerle katıldı. Bir Kürt ressamı olan Kurday'ın en önemli özelliği sanatta ulusallıkla enternasyonalizmin kaynaşmasını vurgulaması ve sanatçının görevini çağının ve emperyalizmin ezdiği halkların sorunlarına eğilmek olarak görmesi...

Kurday'ın eserlerinden birkaçı

TÜRKİYE POSTASI: Federal Almanya'da yaşayan bir Kürt sa-

onun etkisi altında kaldığını söyleyemem. Bir sanatçı Kürdistan'da

reç içinde kendi kimliklerine kavuşmaları, kendi kimliklerini bulmaları konusunda ne düşünüyorsunuz?

KURDAY: Benim düşünceme göre tüm Kürt sanatçıların, aydınların, kendi kimliklerini ortaya çıkarmaları gerekiyor. Ne ki, daha önce de vurguladığım gibi, bu kimlik aynı zamanda ezilen halkların kimliği yansımalıdır. Çünkü sorunu sadece Kürt sorunu olarak görmeyiz... Sorun, dünya çapında sınıfsal bir sorundur. Bu sorunu çözmezsek, emperyalizm tüm halkları, dın olduğu gibi bugün de yutmaya devam eder. Nasıl dün Kürdiler için yutuydu, Türkiye halkını da yutar, Asya halklarını da.

Sanatçı enternasyonalist olmalıdır. Kürt sanatçılar da diğer ezilen halkların sanatçıları da aynı sorunlara sahiptir. Onun için soru-

"Bu dünyada yaşıyorsak ve atom bombalarının, Pershing'lerin tehdidi altındaysak, sanatçı olarak kendimizi tek bir ulusun sorunlarına angaje etmeye yetinemeyiz. Sorun tehlikenin ne kadar büyük olduğunu halkta yansıtmak onları bilinçlendirmekdir."

nu genellikle içinde görmeliyiz. Ge-nel söyleyorum, genel, ortak sorun-

TÜRKİYE POSTASI: Amerika'ya gittin, orda kaldığın süre içinde Kürdilerin resmini yaptın. Neden Kürdilerli? Kürdilerli ile Anadolu halkı arasında nasıl bir bağ gördün? Belki de Kürdilerin resmini yapan ilk Kürt ressamısın.

KURDAY: Ben sadece Kürdilerin resmini yapmadım, zencilerin de resmini yaptım. Harlem'de zencileri gördüm, onların resmini yaptım. 200-300 metre yükseklikte de gökdelenleri gördüm ve onların bir km. ilerisinde evsiz, yoksul, aç, fakir insanları, zencileri gördüm. Amerika'daki rejimin insanları, zencileri ne hale getirdiğini gözlerimle gördüm. Zencilerle buradaki Türkiye'lerin arasında çok yakın bir bağ gördüm. Kürdilerle gelince: Onları, Amerika'nın bulunuşundan bu yana baskı altında, yok ediliyor; kendi topraklarında insanlık dışı hayvan muamelesine karşı karşıya kaldılar. Hele bugün artık, son kalan Kürdilerli Amerikalılar için bir eğlence, bir turistik öge oldular. Aynı şekilde kendi ulusuna karşı yapılanları da biliyorum. Bu tarihin bir çağa sayılsın. Kürdilerin sorunları temelde Kürdilerin sorunlarından değişik değil.

TÜRKİYE POSTASI: Gazetemiz aracılığıyla, senin gibi genç sanatçıları, ressamları bir mesaj iletmek ister misin?

KURDAY: Onlara tek söylemek istediğim şey, emperyalizme karşı savaşmak gereğidir. Ve sadece sanatta da değil. Çünkü, sanat bizler için yaşamımızın sadece bir parçasıdır. Biz sanatçıların savaşmak için, insanları etkilemek için, politika yapmak için çok olanağımız

den çok ekonomik veya siyasi zorunlulukları sorun olmuyor. Bu "göçmen" veya "sürgün" durumu, onların dünya görüşlerini ve doğal olarak sanatla bakışlarını etkilemiştir. Türkiye Postası'nın bu sayısında, sayfamızda da görülebileceği üzere, dünyaya "çağın ve halkın karşı sorumluluk" bilinciyle bakan, sanatta evrensellik arasalar bile, evrensellik kendi halklarının sorunlarından hareket ederek varan sanatçılardır bulur. Yerleşmiş ve kökleşmiş emperyalist önyargıları, "Batılı" olmayan ve "kinci sınıf" saydıkları halklara, onların sanatına ve sanatına bir kuşkuyla ve insanca gözlerle bakan "Batı'nın halâ görmezlikten gelmekte direttiği bu yeni göçmen veya sürgün sanatları kupaşının, bu özellikleriyle sanata getirebilecekleri yeni rüzgar, yeni duvarlar ve özellikle evrenselde halklardan, yerel motiflerden hareket ederek varılmış obje öbeler, yeni arayışlar içinde olan günümüz sanatçılarına, gerek biçimde gerekse özde katkılabilecek, onu zenginleştirebilecek niteliktedir.

ancaklığı Almanlar etkileyebilir, bildirilebilirler. Gerek Türklerin, gerekse Kürtlerin, çok yönlü sorunlarını resimle dile getirme olanağı var. Bunun için uğraşı içindeyim. Ama ben sorunu, bir Kürt sorunu olarak görüyorum. Dünyanın tüm ezilen halklarının aynı sorunlar içinde oldukları düşüncesindeyim. Örneğin, Filistinlilerin, tüm kızılderililerin de... Onun için genel olarak tüm ülkeler, tüm halklar üzerine resim yapmam gerekiyor. Kendimi, sanatımı sadece Kürt halkı, Kürt sanatı üzerine anjane etmek istemiyorum.

TÜRKİYE POSTASI: Federal Almanya'da yaşayan bir Kürt sanatçısı olarak (Alman)-Kürt-Türk sanatının arasındaki etkileşim nasıl oluyor? Sanatçıların bunun sentezine nasıl varıyorlar?

KURDAY: Zor bir sorun. Kesin olarak bir şey söyleyemem. Bizler genellikle yobaz, yoz bir eğilime yetiştirildik için ve bunun için de batı kültürünün çok büyük bir ağırlığı olduğu için, bir senteze varmak zor oluyor. Ancak bu, birleşik olacak bir durum. Ayrıca, Kürt sanatının burada Alman sanatıyla çok ilişkili olduğunu ve

onun etkisi altında kaldığını söyleyemem. Bir sanatçı Kürtistan'da doğmuşsa orada yetişip büyümüşse, yaşamış ve olanaklara sahip olmuşsa, sanatını geliştirip ilerletmişse, başka sanatların, kültürlerin etkisi altında kalmışsa biraz zordur. Örneğin, ben bir Kürt resim sanatının olduğunu kolay kolay söyleyemem. Kuşkusuz Kürt sanatçıları vardır. Onları aramak, bulmak lazımdır. Gerek ben gerekse diğer ressam arkadaşlar olsun, bizler genellikle eski altda resimler yapıyoruz, yapık.

TÜRKİYE POSTASI: Kürt sanatçıların, ressamların bu sü-

lenir. Bizler için, insanları etkilemek için, politika yapmak için çok olanaklarımız var. Bizleri bu duruma halk getiridi ve eğer halk eziylorsa, bizler halkın ezildiğini, onun sorunlarını dile getirmek zorundayız. Bir ressam elinde fırçası olan bir insan değildir sadece. Sanatçı insanıyca, bilinciyle halk için çalışmak zorundadır.

Ressam Rıza Topal'la Bremen'de açılan sergisi üstüne bir söyleşi

Sanat kuru bir "slogan türküsü" olmamalıdır

HEVAL

Rıza Topal, yaşamının 16 yılını gurbette geçiren bir Kürt sanatçı ressam. Aynı zamanda bir eğitimci. Münih'te resim çalışmalarıyla birlikte öğretmenliği de sürdürüyor. Bey il önce Münih'te tanışmıştı. Doğulu ve arkadaşları büyük önem veren atçılı bir yurttay. Hem her görüşmelerinde "Eylem birliği çok önemli Heval'ciğim, bir an önce gerçekleştirilmeli" diyerek bu son derece ciddi konudaki duyarlılığını ifade eder. Bremen Kültür Evi'nin girişimi ve desteğiyle 16 Aralık 84'te Bremen Überease Müzesi'nde açılan sergisi nedeniyle Bremen'e gelen sanatçı sağolsun bizi aramayı unutmadı. Sanat üzerine daha uzun söyleşme fırsatımız oldu. Bu söyleşi Türkiye Postası'na iletmek isteğimi de memnuniyetle karşıladı.

Rıza Topal, 1934'te Tunceli'nin Hülûman Köyünde doğmuş. Daha çocukluğunda camurdan, insana, deşirmeye ve silaha benzer şeyler yaptığını hatırlıyor. Bu ilgi, ilkököl sıralarında firca ve kalem çizgileriyle daha belirgin ifadelerle dönüşür. Malatya Akçadağ Köy Enstitüsü yıllarında ilk öğretmen belirlir. Malatya'da açılan resim sergisinde, resimleri birincilik kazanır. Ardından Ankara'da başka sergiler... 1960'ta Ankara, İstanbul ve İzmir'de düzenlenen devlet resim sergilerinde, eserleri Bedri Rahmi Eyüboğlu ve arkadaşlarına beğenilir. "Köy Yaşamı" adlı tablosu İstanbul Güzel Sanatlar Müzesi'nce satın alınır. 1968'de, kendi ifadesiyle "binbir zorlukla" Almanya'ya öğretmen olarak gelen sanatçı, burada, Münih Güzel Sanatlar Akademisi'ni bitirir. Almanya'nın çeşitli yerlerinde, Paris'te, Viyana'da sergiler açar. Bochum ve Bremen müzelerine katalogları yayınlanır. Şu anda Bremen'deki önemli sergisi 3 Şubat 85'e kadar devam edecek.

● Genel olarak Kürdistan ve Türkiye Kürdistan resim sanatı üzerine neler söyleyebiliriz?

Kürdistan durumu ortada. En tabii hakkı olan ana dilini konuşmaktan men edilmiş bir halk, kültürel sanatsal varlığını somut olarak nasıl ortaya koyuyor? Ancak Türk, Arap ve Fars sanatı akımları içerisinde, kişi kişi Kürt sanatçıların da bulunması muhtemeldir. Bunları anlatıp ortaya çıkarmak başlı başına bir çalışma alanıdır. Örneğin bir Yaşar Kemal, Ahmed Arif vb., Kürt olmalarına rağmen onları Türk edebiyatından çıkarıyorduz.

● Sanata sınıfsal yaklaşma diye bir sorun var. Bununla ilgili neler düşünüyorsunuz?

Şüphesiz, hemen her sanatçıyı ilgilendiren bir konudur bu. Ancak bir sanatçıyı, "Niye sınıfsal konuları anlatan resimler yapıyorsun" diye zorlayamayız. Çünkü yapılan iş sanatçıların dünya görüşüyle iç bulgularından oluşmaktadır. Bu bileşken nasıl bir şekli oluştuysa, kalem ve fırçası da onu yansıtabilir. Örneğin büyük ressam Henri Matisse, öz kazınım Hitler devrinde içkence görmesine rağmen, sanatçı politik resimler yapmamıştır. Fakat bir Francevse Göya Napolyon'un yaptığı zulmü geniş bir şekilde işlemiştir. Ben bir Kürt ressam olarak, ülkemizin dört devlet arasında gördüğü baskıyı ezilmişliği anlatmaya çalışırken, renge, çizgiye yani resim sanatına özel bir önem veriyorum.

Rıza Topal sergide yer alan yapıtlarından birine

● Bu söylediklerinizden, zaman zaman bizim anlamızda da yapılan bir yanlış anlaşımın. Kuru müzik, kuru lafından uzak "slogan türküsü" söylemek gibi bir yanlış anlaşım. Siz de bir silah veya diğer insan resimleri yapmanın, sanatın açından yeterli olmadığı görüşündesiniz demek!

Evet. Tamamen doğru.

● Yabancı düşmanlığı, yer yer fiziksel kurvet de kullanılarak toplumsal bir sorun haline geliyor. Bundan sanatçıların nasıl etkileniyor?

– Ekonomik kriz artıttıkça yabancı düşmanlığı da artıyor. Bu işin başını faşist unsurlar çekiyor. Yani neo-naziler ve Türkiye faşistler. Ben şahsen iki yıl önce nazilerden tehdit mektubu aldım. Mektupta "Almanya'da Alman sanatı yasak" deyip sergi açmamam isteniyordu. Bunlar bir avuç dar görüşlü veya Hitler hayranı saldırganlardır. Alman halkının büyük çoğunluğu yabancı düşmanı değildir. Bundan yabancılarla Almanların iyi diyaloglarının payı büyüktür.

● Söyleşimizi, sanatımızın aşamaları ve işlediğiniz konularla noktalasak.

– Sanatımı üç safhada toplayabiliriz. İlk dönemim, Avrupa sanatının, yani Empresyonizm (izlenimcilik) etkisinde kalarak çalıştım. Daha sonra Arkaik (güzel sanatlar) da klasik çağ öncesiinden kaniyi denen eski Babil, Mısır ve Hitit sanatına yöneldim. Son 1975-80 arasında, Irak'ta Kürt halkının bağımsızlık hareketi yeniliğe sonuçlanınca birçok insan evsiz-biriksiz kaldı ve bunlar beni çok etkiledi. Son resim konularını bunlar oluyordu. Genel olarak her konuda resim yapıyorum.

Ressam Aydın Karahasan'ın Oberhausen sergisi sürüyor

Ressam Aydın Karahasan'ın suluboya ve yağlıboya tablolarından oluşan sergi Oberhausen, Lothringstraße 64'de 18 Ocak'tan beri sürüyor. 20 Şubat'a kadar açık kalacak olan sergide Karahasan'ın son çalışmaları bir arada yer alıyor.

1936 yılında Zonguldak'ta doğan, resim öğrenimini İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi'nde yapan, 1960-61 arasında Paris'te çalışmaları sürdüren Aydın Karahasan, Türkiye'de 1963-1965 yılları arasında öğretmenlik yaparken işçileri desteklediği, onlardan yana olduğu ve sendikal eylemlere katıldığı gerekçesiyle küçük kasabada kütüphane memuru olarak sürgün edilmiş, daha sonra Federal Almanya'ya gelmişti. Karahasan halen Federal Almanya Türk Sanatçıları Derneği'nin (SAN-DER) Başkanlığını yapmaktadır.

Sergide yer alan resimlerden biri

SİZİN İÇİN GÖRDÜK, DUYDUK, OKUDUK...

NE DEDİLER

"Kendimi boş bir torba gibi hissediyorum...Yabancı kümemekle tavuk gibiyim" 25 milyonluk rüşvet olayının kahramanı eski Devlet Bakanı İsmail Özdağlar

"Ortadirek falan değil, sağlam direk kalmadı. Enflasyon en çok erkekleri etkiliyor" Şarkıcı Meral Yüksel

"Baktım senden İsmail" Devlet Bakanı İsmail Özdağlar'ın rüşvet aldığı iddialarından sonra, Başbakan Özal

"Ülke ekonomisini liberalleştirmek gibi bir misyondan yola çıkan bu kadro kendini toplamalı artık" Cuntanın ve hükümetin en sadık kalemlerinden Milliyet Gazetesi Başyazarı Mehmet Barlas

"Bizim evde hesabı hanım biliyor. Faturaları o topluyor. Ay sonunda epey para alıyoruz." Vergi idareleri konusundaki bir soruya Özal'ın cevabı

"Ne demokrasi ekselsen? Bizim ülkeye böyle şeyler lüktür. Bize sopalı adam lazım, aksi halde birbirimize gireriz. Sizler sıkıştırıyorsunuz diye biz sık sık demokrasi sözü ediyoruz. Ama bunlara inanmıyor. Yukarda askerler, aşağıda biz, bu işi böyle götürüceğiz" Rüşvetçi Devlet Bakanı Özdağlar'ın, bir süre önce gördüğü bir yabancı

"Dünya Kadın 10 Yılı" sona ererken Türkiye kadınlarından sevgilerle...

On yıl önce, 1975'de Birleşmiş Milletler örgütü gelecek on yılı "Dünya Kadın On Yılı" ilan etti. Kadınlarımız, "bizim kadınlarımız" 40 yıl önce, 140 yıl önce olduğu gibi yakacakları odunları sırtlarında taşıyorlardı. Yıllar geçti, "Dünya Kadın On Yılı" bitiyor. Ve yıllardan 1985. Yukarıdaki fotoğraf Sivas'ın Şuşehri kuzasının Karmış köyünde çekildi. Kadınlarımız evlerini yakacakları gen sırtlarında taşıyor.

Halk, ne yapacağını şaşırdı

İbrahim Veli Aydın adında bir işçi, pahalılığı ve hükümeti protesto için Ankara'da sokakları ortasında yarı çıplak soyunarak tek başına yürüyüş yaptı. Olay kısa zamanda bastırıldı, işçi gözlerden gizlendi ama ne de olsa tatsız bir

Bu dönemde İzmir'de eşek olmak varmış !..

İzmir'de Merkez İlçe Belediyesi kadrosunda "kadrolu eşekler" var. İzmir'in araç gereken yokluğu ve merdivenli semtlerinde temizlik işlerini de motorlu araç yerine eşek kullanan Belediye, özel eğitim görmüş bu eşekler üç gününde eşek başına bin liralık harcama yapıyor. Günlük yemek listeleri saman, arpa, ot ve kepekten oluşan temizlikte görevli eşekler 5 yıla emekli oluyorlar ve emeklilik ücreti alıyorlar. Ele geçen 17 bin lirayı aşmayan brüt 24 bin 500 lira asgari ücretli yüzbinlerce işçi, sosyal güvenciliğin yoksun milyonlar düşünüldürse, insan "Türkiye'de bordrolu eşek olmak varmış" demekten kendini alıyormuş.

Böyle TRT'ye böyle yayın şefi !

Her geçen gün yeni skandallara ve akıl almaz gelişmelere sahne olan Türkiye Radyo Televizyon Kurumu'nda son günlerde yapılan bir atama, TRT'nin "saka"larına alışmış olanları bile şaşırttı. TRT Ankara Radyosu kantininde çalışmakta olan ve işe kantinde tablodot fişi kesiciliğiyle başlayan Duran Dündaroglu, TRT Genel Müdürü çok milliyetçi Tunca Teksay tarafından televizyon yayın şefliğine atandı. Bu garip atama işlemi konusunda kendilerine soru yöneltilen TRT yöneticileri, atama gerekçesi olarak, kantin memurunun 4 yıl önce açılan TV yayın şefliği sınavına katılmış olduğunu ama sınavı kazanmadığını, yani kendisinin konuya yatkın olduğunu gösterdiler. Bugüne kadar sınavla eleman alınan televizyon yayın şefliğine sınav alınmadan bir kantin tablodot fişi memurunun atanması, gazetelerinde ilginç bir haber oldu.

Türkiye Postası

FOTO-YARIŞMA

Kim kime, ne diyor ?

Yukarıdaki ikiliyi herhalde tanıyorsunuz. Birli rejimin en tepesindeki elikanlı elebaşı: Kenan Evren. Öteki Türkiye tekelci sermayesinin en tepesindeki holdinglerden Sabancı Holding'in patronu Sakıp Sabancı. Acaba bu ikili bir küseye çekilmiş böyle ne konuşuyorlar. Kim kime ne diyor? Her birinin söylediklerini ilkiyle cümleyle geçmek üzere soruyu yanıtlıyoruz. En aygün yanıtlı bulan okuyucumuz Türkiye Postası'nın 6 aylık aboneliğini kazanacak. Yanıtlarınızı en geç 31 Ocak günü elimizde olacak şekilde gönderiniz.

Kapıkule'de biriken 1 yıllık çöp satıldı

Gurbetçinin çöpi bile para

let Bakan Özal'dan, bir sü-
re önce görüşüldüğü bir yabancı
diplomata söylediği sözler

"ANAP ve Doğru Yol, partime
elini soktu" MDP Genel
Başkanı Turgut Sunalp

"Zam yapmayacağım diye-
cek babayıgit var mı?" Turgut
Özal

"Siz cahil kalmışsınız. Tek
yönü düşünürsünüz. Türki-
ye'de demokrasi, hak ve hukuk vardır" Paris'te görüş-
tüğü Uluslararası Af Örgütü
temsilcilerine, ANAP İstanbul
milletvekili Bülent Akarçah'-
nın sözleri

"Hükümet doküloyor"
SODEP Genel Başkanı Erdal
İnönü

"Bülent Ecevit bir okulu zi-
yaret eden yetkililere göste-
rilmek üzere seçilmiş terbi-
yeli bir örnek öğrencidir"
İran'ın yayınladığı CIA gizli
raporlarında Ecevit'e ilişkin
bölümler

"Yarası olan gıcır" Tele-
fonların dinlendiği iddiası
karşısında, Türkiye İşçileri
Bakanı'nın cevabı

"Vatanında kendisi yaban-
cı hissediyorum" Geri dönüş-
çü genç kaz Süheyla Güntürk

manda bastırıldı. işçi gözü-
ğizlendi ama, ne de olsa tatsız bir
işti bu. Turgut Özal'ın, son gün-
lerinde, eski Devlet Bakanı İsmail
Özdağlar'ın rüşvet aldığı ortaya
çıkarmak için özel dinleyici ve
teyp kullanmakla ün kazanan da-
nışmanı Adnan Kahveci, Özdağlar
olayını bile unutup işçinin çıplak
li protostusuyla ilgilenmeye baş-
ladı. Veli Aydın'ı bulduran Kah-
veci onunla makamında konuştu ve
"dert dinledi". Bir süre önce
Özdağlar'ın peşinden koştuğu an-
laşılın Kahveci'yle ilgili haberi
basın, "Kahveci, çıplığın peşine
düşti" diye verdi.

F. Alanya'da
FDP milletvekili
silahlı soygun
sanığı

Federal Alanya'da Hür De-
mokrat Parti (FDP)'ye mensup
milletvekili Hans Otto Scholl bir
kuyumcuyla silah zoruyla girdi,
2,3 milyon Mark değerinde mü-
cevheri aldı, bu arada iki kişiyi de
yalarayarak kaçtı. Şokla, daha sonra
zengin kuyumcuyla ünlü ve
soygunu gerçekleştirdiği Baden-
Baden kentinde diğer kuyumcu-
lara da baha mücevherleri incele-
yip hıpbiszer satmadan gezin-
dik dikkatleri üzerine çekti. Kuyum-
cuların birinin FDP milletvekili-
ni tanımasıyla Scholl tutuldu.

Federal Alman milletvekili, bi-
zim rüşvetçi, kaçakçı, eroin mil-
letvekilleri ve bakanlar geride bi-
rakmış bulunuyor. Ve gerüdmü
kapitalist düzenin, onun devlet ve
yasaieçlerinin işi nerelere kadar
vardırabileceklerini açık bir ör-
neğini sunuyor.

Elneçen 17 bin liraya aşmayan brüt 24 bin 500 lira asgari ücretli yüzbinlerce işçi, sosyal güvenlik
yoksun milyonlar düşünülsün, insan "Türkiye'de bordrolu eşek olmak varmış" demekten kendini alamıyor.

TRT'de 205 kelime afaroze edildi

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Genel Mü-
dürlüğü aldığı bir kararla 205 kelimenin radyo ve
televizyon yayınlarında kullanılmasını yasakladı,
Türkiye'deki halkın her gün kullandığı, genç kuşak-
ların eski dildeki karşılıklarını bile bilmedikleri bu
kelimeler arasında, an, tüm, söyle, çağ, devrim,
dışaım, dışatım, deneyim, dinsel, dize, bağını, ba-
ğıt, zorunlu, doğa, doğal, dışlemek, etkin, etkinlik,
görsel, düşün, düşünsel, kuram, olasılık, özgürlük,
özgür, ulus, ulusu, uluslararası, eleştiri, yanıt, eş-
güdüm, yasa, yasal, yapsal, toplumbilim gibi her gün

yaygın olarak kullanılan sözcükler de yer alıyor.

TRT Genel Müdürlüğü'nün bu karar Türkiye'de
büyük tepki yarattı. Dil uzmanları ve bilim adama-
ları, yasaklanan kelimelerin "yuduruk" nitelikte olma-
diklarını, halkın günlük hayatta kullandıkları ke-
limeler olduklarını savunurlarken, bunlardan, tüm,
ulus, uluslararası, toplum gibi kelimelerinin 1982 Ana-
yasası'nda bile kullanıldığını, Anayasa maddelerinin
sayarak ortaya koydular. Şimdi halk, artık Anaya-
sa'ya "Teşkilat-ı Esasiye", uluslararası da "beynel-
mel" mi diyeceğiz diye soruyor.

Gurbetçinin çöpi bile para

Kapıkule Gümrük Kapısı'nda
biriken çöpler satışa çıkarıldı.
Mehmet Dağdelen adlı bir işadımı
Kapıkule'nin 1 yıllık çöpünü 1
milyon 805 bin liraya satın aldı.
Bu çöpler İstanbul'a sevkedilerek
hammaddeler haline getirilecek.
Çöpleri satın alan Mehmet Dağde-
len bu işten yılda 20 milyon lira
gelir beklediğini söylüyor. "Gurbet-
çinin çöpi Avrupa çöpi olduğu
için kaliteli. Tenekeken yapılmış
çok miktarda meşrubat ve bira ku-
tusu ile naylon ve mukavva kutu

toplaniyor" dedi. Gurbetçinin çö-
pünü beğenen ve bu çöplere iki
milyona yakın parayı yatıran Dağde-
len, "vatanından alın gücünden
azalmamasın Edirne'deki çöpleri de
azalttım, artık Edirne'de çöp işi
kalmadı" dedi.

Hükümet
işten attı
Türk-İş de
işe aldı

Bir kamu kuruluşu olan Antbir-
lik'in Genel Müdürü Sami Ayte-
kin, Teksif sendikasıyla toplu sözleş-
me masasına işveren tarafı ola-
rak oturduğunda bir süre sonra
bu sendikaya danışman olarak
atanacağını hiç düşünmüyordu.
Antbirlik sözleşmesi, Özal'ın ka-
mu kesiminde ücret zamlarını sı-
nırlanmak için kurduğunu
Koordinasyon Kurulu sınırları-
nın biraz üstünde imzalandı. Ant-
birlik Genel Müdürü bunda sa-
kıncı görmemişti. Çünkü sağla-
nan ücret zamları, yüzde 30 artı
3 binin üzerine çok az çıkıyordu,
ayrıca da Antbirlik'in bu zamları
kaldırabileceğini en iyi bilen, iş-
çilerin sefalet içinde olduklarını,
gün geçtikçe daha da yoksullastık-
larını en iyi gören Genel Müdür-
dü. Ama sözleşme imzalanıp iş-
çilere de ağızdan çıktıktan sonra, bi-
zat Başbakan Özal'dan sözleşme-
nin iptal edilmesini emri geldi. Bö-
ylece Türkiye'de toplu sözleşme
düzeninin ne kadar "özgür" oldu-
ğuna ortaya çıkarken, Antbirlik Ge-
nel Müdürüne de işten el çekti-
rildi. Ancak Türk-İş Genel Başka-
nı Şevket Yılmaz'ın işi buna dayı-
namadı. İşçilere bir kaç kez da-
ha fazla ücret artışı ve hak ver-
diği için işinden kovulan Genel
Müdür'ü, Teksif Sendikası'na da
danışman olarak atadı.

Türk-İş Genel Başkanı'nın bu
"hak birliği" işçiler söz konusu
olunca işlemler tatlı. İşçi çıkama
salamam işçi ki muzzım yakımla ile
geçişlerin Türk-İş'in ağaları, özel-
likle eskiden DİSK üyesi olan iş-
çilerin yoğun bulunduğu fabrika-
lardaki işçi çıkarmaları biraz da el-
terini okutarak seyrediyorlar.
Hesaplan Türk-İş'i kendileri için
dikensiz bir gül bahçesine çevir-
mek.

"Önce ekmek, arkadan gelir ahlak..." (Berthold Brecht: Üç kurusluk opera)

Bir ülke ki orada çocuklarını satmaktadır anababalar

Günden güne ağırlaşan yaşam koşulları, artan yoksulluk, Türkiye'de değer yarımları ve ahlak anlayışları da kökten değişiyor. Genel ahlak ilkeleri, insana yakışır değer ve davranışlar, toplumsal değerler açısından tam bir çöküş denimine sokulmuş olan ülkemizde, daha dört beş yıl önce tüm toplumu ayaza kaldıracak, isyan ettirecek, kamusal vicdani derinden yaralayacak olaylar, bugün gazetelerin magazin sayfalarının gönlük konusu halinde. Karlıların satan kocalar, bu çocuklarını fuhuşa zorlayan, hasta kendileri pazarlayan analar, hürsüz için işlenen hunhar cinayetler, yoksulluk ve işsizlik yüzünden intiharlar, en yüksek düzeyden devlet yetkililerinin rüşvet olayları alabil-
diklerince artarken, çocuk satırları ve çocuk terkî olaylarında da görülmemiş bir artış var. İşçi gazetelerden gelişigüzel iki haber: Birincisinde bir ananın 2 ay sonra doğacak çocuğunu vermek için iyi bir kağıt aradığı belirtiliyor. Kocası komşu kızını iflat edip hapse giren be-
çocuklu Asiyê Karagöz çaresiz kalmış, iki ay sonra dünyaya gelecek çocuğunu almak birini arıyor. "Evlât verelimiz, satalım, ama yapa-
bileceğim başka birşey yok" diyor Asiyê. "Öteki çocuklarını da yetiştirme yurduna vermek istiyorum, yoksa hepisi açlıktan, hastalıktan
kırılaçak" diye ekliyor. Diğer haberde, beç çocuklarını fotoğrafını karşısına. Yaşları 1,5 ile 12 arasında. Babaları yalıbaşı geces-
ti, tam dansözlerin TV ekranına çıkacakları sırada, dansözü daha iyi seyredebilmek için kahvede çıkan kahve dağıldırılmış. Anneleri Gülten
Aydın, "hiçbir gelirimiz yok" diyor ve çocuklarını "utunarak" satışa çıkardığını bildiriyor: Hakan, Hasan, Muhammed, Hasan, şimdî kendilerini para karşılığ-
ıyla yetiştirecek aileleri bekliyorlar. "Bu ne biçim anıktı", "bu ne biçim evlat sevgisi" diye, çocuklarını
satmak isteyenleri kınanmamı anlamı yok. Bir toplumun, tüm değerleriyle birlikte manevi çöküşünün; ahlak, namus gibi kavramların sefa-
lete, açığa dayanamayışının; ekmecksiz ahlakın kolay kolay olamayacağını gördüğünü, kanıtı bu...